

AZ
INÁRCSI FARKAS CSALÁD
TÖRTÉNETE.

o o o

IRTA ÉS OKMÁNYTÁRRAL ELLÁTTA

BENKÓ IMRE

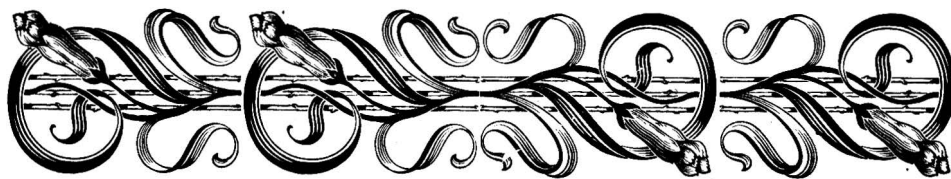

NAGYKÖRÖS. 1903.

BAZSÓ LAJOS KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL.

Inárcs.

Az Inárcsi Farkas család egyike Pestmegye legrégibb nemesi családjainak. Mint már Nagy Iván is megjegyzi alapvető munkájában, a család eredete okiratilag egész a 13-ik századig vezethető vissza.

Nagy Iván műve azonban ezen az egy megjegyzésen kívül nem közöl semmit sem a családról.

A családi levéltár rendezésével foglalkozván, áttanulmányoztam annak okiratait, s felhasználva a Nagykőrös város, továbbá Pestmegye levéltárában feltalálható adatokat, valamint a publicált s általam hozzáférhető anyagot, a család történetét s leszármazását a következőkben sikerült összeállítanom.

A család előnevét adó *Inárcs* ma puszta. Pestvármegyében fekszik, Kakucs és Ócsa községek között, s közigazgatásilag Kakucshoz van csatolva; mellette fekszenek Babád, Ráda, Pótharaszti Bessenyő és Pakony puszták. Területe mintegy 4000 katasztrális hold Alsó- és Felső-Inárcsra oszlik, s Alsó-Inárcsot Csikosnak is nevezik, a rajta keresztül folyó Csikos érről. Inárcs azonban az Árpádok korában község volt. Több oklevélben mint *villa* fordul elő, s lakosai Fejérvár várjobbágysai voltak V. István ifjabb király 1263-iki oklevele (Cod. Dipl. Hung. IV. 3: 154 l.) megemlíti, hogy a község a tatárpusztítástól sokat szenvedett s a lakosok közül Tamást, Pált, Feneyt és Ombot, — a kik várispánuknak szállást szoktak adni — kiveszi eddigi állapotjukból s a várjobbágysok közül a *tisztes jobbágysok* közé (in numerum et collegium *honestorum Jobbagyonum*). sorozza. Ugyanezen okirat említi, hogy a tatárpusztítás követ-

keztében a falu lakosságának nagy része elszéledt vagy elpusztult. Hogy ekkor szűnt-e meg mint község, vagy csak később, nem tudható; annyi bizonyos, hogy már a 14-ik században nem *vár-birtok* volt, mert egy 1332-ben kelt osztálylevél szerint több nemes birtokos, — részben a főntebb említett *tisztes jobbágyok* utódai, — osztozik rajta. A 15-ik századbeli okmányokban már mint *puszta*, *praedium*, van említve, s az 1600-ik évi összeírás is *elhagyott hely* gyanánt említi Inárcsot. A Farkas-család a 14-ik századtól kezdve egész a mult század közepéig folyton birta a pusztának kisebb vagy nagyobb részét, s hogy a birtoklás milyen változásokon ment át, azt majd az egyes családtagoknál fogom kimutatni.

Inárcs azonban a Farkas családon kívül még több más család előnevében is fordul elő; valószínű, hogy ezek mind a ma már kihalt Inárcsi családból származnak. Bizonyos, hogy *Farkas* eredetileg egyéni keresztnév volt, a mely úgy származott át azután családnév gyanánt az utódokra. A 15-ik századbeli okiratokban még többször fordul elő az Inárcsi család név, s e család tagjai az *Inárcsi Farkasokkal* osztályos atyafiak. Hasonlóképen mint ilyenek kereskednek a Farkasokkal az *Inárcsi Karácsonyok*, *Inárcsi Agostonok* és *Inárcsi Nagyok* is. De osztályos és pörösködő atyafi volt a Farkasokkal a 15-ik században a Ráday család is, valószínűleg az anyai ágon. A család előnevét adó Ráda — ma szintén puszta — Inárcsnak tőszomszédja, s hogy mindkét család mindkét helyen birtokos volt, mutatja, hogy több 15. századbeli s hátrább szószerint közlött oklevélben a Farkas család *rádai*, míg a Ráday család *inárcsi* előnévvel fordul elő.

A család levéltára.

Az Inárcsi Farkas család levéltára különösen 17. és 18. századbeli irásokban meglehetősen gazdag. Kár, hogy a levéltár a legutóbbi időkig rendezetlen volt, s nem részesült kellő gondozásban. Az irások nagyobb része természetesen csak kisebb fontosságú vagyoni és családi ügyeket tartalmaz, de van közöttük jelentékeny számmal érdekesebb is. Szilágyi Sándor, boldogemlékezetű történettudósunk, a nagykörösi főgymnasium egykori hírneves tanára, midőn Szilády Áronnal együtt a Török Magyarokori-Okmánytárt kiadta, főhasznalta a Farkas család levéltárát is, s abból az I-ső és II-ik kötetben 10

drb. 17-ik századbeli okiratot közölt. De a családi levéltárnak nem ezek voltak a legérdekesebb darabjai, hanem a család birtokában levő *Árpádkori okiratok*. Fájdalom, ma már csak *voltak*. A leveles láda Inárcsi Farkas Elek volt országos képviselő, mint legidősb testvér házában állott. Neki nem maradtak egyenes leszármazói, s mikorra — halála után évek múlva — a levéltár azon család tagok birtokába került, a kiket az jogosan megillet: akkorra már az Árpádkori oklevelek nyomtalanul elkallódtak.

Ezen — ma már eltűnt — okiratokat a buzgó nagy készült-ségű történész, Bessenyei Széll Farkas, debreczeni kir. táblai tanácselnök, pár évvel ezelőtt átnézte, azonban sajnos, tartalmukat nem jegyezte föl.

Hogy mire vonatkoztak ezen elveszett okmányok, azt ma már csak *sejteni* lehet a levéltárnak azon két régebbi latin nyelven készült jegyzéke nyomán, amelyek közül az egyik 1774-ben a másik pedig 1811-ben készült. E jegyzékek a családfő elhalálózása-kor annak hagyatékában talált okiratoknak minden rendszer nélküli összeírásai, amelyeket a család akkori ügyvédje készített. Az okmány tartalma az évszám megjelölése mellett természetesen csak egész röviden van megemlítve, s a *régebbi* írásokra nézve sem az év, sem a tartalom megjelölése nem egészen megbízható, mert az illető jegyzéket készítő ügyvéd nem igen tudta azokat elolvasni, a mint valóban sok esetben csak annyit jegyez föl az illető okmányról, hogy *olvashatatlan*.

Mindennek dacára a kettős jegyzék alapján az elveszett okmányok közül egynémelyiknek tartalmát, vagyis inkább csak a tárgyat, amiről szólt, megállapíthatjuk.

Ezek szerint a család levéltárában volt:

- I. 1262. évről István ifjabb király kiváltságlevele Fene Pál és Tamás inárcsi lakosok részére.
- II. 1271. V-ik István királytól nemes levél ugyanezek részére.
- III. 1271. V-ik István királytól adománylevél Inárcsra ugyanezek részére.
- IV. 1275. IV-ik László királytól nemes levél Zeme (a másik jegyzék szent Chome) Tamás számára.
- V. 1275. IV. László király szabadalom levele, amelylyel az Inárcsi jobbágyság közül többeket Fene Pál és Tamás kérésére föl-szabadít.
- VI. Ezenkívül öt darab okiratot, mint olvashatatlant, csak így említ

már az 1774-iki leltár: Antiquissima et lacerta scripta quinque ordinis.

A két jegyzékben foglalt későbbi okiratok közül is elkallódott idők folytán egynémelyik.

A levéltárban ma meglevő legrégibb oklevél a budai felhivizi Convent 1332-ik évben kelt okirata arról, hogy előtte Inárcs és Csíkos birtokára nézve milyen egyezség jött létre, egyfelül Inárcsi Farkas fia Pál, másrésről pedig Deme fia Mihály, Lázár fiai Miklós, Péter és György és Fene fia March comes s ugyanennek fia Máté között. Ez az oklevél sem eredetiben maradt fent, hanem gr. Pálffy János nádornak Inárcsi Farkas István és társai részére 1749-ben kiadott átírásában, a mint azt hátrább szó szerint közlöm. Ezen átírás szerint még 1749-ben az eredeti oklevelet Farkas István bemutatta, s így az szintén azóta veszett el.

Az *eredetiben* meglevő legrégibb okirat ma a levéltárban egy 1406-ban a budai káptalan előtt kötött egyezség egyrészről Inárcsi Mihály — Antal fia — és unokatestvérének, Balázsnak — Miklós fiának — leánya Helena, másrésről pedig Inárcsi András — János fia — között. A 15-ik századból ezen kívül még 16 eredeti okiratot tartalmaz a levéltár. A 16-ikból 1503—1540-ig mindössze csak 6-ot. A 17-ik századból mintegy ötvenet. A 18-ik századbeli okiratok száma már százakra megy. A levéltár összes tartalma volt 1811-ben 424 drb., ma a rendezés után 700.

A család legrégibb ősei.

Az Inárcsi Farkas családnak okiratilag kimutatható legrégibb őse az az *Inárcsi Farkas*, a kinek fia Pál a fentebb idézett okirat szerint 1332-ben rokonaival osztozik Inárcs és Csíkos birtokon. Ugyanez a „Paulus filius Farkasy de Inarcs“ az Anjoukori okmánytár szerint 1336-ban Besenyőn is birtokos volt.

Valószínű, hogy az ő neve származott át mint családnév utódaira. Két 1408-ban kelt okiratban Egyed csongrádi főesperes és váci kanonok bizonyítja, hogy Brogy Erzsébet, Maglódy Kálmánné fiai és leánya nevében is bevádolja Inárcsi Farkas Gergelyt és Jánost. Hogy ezen itt említett Gergely és János az 1332-iki okmányban említett Pálnak utódai voltak, az bizonyos, mert Inárcsi birtokait is örökölték. Az idő különbséget tekintve — 76 év — unokái, vagy szép unokái lehettek. Közülök János még 1450-ben is

életben volt, mert inárcsi birtokának egy részét ekkor zálogosította el. Egy 1403-iki okirat szerint Gergelynek és Jánosnak még egy nőtestvérük is volt, Erzsébet, Hartvány Jánosné, kivel 1419-ben egyezkednek.

Inárcsi Farkas János és Gergely a meglevő okiratok szerint több ízben pereskednek, majd egyezkednek az *Inárcsiakkal*, továbbá az *Inárcsi Karácsonyokkal*, és a *Rádayakkal*. Egyik 1418-iki okiratban Farkas János és Pál mint *dicti de Ráda* fordulnak elő. Egy 1420-ban kelt egyezség pedig Hartvány Albert, *rádai* Farkas János és *inárcsi* Ráday Bálint között van megkötve. De már 1443-ban és 1450-ben Farkas János újra *Inárcsi* előnévvel van megjelölve. Egy 1450-iki okirat Inárcsi Farkas Gergelynek Balázs fiát említi.

1464-ben Inárcsi Farkas Gergely — János fia — ellene mond annak, hogy apja inárcsi birtokát elzalogosítsa.

1467-ben Mátyás király oklevele szerint — a mely a levéltárban Pestmegye rendei által 1652-ik évben kiadatott s 5 czimeres gyűrű pecséttel megerősített átirásban van meg — a fentebb említett Inárcsi *Farkas Gergely* és testvérei *Péter* és *Mátyás* úgy egyezkednek Pilisi Tamással és Györggyel, hogy ezen utóbbiak a közös ősükről Pilisy Egyedről reájuk maradt pilisi birtok felerészét az Inárcsi Farkas testvérek birtokába bocsátják át, a kik egy 1478-iki okirat szerint ebbe be is iktattattak. Egy 1486-iki okirat szerint Inárcsi Farkas Gergely és fiai János és Pál, továbbá Inárcsi Farkas Balázs és fiai Péter és Bernát, továbbá Inárcsi Antal és testvérei István és Tóbiás, továbbá Maglódy Márton felesége Anna asszony pereskednek az Inárcsi Karácsonyokkal és a Rádayakkal.

1487-ben Inárcsi Farkas Gergely pilisi részjórésztát zálogba adja.

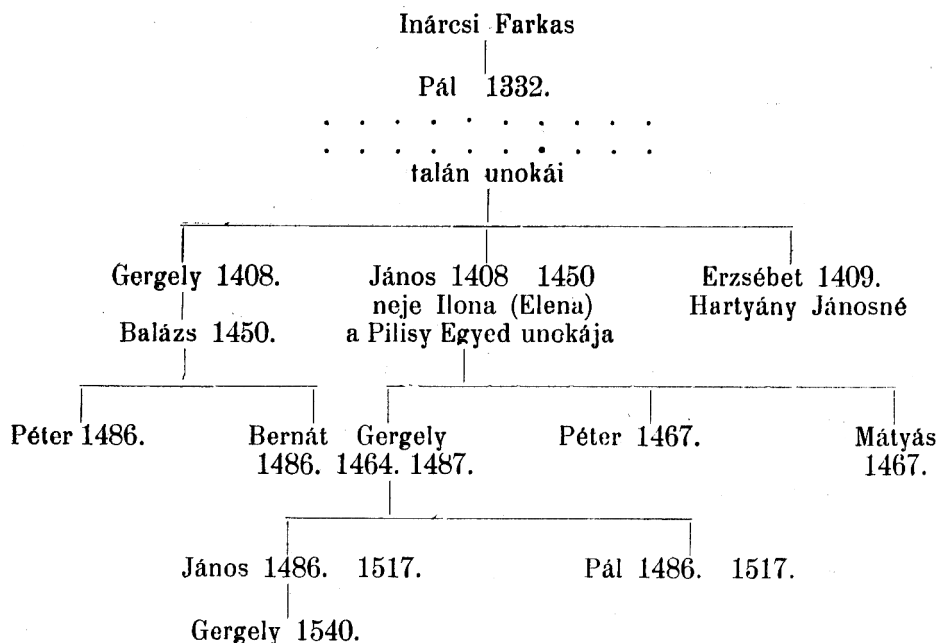
1495-ben ugyan ő és fia Pál procuratort neveznek meg ügyeik vitelére.

1503-ban Inárcsi Farkas Pál és János — Gergely fiai — pereskednek az Inárcsi Karácsonyok és a Rádayak ellen, s e pör még 1515-ben és 1517-ben is tart.

1540-ben *Rádai* Farkas Gergely perlekedik több rádai birtokos ellen.

Itt megszakad az okiratok sorozata, s csak 1639-ben kezdődik újra. Az eddigi okirati adatok alapján némi töredékes leszármazási rendet lehet összeállítani, de amelyet a későbbi nemzedékekkel nem tudok összekötni, azért jónak látom itt külön közölni:

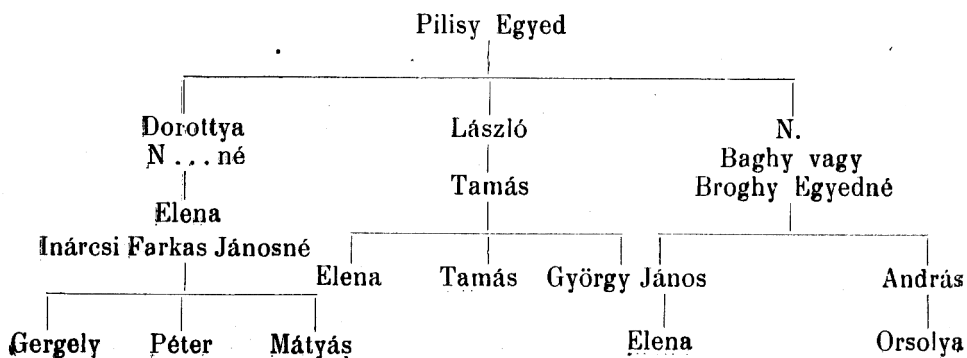
I-ső tábla.

A nevek mellé irt évszámok azon okirat keltét mutatják, a melyekben az illető egyén neve előfordul; ha több ilyen okirat van, a legelső és a legutolsó kelle van kitéve.

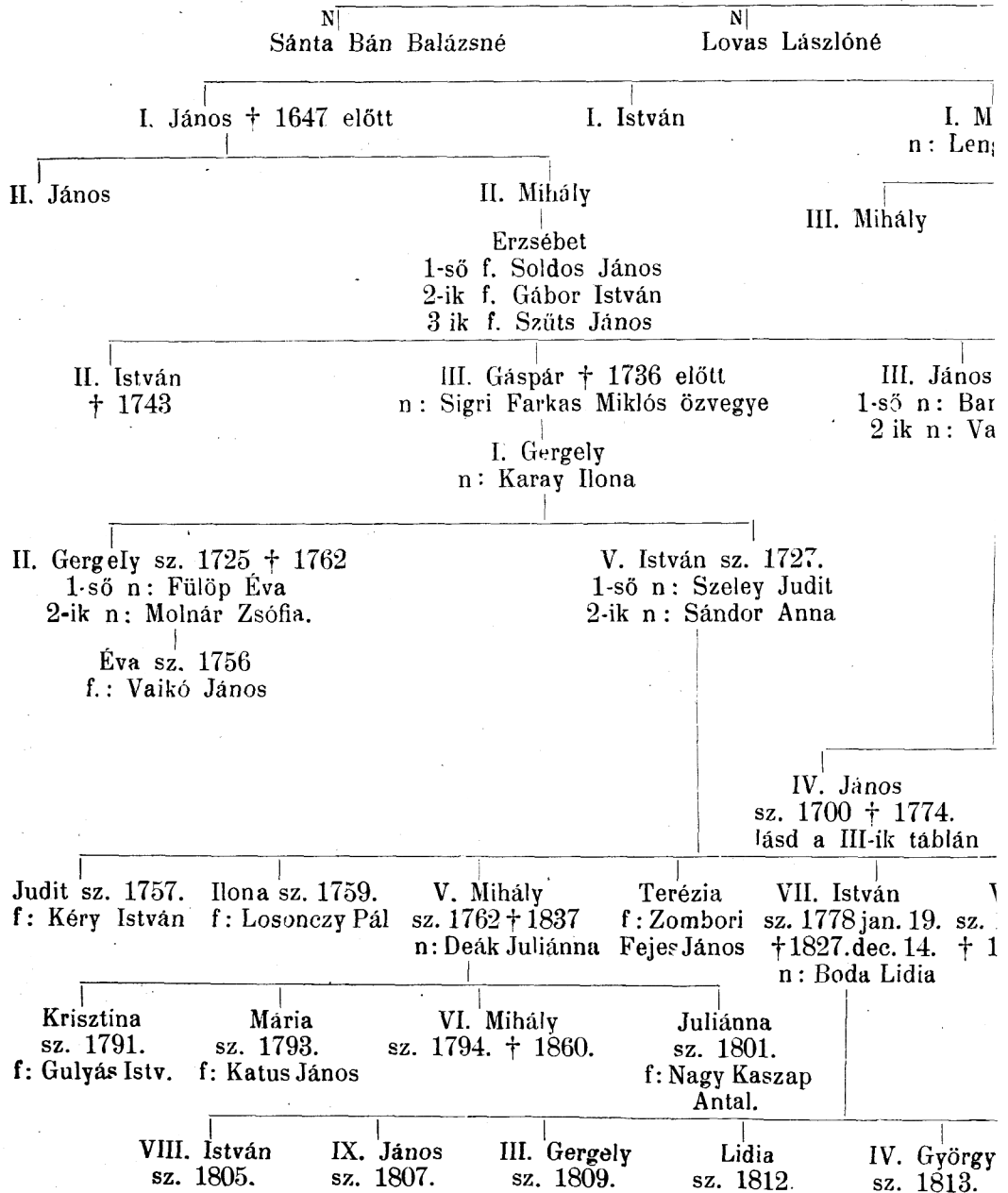
Nem tudtam elhelyezni ezen töredékes családfán azt az Inárcsi Farkas Mihályt, akinek Farkas János egy 1420-iki okirat szerint gyámja volt.

A Pilisyekkel való rokonságot a következő táblázat mutatja:

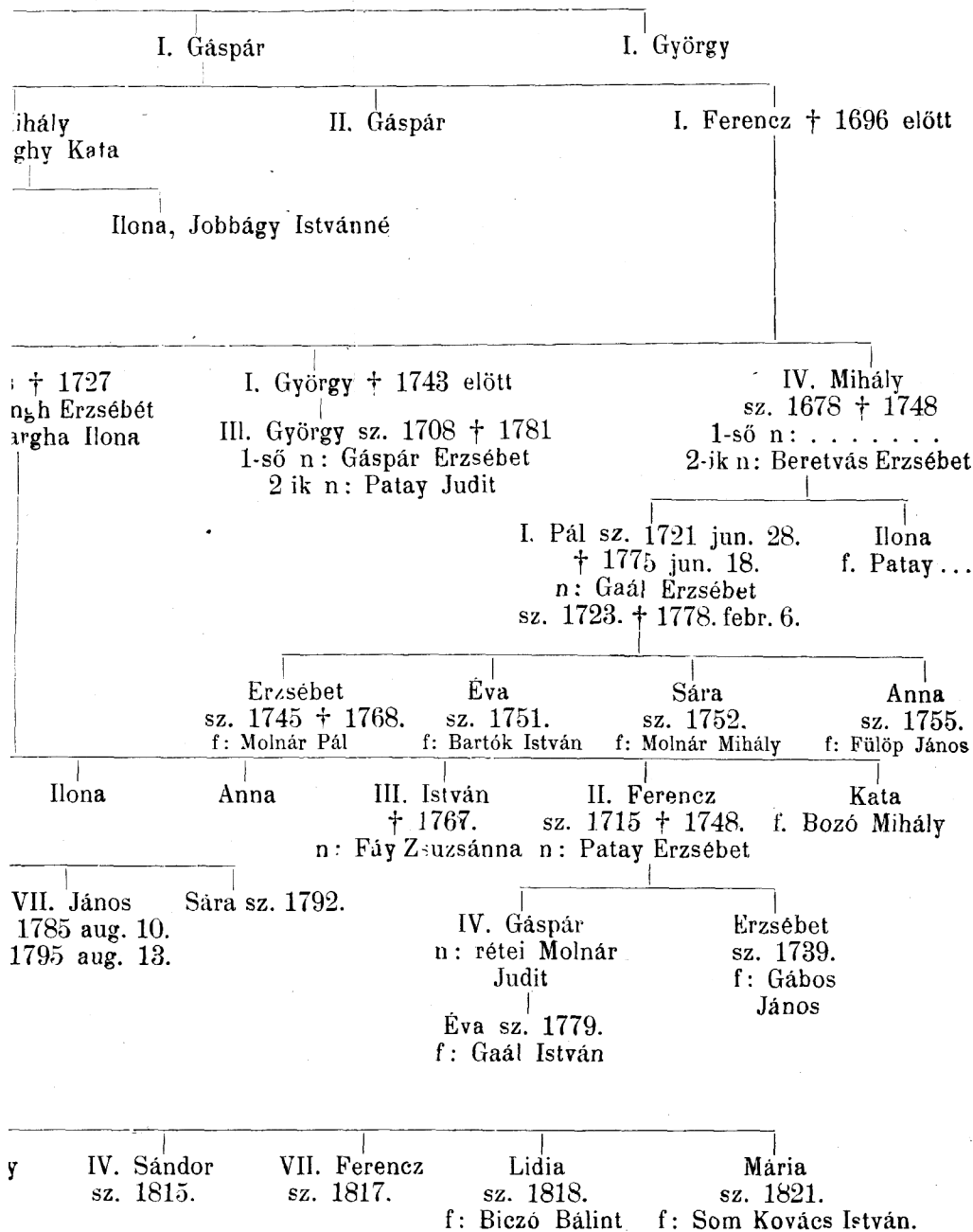
II-ik tá
Inárcsi Farka

ibla.

S . . . . .

III-ik tábl

IV. János ki a II-ik tábl

1-ső n: Vargha S:

2-ik n: Pázmándy

3-ik n: Tóth Ilona

4-ik n: Szödy Kri

1-ső től. V. János sz. 1724. †	Judit sz. 1725. †	IV. István sz. 1726. †	Éva sz. 1728. †	VI. István sz. 1729. †	Éva sz. 1730. †	I. Sándor sz. 1733 + n: Beretvá
---	-------------------------	------------------------------	-----------------------	------------------------------	-----------------------	---------------------------------------

Sára sz. 1755. + 1763.	Zsuzsánna sz. 1759. f: Nagy András	III. Ferencz sz. 1761 + 1762.	II. Sándor sz. 1763 + 1767.	V. Ferencz sz. 1765 + 18 1-ső n: Beretvás Sára 2-ik n: Sütő Sár
---------------------------	--	----------------------------------	--------------------------------	--

1-ső től Mária sz. 1790 + 1792.	III. Sándor sz. 1792. †	VIII. János sz. 1794. + 1794.	Sára sz. 1795 + 1829. 1-ső f: Szobonya János 2-ik f: Gubody János	sz.
---------------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	--	-----

I. Elek
sz. 1829. + 1894.

I. László
sz. 1831 + 1891.
1-ső n: Krail Irma
2-ik n: kökényesdi
Papp Jolán

2-ik től II. László sz. 1885.	VIII. Ferencz sz. 188
-------------------------------------	--------------------------

ábla.

án sz. 1700 † 1774.

ára † 1739.

Erzsébet † 1753.

† 1762.

sz. 1767.

dor	VI. János	2-ik tól. I. Gábor	Éva	Erzsébet	Éva
1788.	sz. 1736 † 1782.	sz. 1742.	sz. 1743.	sz. 1745.	sz. 1747.
s Ilona	n: Balla Krisztina	†	†	f: Vecsey István Debreczenben	f: Gellén Sándor Losonczon.

II. Gábor	IV. Ferencz	Klára	Juliánna	I. Antal	Krisztina
sz. 1763	sz. és † 1765.	sz. 1766 † 1767.	sz. 1768 † 1773.	sz. 1777.	sz. 1779 † 1808.
† 1763.				†	f: Beretvás János.

03.	Sára	Erzsébet
† 1797	sz. 1762 † 1792.	sz. 1777.
sa.	f: Kalotsa András	f: Muraközy János

Mária	2-ik tól Erzsébet	Terézia	VI. Ferencz
1796 † 1799.	sz. 1799.	sz. 1801.	sz. 1803 † 1841.
	†	†	n: Kalotsa Katalin † 1850.

Amália	I. Balázs	Terézia
sz. 1834 † 1874.	sz. 1838 † 1878.	sz. 1840 † 1872.
: Kajdacsai Saáry Gyula	n: kökényesdi Papp Jolán	f: Vaikó Antal

Jolán	Teréz	II. Elek
sz. 1876 † 1879.	sz. 1877 † 1878.	sz. 1878 † 1883.
-Elek		
8.		

Tizenhetedik század. Ujitott nemes levél.

Mint fentebb említettem, az Inárcsi Farkas család okiratainak sora 1540-ik évvel megszakad. Valószínű, hogy az 1541-ik évi újabb török beütés, — amelynek eredménye volt Buda elfoglalása — s a török folyton terjeszkedő hódítása üzte el az Inárcsi Farkasokat is, mint annyi annyi más nemesi családot, ősi fészkeiből.

A török hódítás kora előtt a nemesség leginkább kint lakott falusi birtokain. A városok lakossága tulnyomó részben idegen eredetű volt, s a polgárság nem szívesen fogadott be a városba állandó lakókul *nemeseket*, s nem igen tűrte, hogy a város területén nemes ember polgári birtokot szerezzen, akár vétel, akár örökség útján. Addig, míg a török az országba be nem fészkelte magát, a nemesség nem is nagyon érezte ezt a visszásságot, s nem is törődött vele, hogy így ő a városokból mintegy ki van rekesztve. Mikor azonban a török uralom hazánkban mindinkább terjeszkedett, s mind több és több nemes családnak otthonát dulta fel, vagy fenyegette állandóan: a nemesi családokban is fölébredt ez az óhaj, hogy a vidék helyett a védettebb városokban keressen menedéket. Ekkor hagyta oda a Tisza-Duna közének, a Nagy Magyar Alföldnek, s a Szlavoniai síkságnak is sok nemes családja ősei birtokát — a legtöbb közülük örökre — s huzódott meg a felvidék védett városaiba.

Nagy Körös — mint a legtöbb alföldi város — eredetére nézve is különbözött a felvidéken és Erdélyben fekvő és régibb időben ugynevezett tulajdonképeni *városoktól*. Lakossága nem volt idegen eredetű, mert már a honfoglalás korában is megszállt hely volt. Minthogy azonban a legrégibb időben és később is évszázadokon át fejedelmi, illetőleg királyi és királynői birtok volt, mint ilyen több rendbeli kiváltságos szabadalmat szerzett, s urbéres jobbagyi szervezet alá sohasem került, s így lakosai előnyösebb helyzetben voltak, mint a szomszéd kisebb községekéi. Ebből érthetjük meg, hogy Nagy Körös lakossága a különböző veszedelmek s így pl. a tatárfutás idején sem pusztult el teljesen, hanem inkább a vész elmúltával a szomszédos kisebb elpusztult községek lakosságával is gyarapodott.

Buda meghódolásával Nagy Körös is török uralom alá jutott. Kezdetben sokat szenvedett a város. A Duna-Tisza közén kóborgó török csapatok többször felégették és kirabolták, s népessége annyira lefogyott, hogy az 1552-ben történt megszámoláskor csak 52 megszállott telket irtak össze benne.

A város azután úgy igyekezett magát a végpusztulástól megóvni, hogy mihelyt a háborus zaklatások egy kissé csillapultak, még 1552-ben *védelem levelet* szerzett magának Ali budai basától, amely szerint meghagyatott, hogy ha az országból akármely emberek, jobbágyok Körösre mennek lakni, őket senki ki ne űzhesse, hanem a város hadd maradjon, mint a török császár számára való város, s hadd épüljön jobban-jobban.

De elkészült e közben a várost körülvevő *fal* is, amely habár valami rendszeres ostromot nem állhatott volna is ki, de a kisebb kóborló csapatok ellen kellő védelmet nyújtott, mint később is még a 18-ik században a rácok támadásakor.

Ily körülmények között a vidék zaklatott lakossága Körösön is talált bizonyos fokú védelmet és biztonságot, s ez az oka, hogy az Inárcsi Farkas család is a 16-ik század második felében elhagyva a századok óta lakott ősi birtokot, Nagykörösre húzódott.

Hogy a beköltözés mikor történt, arra nézve nincs biztos adatunk. Valószínű, hogy észrevétlen és mintegy titokban ment végbe, mert mint a többi városok, úgy Nagykörös sem szívesen vette a *nemes emberek* beköltözését, s még később a 18-ik században is találunk rá példát, hogy egyes beköltözők — pl. a Gaál család — eltitkolta nemességét, csakhogy befogadják.

Az bizonyos, hogy az 1600. évi összeírás Inárcsot az elhagyott helyek közt említi s hogy a 17-ik század elején már a Farkas család körösi lakos volt, s a határban — a Feketén és több felé is — birtoka volt. A városi jegyzőkönyvek 1631-ből említik, hogy Török István és Fekete András a *Farkas Gáspár* ügyében Füleken jártak. A következő évben, 1632-ben újból Fekete András hozza ki Fülekről „*Ns Farkas Gáspár* levelét a dézma felül.” Inárcsi Farkas Gáspártól — mint a mellékelt két táblázat is mutatja, — a nemzedék rendet a meglevő okiratokból, osztálylevelekből s a nagykörösi ref. egyház anyakönyveiből egész a mai napig össze lehetett állítani. Hogy ez a Farkas Gáspár az 1540-ben élt Gergelynek szépunokája volt-e vagy unokája, a családi írásokból nem tűnik ki. A két adat között 1540-től 1632-ig 92 év van. De mivel Farkas Gáspár már ekkor maga is idősebb ember volt, akinek felnőtt fiai voltak, nem lehetetlen, hogy unokája volt. Mint-hogy azonban a táblázatról egy vagy két iz mindenestre hiányzik, a tulajdonképeni levezetést s a családtagok számozását csak Gáspáron kezdem.

1634-ről azt írja a városi jegyzőkönyv: „Kecskeméten az, mely kospásztor meghalt, vöttek érte Ns Farkas Gáspáron Györött 1 tallért.”

A Farkas család inárcsi jörszágának a török uralom alatt is birtokában maradt ugyan s mint az alább idézendő török levél tanúsítja a töröknek fizetett évi adóért azt békén használhatta is, de egyrészt a birtok távolabbi fekvése, másrészt pedig a munkás-kéz hiánya miatt kevés hasznát vehette, s leginkább csak állattenyésztésre használhatta. Épen azért Farkas Gáspár, kinek, mint említettem már különben is volt birtoka a körösi határban, azt lehetőleg gyarapítani törekedett.

Nagy-Körös, mint láttuk, régebben királyi, illetőleg királynői birtok volt. A 17-ik században azonban már több család birtokában volt a város, s így jogot formáltak hozzá a Derecsényi és Perényi család jogutódai, s többek között a Szinthay család is. Megjegyzendő, hogy ez a birtoklás tulajdonképen csak névleges volt. A birtokos családok mind távol laktak, s megelégedtek azzal, ha földesúri joguk elismerése gyanánt némi jövedelmet húztak a várostól. Szinthay Márton Diós-Győr várának várkapitánya, körösi részjösizágából több telket el is adott. Így 1639-ben felesége Bakos Zsuzsánna és leánya Szinthay Erzsébet hozzájárulásával egy „ház helyét, melyet neveznek Kenyér György pusztájának“ minden tartozékával együtt örökáron eladta 32 talléron Nagy Körösiön lakó Ns. Farkas Gáspárnak és fiainak Jánosnak, Istvánnak, Mihálynak, Gáspárnak és Ferencznek. Később, a 18-ik században a vevők utódai a Szinthay család magvaszakadtával nádori adományt is nyertek a megvett telekre.

Hogy Farkas Gáspár nem csak a maga részjösizágát birta Inárcson arról tanuskodik egy 1640-ben kelt okirat, a mit hátrább egész terjedelmében közlök. Ezen saját kezűleg irt s pecsétjével megerősített „Memoriale“-jében előadja Farkas Gáspár, hogy ő György testvérevel együtt nénjükről Sánta Bán Balázsneről örökölt 100 frt. készpénzt, 7 tehén féle marhát és 100 juhot. Minthogy azonban ők mindketten élhetős állapotban voltak mindezen jösizágokat egy másik nénjük férjének, Lovas Lászlónak engedték át, oly feltétel alatt, hogy „a száz forintnak legyen esztendőről-esztendőre tíz-tíz forint az uzsorája, az hét szám tehén féle marhát minden tenyészetivel, az száz yura semmit sem kívántunk volna, hanem akar mikor is csak az száz yunak kellett volna előállany“. Ez az egyezés még a „háboruság bekövetkezése“ előtt volt. De Lovas László mindezeket a dolgokat elprédálta, s mind ezek nála maradtak. Ezért Farkas Gáspár, kinek György testvére ekkor már — úgy látszik — nem élt, elfoglalta Lovas Lászlónak az inárcsi pusztában levő részjösizágát, „úgy mint egy házhelyet“, s azt csak akkor

akarja kibocsátani, ha Lovas László, vagy utódai az említett javaikat megtérítik.

Hogy I. Gáspár mikor halt meg, arra biztos adatunk nincs; 1643-ban azonban már nem él, mert ekkor már fiai maguk, apjuk nélkül szereznek meg egy rész birtokot Inárcson.

I. Gáspárnak, mint a fentebb idézett Szinthay-féle eladási szerződésből kitűnik, 5 fia volt, s minthogy testvérének I. Györgynek gyermekei nem maradtak, csakis az ő fiaival s ezek leszármazóival kell foglalkoznunk.

Legidősebb fia volt I. János, ki a 17-ik század elején született, mert 1637-ben már mint nagykorú férfi emel panaszt Battik György, Pest, Pilis, Fehér és Solt egyesült vármegyék viceispánja, s Szilassy András szolgabíró előtt Baxy Gáspár ellen a rajta elkövetett violentia miatt. Elmondja ezen panaszában, hogy 1636-ban Szent-Mihály nap táján Baxy Gáspár „bizonyos számú szolgálát avagy katonáit, nevezet szerint Szabó Gergelyt, aliter Török Fogót, pariter Végh Jánost és Santa Jánost löbbekkel egyetemben, úgymint Statui commissusokat az A-nak (Actor, felperes) Pest vármegyében Körös nevű mezővárosnak h . . . . lévő Feketemező (mai Fekete) nevű helyen lévő szállására avagy kertére*) hatalmasul reá küldvén és az A.-t az felül megirt kertében hatalmasul megfogták és erősen megkötözvén, egynehány mélyföldnyire kötözve vitték és hordozták mindaddig, valamig a pogány ellenség el nem vette tőlök, az A.-nak nemes szabadsága ellen nagy nyilvánvaló gyalázatjára és sanyarúságos kárára, az mely sanyarúságot az A. száz magyar forintért föl nem vette volna“. Farkas János e szerint a törökök kezébe jutott; de ezek vagy azonnal elbocsátották, vagy legalább nem sokára kiszabadult I. János a török fogságból, mert már 1637. év elején fölléphetett a megye alispánja előtt fentebbi panaszával. Az alispán és bíró társa el is marasztalták Baxy Gáspárt, daczára ügyvédje Ns Bonis Mihály minden védekezésének olyképpen, hogy „az I. (incattus, alperes, vádlott) convincáltassék a sua persona az violentiáért in florenis centum, (100 magyar frt.) az juri petitus statui comisusok képébe is in homagiis negyven-negyven forinton elmaradott, azonkívül valamire fogságáért és sanyarúságáért mér hittelt mondani, tartozik I. Baxy Gáspár uram megfizetni“. A Füleken

*) A kertet itt körösi értelemben kell venni. Itt t. i. már azon időben is a határ közeli része a városi lakosok birtokában lévén, kisebb darabokra volt elosztva s egy-egy ilyen kisebb tanyás birtokot neveztek **kertnek**; ez az elnevezés máig is fentmaradt annyiban, hogy ma is a tanyán kint lakó azon cselédet, kinek feladata, hogy a tanyára és a többi cselédekre felügyeljen — bár a tanyán esetleg hire sincs a kertnek **kertésznek** nevezik.

még ugyanazon évben tartott megyei közgyűlés is jóváhagyta ezt az ítéletet, s útasította az alispánt annak végrehajtására. Az erre vonatkozó megyei kiadványt a családi levéltárból egész terjedelmében közölte Szilágyi Sándor a „Török-Magyarkori okmánytár“-ban.

Farkas János már a város közeletében is vitt némi szerepet, nevezetesen az 1642-ik évi városi jegyzőkönyv följegyzí: „Oláh Mihályt és Ns Farkas Jánost, hogy Füleken küldtük az vármegye gyűlésre, akkori költségül adtunk 2 fr 7 dt.“

Mint fentebb említettem, már I. Gáspár is törekedett arra, hogy Inárcsnak azon részeit, amelyek időközben idegen birtokosok kezére jutottak, megszerezze. E törekvés meg volt fiainál is. I. János 1643-ban testvéreivel együtt Markus Gergely gyöngyösi lakosnak inárcsi részjóságát szerzi meg „két pusztá nemes házhelyet“ minden tartozékával együtt 100 magyar frtért. Markus Gergely erre vonatkozó levelét Füleken 1643. szept. 3-ikán állítja ki Battik János alispán és több tanu előtt. Az eladó és a tanuk 6 czimeres gyűrű pecsétjével ellátott eredeli levél meg van a család levéltárában, s ezt is közölte Szilágyi Sándor az említett helyen. Elmondja ebben Markus Gergely, hogy „minthogy fiam az elmúlt esztendőben az török nehéz rabságban esett vala, az honnét egyébbképen ki nem szabadithattam még, hanem az, mely rész östül maradt saját jószágomat, ugymint két pusztá nemes házhelyemet Inárcs nevű pusztában . . . régtől fogvást hozzá illendő örökségivel együtt azon megnevezett részjóságomat adtam el bizonyos summa pénzért, ugymint száz egész magyar forintokért Körösön lakozó nemes Farkas János uramnak öcsésével együtt Istvánnak, Mihálynak, Ferencznek és Farkas Gáspárnak örökben, megváltozhatatlanképen.“

I. János ezután nemsokára elhunyt. 1647-ben már nem él, s így halálát az 1644—47. év közé kell tennünk. Utódairól hátrább szólok.

I. Gáspárnak második fia volt I. István. Ő már jelentékenyebb részt vett a város közeletében. Senator (tanácsos) is volt. s 1647-ben, 49-ben, 53-ban és 54-ben ő járt, mint a város kiküldötte Gyarmatában, Szécsényben és Füleken, hogy a város által birtkakucsi, csévi stb. pusztákért azok földes urainak Baranyi Mátyásnak, Ráday Andrásnak, stb. az évi haszonbért, rendesen csak egy pár forintot, vagy épen „egy vég új patyolatot“ megadja.

1647-ben Farkas István a maga, testvérei és unokaöccseirészére ujított nemes levelet eszközölt ki. Ezen Pozsonyban 1647. márcz. 19-ikén kiállított nemes levélben III. Ferdinánd király Farkas Istvánt, továbbá unokaöccseit Jánost és Mihályt (az elhunyt

I. János fiait) továbbá testvéreit Mihályt, Gáspárt és Ferenczet nemesi jogaik gyakorlásában megerősíti. Megerősíti egyszersmind a nemes levélben leírt czimer használatát is; azonban a családtagok, — amint azt legalább Farkas Gáspárnak 1640-ben használt s itt

Inárcsi Farkas
Gáspár peccsétje
1640.

bemutatott peccsétje bizonyítja — az előtt nem az ezen nemes levélben leírt s lerajzolt czimert használták. Ezen újított nemes levél szerint az Inárcsi Farkas család czimere a következő: Álló kék paizsban hármas zöld halmon szétvetett hátsó lábain, fölemelt farkkal természetes színű farkas áll, szájában derekánál fogva bárányt tart s első lábait mintegy ragadozásra nyújtja ki. Sisakdisz: a paizson levőhöz hasonló farkas, növekvően; sisaktakarók: arany kékkel és ezüst vörössel; amint ez a czimlapon látható. Ezen a családi levéltárban eredetiben meglevő nemes levél Laszkári János megyei jegyző följegyzése szerint Pest, Pilis, Fehér és Solt vármegyék Füleken tartott közgyűlésén 1647. nov. havában hirdettetett ki.

I. István, mint láttuk, János bátyja árváit is befoglaltatta a család részére szerzett újított nemes levélbe. De különben is testvéreivel együtt teljes atyafiságos szeretettel karolta föl a kiskorú árvák dolgát, s 1648-ban „az Böcsületes várostul embörségös esküdt emböröket kért“, akikkel megbecsültette a reájuk apjukról, Gáspárrul szállott osztatlan örökséget, s kiszámíttatta, hogy ebből János bátyja árváit „az mezey örökségen kivől“ 435 magyar frt illeti, s kötelezte magát testvéreivel együtt, hogy ha „Isten ő szent Fölsége az árvákat emberkori állapotba juttatja“ nekik azon összeget hiány nélkül kiadják.

I. István folytatta apjának és bátyjának azon törekvését, hogy Inárcsnak idegen kézen levő részeit a család számára megszerezze. 1653-ban Mihály és Ferencz testvéreivel együtt megszerzi — igaz, hogy csak zálogba — Etyeky Judittól, Gyöngyösi Nagy Tamás özvegyétől 80 magyar forinton azon inárcsi portiót, amelyet ő Inárcsi Nagy Andrástól birt ugyanannyiért zálogban. Ugyanezen évben ugyancsak Mihály és Ferencz testvéreivel együtt megveszi Lovas Lászlónak, — aki Szendrőben lakott — inárcsi rész jóságát 160 magyar forintért, két negyedfü tulokért, 2 bokor karmazsin csizmaért és egy vég májszin abaposztóért. 1654-ben pedig az Ónodon lakó Inárcsi Nagy Zsuzsanna inárcsi portióját veszi meg ugyancsak testvéreivel együtt 24 aranyon.

Ezen vételek és zálogba vétel által Inárcs pusztának legnagyobb része az Inárcsi Farkas család birtokába jutott. Hogy mennyi

azt biztosan nem tudhatjuk; az bizonyos, hogy később 1702-ben a család az egész *puszta* után fizette meg a fegyveradót (in ratione redemptionis juris armorum.)

Inárcs a hódoltság területén feküdvén, a békés birtokláshoz a török hatóság beleegyezése is szükséges volt, s e végből a Farkas család az agáknak évi bér fejében rendes adót fizetett. Ilyen bér fizetésről szól az 1655. évről s 10 tallérról Mohamed agának az a török l ele, amelynek fordítását már Szilágyi Sándor is közölte, s mit eredtiben és fordításban én is közlök a függelékben.

Hogy vajjon I. István nős volt-e nem tudjuk. Inárcsi Nagy Zsuzsánna ugyan eladó levelében azt mondja, hogy inárcsi birtokát a fent említett Farkas testvéreknek, azok *nejeinek* és gyermekeinek adja el; de ebből természetesen még nem állapítható meg, hogy I. István is csakugyan nős lett volna; annyi bizonyos, hogy gyermekek nélkül halt el, de halála éve sem állapítható meg.

I. Gáspárnak harmadik fia volt I. Mihály. Mint láttuk, testvérei inárcsi birtokszerzéseiben ő is részt vett. De ezenkívül is volt a körösi határban is birtoka, így többek között a Feketén mezei kertje. Ettől azonban meg kellett válnia, mert fiával együtt török fogságba került, s hogy magát kiválthassa, Feketén levő birtokrészét kellett eladnia. Mint 1671. decz. 15-ikén kelt levelében írja: „ez mi Feketén lévő mezei kertünket, . . . kit in anno 1669. 29. augusti szükségünk miatt Nemes Erdős Mihály uramnak adtunk volt zálogban, mostani már avval is nagyobb szükségünktől kinszerítettven, mert Török markából változtunk vele, ugyanazon mezei kertünket cum omnibus appertinentiis irrevocabiler örök áron, úgymint Harmincznégyszallérokön adtuk és vallottuk Nemes Erdős Mihály uramnak és Posteritásinak“.

I. Mihály nem sokkal ezután elhunyt, mert már 1673. máj. 31-én özvegye Lenghi Kata és fia Mihály adják zálogba az inárcsi praediumban őket illető rész jószágot 250 talléron Tóth Gergelynek és Lukácsi Bálintnak.

I. Mihály fiáról, III-ik Mihályról csakis e két okmányban történik említés. Valószínű, hogy nőtlenül, vagy legalább gyermekek nélkül halt el mert 1699-ben már csak nővére *Ilona* Jobbágy Istvánné tartja jussát I. Mihály inárcsi portiójához, a kinek nevében ura Jobbágy István tiltakozik Vincze János és társainak — kik ez évben nádori adományt nyertek Szent Ivány, Bankháza és Inárcs pusztákra, — Inárcsba való beiktatása ellen.

I. Gáspárnak negyedik fia volt II. Gáspár. Róla nem sokat tudunk. Az 1647-iki újított nemes levélbe az ő neve is be van

foglalva, s már előbb a Szinthay féle telek megvételénél is szerepel, valamint a Markus Gergely inárcsi részjószágnak megszerzésénél is. Még azon 1648-iki okmányban is előfordul neve, a melyben testvéreivel együtt azt igazolja, hogy János bátyjuk árváinak az ősi javakból micsoda részt adtak ki. De mivel már az 1653-iki s későbbi birtokszerzéseknél ő nem szerepel, holott testvérei ezen inárcsi rész jószágokat *közösen szerzik* meg, ennél fogya ő valószínűleg 1648. és 1653. között halt el, még pedig örökösök nélkül.

I. Gáspárnak ötödik fia volt I. Ferencz; róla és maradékairól később szólok, most azonban térjünk vissza még előbb I. János utódaihoz.

I. Jánosnak, mint az újított nemeslevélből látszik két fia maradt II. János és II-ik Mihály, kik 1648-ban még kiskorúak voltak. II. Jánosról később csak még egy 1658-iki okmányban történik említés, később nem, s így valószínű, hogy ő még mint kiskorú halt meg. II. Mihály emberkort ért, s a városnál senatorságot is viselt. Családot is alapított, de felesége nevét nem tudjuk. 1711-ben végrendekezik, s vagyonát unokáinak, egyetlen leánya gyermekeinek hagyja. Leánya, Erzsébet, ekkor már nem él, s előbb Soldos Jánosné, másodszor Gábor Istvánné, végül pedig Szüts Jánosné volt. Érdekes e végrendelet azért is, mert ebben II. Mihály elsorolja fekvő birtokait, a melyekről rendelkezik. Ezek szerint:

1 mo. Vagyon Nemes Pest vármegyében egy Inárch, avagy a mint most nevezik Ináts nevű Puszta helyünk, a mely Puszta helynek a nemes Farkas familia részéről s mind pedig más egyéb pénzen vett örökös és zálogos részekről *harmad része* enyim.

2 do. Ugyanazon Puszta helynek második részének, a mely Törökre nézendő volt, fele az enyim, mint hogy a Nagy Méltóságban helyheztetett Német párton lévő Kglmetes Császár Urunk Ő Felségének a Jus Armorum szerint fele részére én fizettem meg.

3 tio. Vagyon Körös Várossában két ház hely Nemes Fundusunk, a melynek harmad része ennyim.

4 to. Vagynak ismét a Körösi Fekete nevű földön mezei kerteim, a melyeknek edgyik része enyim, a másik része Farkas Ferencz Bátyám fiaié, az edgyik kert a Ketskeméti kis Talfaja mellett vagyon, az Csongrádi úthoz közel a mely zálogban vagyon 25 Tallérokban Sinkánál, a zálog levél vagyon Siros Mihályné Hugom Asszonynál, az én részem pedig nintsen zálogban. Az Ször völgyön vagyon egy néhány fogás szántó földünk, azoknak is fele az enyim. Az Czeglédi úton alúl a Gógány felső végén vagyon a Nemes Fundushoz való Rétünk, annak fele enyim“.

Ez okmány is igazolja, hogy I. Gáspár fiai közül kettő t. i. I. István és II. Gáspár örökösök nélkül halt el, mert így juthatott II. Mihályra, I. Gáspár unokájára az inárcsi birtoknak és a körösi nemes fundusoknak harmad része.

II. Mihály azonban ezen végrendelet tétele után még hosszabb ideig élt, s 1726-ban újból végrendelkezett, s előbbi rendelkezését némileg módosította.

I. Ferencz és utódai.

I. Gáspárnak ötödik fia volt I. Ferencz, kinek neve az újított nemes levélben szintén bele van foglalva, s a ki István és Mihály testvéreivel együtt szintén részt vett az idegen kézen levő inárcsi részjóságok megszerzésében.

Az inárcsi pusztát testvéreivel közösen birta; de e mellett körösi földeken maga is gazdálkodott. Érdekes a családi levéltárban egy elrongyolott és nehezen olvasható írás 1658-ból, amely arról szól, hogy három városból convocatus bírák*) Ns Farkas Ferencz juhászát, minthogy ura parancsa ellenére a juhokra nem vigyázott, s azokat többször más birtokán, idegen pusztán is legeltette, birságra ítélik.

A város közéletében I. Ferencz csak arányban vett részt, hogy többször járt Füleken, stb. a város képviselőjében.

Az inárcsi birtokokból őt illető egy harmadrészt 1670. táján zálogba adta 250 magyar forintért Czene Gergelynek, aki Jobbágy Ilonának — az Inárcsi Farkas Ilona és Jobbágy István leányának, s így I. Mihály unokájának volt a férje. Czene Gergely fia a zálogos birtokot — ugyanannyiban — tovább adta Gindly Orbánnak Győrtől, s tőle váltották azt vissza később I. Ferencz fiai.

I. Ferencz a 17-ik század végén, 1696. előtt halt meg, „a nagy télen“. Halálára nézve ezt mondják a későbbi tanúkihallgatások: „Mivel ezen Fatens kis korától fogva mindétig Körös városában lakott, azon okból vallja, hogy jól esmérte legyen néhai Ns Farkas Ferenczet, aki hasonlóképen Körösön lakott, sőt amikor a nagy télben képtelen Fergeteg a mezőn ugyan Körös határában

*) Sajátságos intézmény volt Körösön a 17. és 18-ik században a convocatus vagy fogott bírák intézménye. Bűnügyekben ugyanis nem maga a városi tanács ítélkezett, hanem a szomszédos Kecskemétről és Czeglédről is hivatott „böcsüle'es személyeket“, sőt fontosabb dolgokban az ítélkezők között abonyi, vezsenyi, — s míg el nem pusztult — nyársapáti küldötteket is találunk.

szorította János nevű szolgájával együtt és a hideg megvette jól tudja, s halva is látta és a Temetésin is jelen volt.“

I. Ferencznek szintén 5 fia maradt, u. m. II. István, III. Gáspár, III. János, II. György és IV. Mihály.

Legidősebb fia volt II. István. Ő a város — sőt a megye közügyeiben is élénk részt vett. Már 1692-ben senator volt a városnál, később Pest megye táblabírája. Valószínűleg ő az a Farkas István is, aki 1725-ben és 1730-ban a megye surrogatus viczispánja (helyettes alispán) volt.

II. István, mint már említettem, testvéreivel együtt kiváltotta Gindly Orbántól apjának zálogba adott inárcsi részjóságát. Sőt kiváltották azt a részt is, amit unokatestvérük III. Mihály 1673-ban anyjával együtt Tóth Gergelynek és Lukácsi Bálintnak adott zálogba. Azonban, habár 1702-ben II. Mihály, II. István unokatestvére és III. Gáspár, II. István testvére az egész Inárcs után fizették meg a *fegyveradót* (jus armorum) már a 18-ik század elején más birtokos is férközött be a pusztába, nevezetesen a Gellért család, s ezzel határháborítás czimén is sok kellemetlensége volt a Farkas családnak. 1726-ban II. István a maga és testvérei részére vallató parancsot eszközölt ki, s ennek alapján valami 4 ízben eszközöltetett tanukihallgatást a maga és testvérei leszármazásának igazolására, s arra néve, hogy Inárcsot emberemlékezetét meghaladó idő óta mindég a Farkas család birta örökjoggal, s még a török uralom idején is békén használta.

A Gellért családdal való határsértési perlekedés 1727-ben egyezséggel ért véget.

Nagyobb baj volt azonban az, hogy Inárcs pusztára többen is jogot formáltak. Már előbb említettem, hogy Vincze István és társai még 1699-ben nádori adomány nyertek többek között Inárcsra is. Meg is kísérelték 1700-ban a beigtatást, de ennek a Farkas család ellen mondott, s ennek az ellenmondásnak meg is lett a fogamatja, mert az illető adományosok soha sem jutottak Inárcs birtokába.

Komolyabb veszély fenyegette a Farkas család inárcsi birtokjogát a gróf Keglevich család részéről. Gróf Keglevich Miklós ugyanis nejével Czobor Évával együtt még 1666-ban megszerezte csegekátai Kátay Ferencztől a Kátay családot illető összes jóságokat. A nagy terjedelmű négy vármegyében mintegy harmincz községben és pusztán fekvő jóságok között fel volt sorolva *Inárcs* pusztája is. Gr. Keglevich a vételre Lipót királytól királyi beleegyezést is eszközölt ki, s ennek alapján be is igtattatta magát a Kátay féle jóságokba.

A beiktatás alkalmával több ellenmondás történt, s Inárcsra nézve is ellent mondott az Inárcsi Farkas család s mint említettem, a család megmaradt továbbra is a pusztai birtokában.

Ennek dacára a család nem érezte magát biztonságban. A *neoaquistica commissio* megkezdte működését s 1727-ben az inárcsi Farkas család is idézést kapott, hogy igazolja Inárcshoz való birtokjogát. Igaz, hogy a családnak éppen az előző évről nagyszámú tanúvallomás volt birtokában arra nézve, hogy Inárcsot ősidőktől fogva örökjoggal, s még a török uralom idején is szakadatlanul bírták a Farkasok; megvoltak a családi levéltárban azok az okmányok is, a melyek a pusztai egyes részeinek meg, illetőleg visszaszerzését igazolták; de ennek dacára, — okulva a *neoaquistica commissio* előző eljárásán — egyáltalában nem számíthatnak arra egész biztonsággal, hogy birtok jogukat a bíróság el fogja ismerni, annyival inkább, mert a pusztához a fentebb említett vételi szerződés alapján olyan hatalmas befolyásos család formált igényt, mint a gr. Keglevich család, akikkel szemben egy jelentéktelenebb nemesi család, amely még hozzá református vallású is volt, a *neoaquistica commissio* előtt alig számíthatott *igazságos* ítéletre. Mindezt meggondolva II. István, úgy is, mint testvéreinek és unokaöccseinek teljhatalmu megbízottja 1728. április 21-én Gr. Keglevich Miklós unokaival, Józseffel és Gáborral olyan egyezséget kötött, hogy az Inárcsi Farkas család nevében visszavonta a grófi családnak Inárcs birtokába való beiktatása ellen benyújtott ellenmondást és tiltakozást, s viszont ezért a grófok neki és testvéreinek, illetőleg utódaiknak átengedték örökjoggal a pusztai *egyhatodrészt*. A Farkas család most már ezt az egyezséget mutatla fel a bíróság előtt, s minthogy ez ellen a királyi fiscus sem tett kifogást, 1730-ban a királyi tábla ítélete is megerősítette a Farkas testvéreket, illetőleg egyiknek már utódait Inárcs ezen részének birtokában.

Hogy a Körösön még a 17-ik században megszerzett Szinthyai féle nemesi telek birtokában ne legyen a család háborításnak kitéve, 1728-ban az Inárcsi Farkas család, több körösi nemesi családdal együtt, akik szintén a Szinthyai családtól szereztek telkeket, — minthogy a Szinthyai családnak ekkor már magva szakadt, — az általuk megvett telkekre Gr. Pálffy Miklóstól nádori adományt szereztek, s a beiktatás minden ellenmondás nélkül a következő évben meg is történt.

II. István nagy kort ért s 1743. október 24-én hunyt el nőtelenül.

III. Gáspár ága.

I. Ferencznek második fia volt III. Gáspár. Apja halála után ő járt oda János testvérével együtt 1696-ban Győrben, hogy apja elzálogosított inárcsi birtokát kiváltsa, s 1702-ben szintén ő fizette be unokatestvérével, II. Mihálylyal együtt Pesten az Inárcs után járó fegyveradót 70 Rh f. és 70 dénárt, 1716-ban János és Mihály testvéreivel együtt szintén ő váltja ki Inárcsnak azt a részét, amelyet még 1673-ban adott zálogba III. Mihály anyjával együtt.

III. Gáspár halálának évét pontosan nem tudjuk; 1728-ban a Keglevicsekkel való egyezség megkötésekor még életben volt, de 1736-ban már nem élt.

III. Gáspár 1690. jan. 17-én vette nőül Sigri Farkas Miklós özvegyét Katát, kitől egyetlen fia született: I. Gergely, ki már apja életében, 1726-ban többször szerepelt, mint annak meghatalmazottja. Ő 1723. jul. 7-ikén vette nőül Karay Ilonát, Karay Gergely és Domonkos Éva leányát, de feleségét nem sokára özvegyen hagyta, mert Karay Ilona, mint özvegy, már 1734-ben Beretvás Istvánhoz ment másodszor nőül.

I. Gergelynek Karay Ilonától két fia született u. m. II. Gergely és V. István.

II. Gergely 1725. aug. 21-ikén született. 1759-ben inárcsi portióját 10 évre zálogba adta rokonainak Inárcsi Farkas IV. Jánosnak és I. Pálnak. II. Gergely kétszer nősült. Először 1747. jul. 4-ikén Nyáregyházáról Fülöp János leányát, Évát vette el, aki 1757. szept. 27-ikén hunyt el. Másodszor 1738-ban Kecskemétről Molnár Mihály leányát, Zsófiát vette el, akivel már azonban nem sokáig élt együtt, mert ő maga 1762. febr. 4-én 37 éves korában elhunyt. E két házasságból csak egyetlen leánya származott. Éva, ki első feleségétől született 1756. máj. 11-ikén s Vaikó Jánoshoz ment nőül, de fiatalon hunyt el még 1776. okt. 19-én.

V. István, I. Gergely második fia 1727. jul. 23-ikán született. 1769-ben rokonaival IV. János, I. Pál és IV. Gáspárral együtt inárcsi jószágukat 20 évre zálogba adják Beleznay Miklós generálisnak 2700 Rh frtéért.

V. István szintén kétszer nősült. Először 1755. jun. 21-ikén vette nőül Szeley Gergely leányát, Juditot, kinek halála után 1772. jan. 21-ikén másodszor Sándor Mihály leányát, Annát vette el. E két házasságból 7 gyermeke származott.

Első nejétől 3 leánya és 1 fia született, u. m.:

- Judit sz. 1757. febr. 22-ikén, s 1778. jun. 1-én Kéry Istvánhoz ment nőül Kecskemétre.
- Ilona sz. 1759. nov. 17-ikén, s Losonczy Pál solti nótárius neje lett 1778. febr. 1-én.
- Terézia, ki 1789. jun. 25-ikén ment nőül Zombory Fejes Jánoshoz. V. Mihály sz. 1762. jan. 19-én, s meghalt 1837. jun. 1-én.
- Nejétől Deák Juliánnától négy gyermeke született, u. m.:
- Krisztina sz. 1791. nov. 5-én Gulyás Istvánhoz ment nőül Jász-Kis-Érre.
- Mária sz. 1793. febr. 5-ikén, s Katus János neje lett.
- VI. Mihály sz. 1794. decz. 19-én, s nőtlenül halt el 1861-ben.
- Juliánna sz. 1801. jan. 13-án, s Nagy Kaszap Antalhoz ment nőül. V. Istvánnak második nejétől két fia és egy leánya született.
- VII. János nevű fia, ki 1785. aug. 10-ikén született, 10 éves korában 1795. aug. 23-ikán a vízbe fult; leánya Sára, aki 1792. apr. 20-ikán született, kis korában halt el.
- VII. István nevű fia 1778. jan. 19-ikén született s 1827. decz. 14-ikén halt meg. Ő nős volt s nejétől Boda Lidiától — mint a táblázaton látható 9 gyermeke született, kik közül egy rész még kis korában elhalt.
- IX. János, IV. György és IV. Sándor emberkort értek. de a mult század hatvanas éveiben mindhárman nőtelenül haltak el, s bennük III. Gáspár ága fiágon kihalt.
- VII. István leányai közül Lidia, aki 1818. decz. 28-ikán született, 1847-ben Ns Bitzó Bálinthoz ment nőül, Mária pedig, aki 1821. máj. 4-én született, Som Kovács Istvánné lett és még ma is él, és ő most az Inárcsi Farkas családnak *egyetlen élő női tagja*.

III. János ága.

I. Ferencznek harmadik fia volt III. János, a ki 1664. táján született. A városnál senatorságot viselt s 1707-ben másodbíró is volt. Bátyjával, III. Gáspárral 1696-ban ő is oda járt Győrben apja inárcsi jussának kiváltása végett.

Nagy Körös városa már a 16-ik században is birta Pótharasztja pusztát, de a neoaquistica commissio részéről több féle zaklatásnak volt kitéve különösen azon a czimen, hogy mint személyi nemességgel nem bíró községi testület *nemesi* jószágot nem birtolhat. Hogy e zaklatástól szabaduljon még 1703. jul. 12-ikén

eladta Pótharasztját — de csak színleg — több nemes lakosának, s köztük Farkas Jánosnak 740 frtért. 1726-ban a vevők — illetőleg részben már azok jogutódai — a megvett birtokra III-ik Károly királytól királyi adományt is nyertek, s be is igtattattak. Az illető nemes lakosok azonban s köztük III. János is a város részére biztosító okmányt állítottak ki arról, hogy ők a pusztában sem maguk, sem utódaik részére tulajdon jogot nem követelnek.

III. János kétszer nősült. Először 1688. máj. 9-ikén vette nőül Bangh Mihály leányát Erzsébetet. (Megjegyzem, hogy az anyakönyvben *Bán*-nak van írva, azonban fia IV. János följegyzéseiben — több helyen is — mindég *Bangh*-nak írja anyja nevét). Másodszor pedig 1715. jan. 29-ikén Patay János özvegyét Varga Ilonát vette el. III. János 1727. febr. 21-ikén halt meg, mint a családi irások följegyzik „saját száraz malmában lórúgás következtében“.

III. Jánosnak halálakor 6 gyermeke maradt, első feleségétől 2 fia és 2 leánya, a másodiktól egy fia és egy leánya. Legidősebb fiáról IV-ik Jánosról hátrább szólok. Első házasságból való leányai voltak: Ilona és Anna ők apjuk halálakor mindketten hajadonok voltak, s mostoha anyjukkal és testvéreikkel 1727. ápril havában osztoztak meg. Hogy később férjhez mentek-e nincsen reá adat.

III. Jánosnak szintén első házasságából született fia III. István. Ő a 18-ik század első tizedében született, s meglehetősen kalandos, vagy legalább változatos élete volt. Még egész kora ifjúságában 1726-ban szerepelt már, mint apja teljhatalmú megbízottja. Ezután külföldre ment, s mint katona előbb a lengyel majd a porosz király szolgálatába állott, s itt csakhamar a *testőr huszárok századosa* lett. De nem sokáig maradt idegenben; már 1736. augusztus havában hazajött szabadságra 1 7. aug. havában pedig végleges elbocsátását kérte, a mit egy igen kegyes hangú levélben — a melyben ki van emelve mindenkori hűséges és kitünő szolgálata — meg is kapott.

Katonai erényeit és ügyességét itthon is nemsokára alkalma nyílt érvényesíteni, még pedig éppen előbbi bajtársaival, a poroszokkal szemben. Mária Terézia trónraléptekor ugyanis Pestvármegye rendei a haza védelmére s a Sziléziába betört poroszok ellen két ezredet állítottak ki egyiket Beleznay János, a másikat pedig Halász Péter ezredes parancsnoksága alatt, s a Halász Péter ezredébe 1741. ápr. 8-ikán *őrnagyul* Inárcsi Farkas Istvánt ajánlották s a hadi tanács még ugyanazon év június havában ki is nevezte, s mint ilyen vett részt a poroszok elleni háborúban.

Hazajövetele után nemsokára meg is házasodott III. István.

Fáy Zsuzsánnát, Fáy Ferencz leányát vette el Péczelről. Felesége azonban — mint 1746-ban kelt végrendeletében maga elmondja, házassága alatt csaknem folyton betegeskedett. Férje hűségesen ápolta, s épen ezért felesége halából nemcsak összes ingóságait, ékszereit, készpénzét stb. hagyta neki, hanem ingatlan birtokának haszonélvezetét is.

Családja Inárcshoz való jussának megőrzéséről is III. István gondoskodott ez időben nagy buzgósággal és körültekintéssel. Ekkor tájban ugyanis a Keglevich grófokkal némi kellemetlensége volt a családnak, mert a grófok nem akarták az 1728-ban kötött egyezséget megtartani, s háborgatták a Farkasokat a békés birtoklásban. III. István előkereste részint a hiteles helyekről, részint a családi levéltárból a régi írásokat, s ezeket — közöttük a fentebb említett 1332-ben kelt osztály egyezséget — hitelesítve átíratta, s ezekre hivatkozva megírta a grófoknak, hogy — mint ezekből láthatják — ők csakis a Farkas család beleegyezésével juthattak Inárcs birtokához, s e nélkül épen úgy nem értek volna semmit a donatiójukkal, mint a hogy mások, akik szintén meg próbálták magukat Inárcsba impetráltatni, nem boldogultak; épen ezért nagy méltánytalanság lenne a grófi család részéről, ha most még az 1728-iki egyezséget sem akarná megtartani. — E határozott fellépésnek meg is lett az eredménye, s a Keglevichék legalább egy ideig nem háborgatták a Farkasokat Inárcs hatodrészenek birtokában.

III. István, mint buzgó református ember élénk részt vett egyháza ügyeinek intézésében is. Szomorú időszak volt ez a református, sőt általában a protestáns egyházra. A békekötések által biztosított szabadság helyett teljesen csak a királyi kegyre és jó indulatra voltak utalva. Igyekeztek tehát ezt megnyerni. Már az 1742-ben jul. 17-én Dabason tartott egyházkerületi összejövetel, a melyen III. István is részt vett elhatározta, hogy a miniszterek és a királyi tanácsosok részére szánt *ajándékokra* — amikkel azok kegyét akarták megnyerni — 600 frtot küldenek Bécsbe. Ez összeget III. István vitte föl, s ott Vay Ábrahámnak adta át. Az 1745-ik év első napjaiban újra Bécsben jár III. István egyházkerülete képviselőjében, s az ott levő protestáns urakhoz csatlakozva, velük a minisztereknél és a befolyásos tanácsos uraknál tiszteltgette, de a királyné elé nem juthattak el.

1747-ben Péczelen volt az egyházkerületi gyűlés, s ekkor a gyűlés tagjainak egyik része Teleki László, a másik része pedig Farkas István házában talált vendégszerető ellátást, s ez a későbbi években is több ízben ismétlődött.

III. István gyermektelenül halt el Péczelen 1767. nov. havában.

III. Jánosnak második házasságából született fia volt II. Ferencz, aki 1715. okt. 30-án született. Ő 1744. decz. 9-ikén bizonyítványt kapott Pest megyétől arról, hogy a megyei *birtokos nemesek* sorába be van jegyezve.

II. Ferencz korán nősült, 1736. jun. 12-ikén vette nőül Patay Bénéjamin leányát Erzsébetet Dabasról, kivel 12 évig él együtt, mert 1748. febr. 12-én alig 33 éves korában meghalt. Özvegye — úgy látszik — másodszor Czeglédre ment férjhez, mert egy 1753-ik évi tanukihallgatásnál a tanuk mind azt vallják, hogy II. Ferencz egyetlen fia IV. Gáspár ez időben Czegléden tanult.

II. Ferencznek IV. Gáspár fián kívül meg egy leánya is volt, Erzsébet, aki 1739. okt. 24-ikén született, s Gábor János neje lett.

IV. Gáspár születési évét nem tudjuk bizonyosan, különben is róla a családi irások kevés említés tesznek. 1766-ban gr Keglevich Gábor rokonaival együtt őt is perbe idézi Inárcs birtoka miatt, de ennek a pernek reájuk nézve semmi hátrányos következménye nem lett, mert már 1769. szept. 8-ikán rokonaival IV. János, I. Pál és V. Istvánnal együtt zálogba adta a közösen birt inárcsi jószágot Beleznay Miklós generálisnak 20 évre 2700 Rh forintért. Midőn a zálogos szerződés 1791-ben Beleznay Miklós özvegyével báró Podmaniczky Annával újabb 13 évre megújított — 2000 frt auctio fölvételével — IV. Gáspár még akkor is életben volt, s mint rokonai között akkor már legidősebb, ő írta alá elsőnek a szerződést. IV. Gáspárnak nejétől, rétei Molnár Judittól egyetlen leánya maradt, Éva, aki 1779. jan. 16-ikán született, s Gaál Istvánhoz ment nőül.

III. Jánosnak második házasságából született leánya Katalin Bozó Mihályhoz ment nőül; már 1755. előtt elhunyt, mert ez évben már árváiról bátyja IV. János gondoskodott.

Térjünk most vissza III. János legidősebb fiához, IV. Jánoshoz, akit épen azért hagytam testvérei között utoljára, mert míg két férfi testvére részint gyermekek nélkül halt el, részint ivadéka már a második nemzedékben elenyészett, ő töle a családnak ma is élő egyetlen férfi ága jön le IV. János, mint maga följegyezte, 1700-ban született. Alsóbb iskoláit itthon végezte Nagy Körösön, s itt lett — mint írja — „diakká“ is 1718-ban. Egy év múlva azonban már Debreczenbe ment s ott tanult két esztendeig.

Haza jöve élénk részt vett a város közügyeinek intézésében. Előbb tanácsos lett, majd 1731-ben és 1736-ban másodbíró,

1743-ban pedig főbíró lett, s ezután még 5 ízben viselte a főbírói tisztséget, sőt ami a város életében abban az időben nagy ritkaság volt, ő vele két ízben is megtörtént, hogy t. i. egymásután közvellenül következő két évben választották meg főbírónak. Midőn a város főbírója volt, akkor egyszersmind az akkori szokás szerint a ref. egyház főgondnoki tisztségét is viselte, de különben is tevékeny részt vett a ref. egyház ügyeinek vezetésében is. Már 1740-ben jelen volt a superintendens választó gyűlésen, 1742-ben újból a Dabason tartott értekezleten, 1744. júl. 17-én pedig a Körösön tartott egyházkerületi közgyűlés alkalmával a gyűlés összes tagjait ő vendégelte meg.

Mikor a Pero lázadás idején 1735-ben Halász Péter rendeletet kapott, hogy „mindjárt ültesse fel Körös városát és Kecskemétet és vigye a maga commandója alá“, ő adjutánsul Farkas Jánost vette maga mellé.

1744. decz. 9-ikén IV. János is bizonyítványt kapott Pest megyétől arról, hogy a megye *birtokos nemesei* sorába be van jegyezve. Ő, mint jó gazda és szerző ember különben is nagy gondot fordított birtokainak gyarapítására.

Édes apja III. János halálakor az a jószág, amelyen — mint apai jussón — testvéreivel együtt osztozott, az inárcsi birtokon kívül mindössze a körösi nemesi funduson levő ház, ehhez tartozó major, egy száraz malom, egy piaci bolt és két szőlő volt. Ő azonban az ezekből neki jutott részt tetemesen megszorította. Mint látni fogjuk, ő négy ízben nősült, s minden alkalommal felesége is hozott vagyont a házhoz; igaz, hogy csak a két első feleségétől lévén gyermekei, a másik két asszony vagyonát kiadta azok örököseinek. Több kisebb nagyobb szőlőt, rétet, mezei kertet szerzett vélel útján, sőt szerzett még egy száraz malmot is, ami abban az időben jelentékeny értéket képviselt, mert pl. ennek vételára 100 arany volt. De legjelentékenyebb szerzeménye volt IV. Jánosnak a tetőtleni birtoknak, továbbá a Niczky-féle és egy Szinthy-féle nemes teleknek megszerzése.

Niczky Ferencz, királyi táblai assessor felesége Ramocsaházy Krisztina volt. A Ramocsaházy család, mint Perényi jogutód földesúri joggal birt Körösön, s ennek folytán Niczky Ferencz és felesége több telek tulajdonosa volt Nagy Körösön. Ezek közül az egyiket az u. n. Szalay Pálné telekét, minden tartozékával együtt Niczky Ferencz — úgy is mint feleségének teljhatalmú megbízottja — 1771. jun. 8-ikán Pozsonyban kiállított szerződéssel Farkas Jánosra és ekkor már elhunyt első nejének Varga Sárának maradékira

ruházta át. IV. János azután erre a telekre gr. Pálffy János nádortól 1775-ben nádori beleegyezést és adományt eszközölt ki.

Tetétlen pusztá, a mely Nagykörös közelében fekszik, s melynek területe mintegy 6000 hold, Rákóczy birtok volt. Rákóczy fejedelem javainak elkobozásakor a pusztának fele része — az ugynevezett Felső-Tetétlen — a királyi fiscus kezére jutott, míg a pusztá másik része Alsó-Tetétlen a gr. Aspermont család birtokában maradt. Tetétlennek a fiscusra jutott felerészét 2600 Rh forintban csikvári Kalocsa Ádám szerezte meg a kincstártól s erre királyi donációt is szerzett. E megszerzésben azonban — az összeg egy-negyed részéig — 650 frtig — részes volt Beretvás István is, akit Kalocsa Ádám be is bocsátott a fél pusztá egy-negyed részének birtokába, s a ki a maga és felesége Hajós Katalin nevére — Kalocsa Ádám jogutódaival együtt 1732-ben újabb királyi donációt kapott az általuk birt részjószágra, s abba be is iktattatott.

Beretvás Istvánnak és Hajós Katalinnak nem lévén gyermekük 1745. jun. 15-ikén feleségével közösen a váczi káptalan kiküldöttje előtt tett végrendeletükben említett tetétleni jószágra nézve úgy rendelkeznek, hogy az két egyenlő részre osztatván fele részben Inárcsi Farkas Jánosra és feleségére Pázmándy Erzsébetre, másik fele részben pedig ifj. Beretvás Istvánra szálljon. Ezen hagyományra Farkas János és ifj. Beretvás István még ugyanazon év febr. 13-án gr Pálffy János nádortól nádori beleegyezést és adományt eszközölt ki, s a tetétleni rész jószágot id. Beretvás Istvánnak 1755-ben történt halála után birtokba is vette.

Ezen tetétleni jószágnak ifj. Beretvás Istvánra jutott részét is ki bérelte meg 1756-ban IV. János és így az egészen ő gazdálkodott. Beretvás István halála után pedig már 1765-ben zálogba vette fiától Gergelytől 6 évre 300 Rh forintért a neki jutott részt, s a zálogösszeget 1767-ben újabb 150 frttal növelte. 1770-ben ugyanezen részt újabban 14 évre veszi zálogba, s ekkor már a zálogos összeg 1100 Rh f. Ugyanezen évben ugyanekkora összegért zálogba veszi a Beretvás András részét is ugyancsak 14 évre. Míg a harmadik testvértől, Beretvás Istvántól 1773-ban úgy veszi zálogba 12 évre a Tetétlenen neki jutott részjószágot, hogy 700 Rh forintot fizet neki, s ezen felül átadja használatra ugyanannyi időre a Feketén levő saját „mezei kert“-jét.

Harmadik, szintén jelentékeny szerzeménye volt IV. Jánosnak egy Szinthy-féle teleknek megszerzése. A Szinthy család magvaszakadtával több telek szállott Nagykörösön a királyi fiscusra. Ezek közül kettőt IV. János és ifj. Beretvás István kért föl, s erre

1750-ben gf Pálffy János nádortól csakugyan nádori adományt is nyertek, s beiktatásuk még ugyanazon év jun. 28-ikán meg is történt.

Beretvás István fentebb említett végrendeletében mint Pótharasztyjának 1726-ban egyik donatáriusa, e pusztából öt e donáció szerint illető egyhatodrésznek felét szintén IV. Jánosnak hagyta; de mint tudjuk, ez a birtokszerzés tulajdonképen a város részére történt, s a donatarius nemesek térítvényt adtak a városnak arra nézve, hogy ők a pusztához semmi jogot nem formálnak; épen azért bár IV. János ezen hagyományra nézve is megszerezte a nádori donációt, annak *tényleges* birtokába sem ő sem utódai sohasem jutottak. Hasonló módon történt 1747-ben B. Sztáray Imre nagykőrösi birtokának megszerzése a város részére — de ismét több nemes tanácsstag, köztük IV. János nevére — 17000 frtéért és 100 aranyért, s az illető nemes tanácsstagok most is hasonló térítvényt adtak magukról.

IV. János, mint már említettem, négyszer nősült. Először 1723. febr. 27-ikén Vargha Sárát vette el, Vargha Jakab és Sepsei Szabó Erzsébet leányát, a ki 1739. okt. 28-ikán halt meg. Második neje Pázmándy Erzsébet volt a kit, mint Kazay János özvegyét 1741. ápr. 10-ikén vett el Révkomáromban, s aki 1753. márcz. 15-ikén hunyt el. Alig egy év múlva újból megnősült IV. János; elvette Tóth Ilonát, Karay Gergely özvegyét 1754. ápr. 22-ikén, a ki 1762. jul. 25-ikén halt meg. Negyedszer Csáty Dániel körösi lelkész és superintendens özvegyét Szödy Krisztinát vette el 1763. jul. 13-ikán, de a ki még szintén ő előtte hunyt el 1767. jan. 24-ikén. Maga IV. János nagy kort érve 1774. febr. 22-ikén hunyt el.

IV. Jánosnak négy házassága közül a két elsőből származtak gyermekei. Első nejétől, Vargha Sárától — mint a táblázaton látható — 8 gyermeke született, kik közül azonban csak két fiú élt emberkort. Második nejétől, Pázmándy Erzsébettől négy gyermek származott, kik közül azonban kettő kis korában elhalt, s csak két leánya növekedett fel, u. m. Erzsébet, ki 1745. jul. 28-ikán született s Vecsey István professzor neje lett Debreczenben és Éva, ki 1747. máj. 5-ikén született, és 1765. jul. 15-ikén Gellén Sándorhoz ment nőül Losoncra.

Első házasságból származott ifjabbik fia VI. János 1736. ápr. 28-ikán született. Ő az apja halála után a tetélleni birtokból neki jutó részt 1781-ben 3000 Rh frtéért zálogba adta Vida István törteli birtokosnak 16 évre.

VI. János 1760 okt. 21-ikén vette el Balla Krisztinát, Balla

Gergely leányát, a ki másodszor VI. Jánosnak 1782. szept. 3-ikán történt halála után Gombay Lászlóhoz ment nőül.

VI. Jánosnak e házasságból 6 gyermeke született, kik közül azonban négy még kis korában meghalt. 1777. szept. 16-ikán született Antal fia ugyan ember kort ért, de maradék nélkül nőtlenül halt el. Krisztina leánya 1779. okt. 9-én született s Beretvás Jánosné lett s 1808. aug. 13-ikán hunyt el.

IV. Jánosnak Vargha Sárától származó idősebb fia I. Sándor 1733. jul. 10-dikén született. Ő a városnál előbb tanácsos, majd 1764/5-ben és újból 1778/9-ben másodbíró volt; 1782/3-ban és 1783/4-ben pedig a *főbírói* s ezzel együtt a ref. egyház főgondnoki tisztjét viselte.

1754. jun. 18-ikán nőül vette Beretvás István és Karay Ilona 1734. nov. 20-ikán született leányát Ilonát.

I. Sándor nejével együtt folytatta a családi vagyon gyarapítását. Nejét, mint Beretvás István leányát illette a tetéltleni birtok egy része; de felesége testvéreinek részét is, amiket már apja IV. János is birt zálogban, nagyrésztben megszerezte öröktulajdonjoggal részint még ő maga, részint később özvegye.

I. Sándornak és Beretvás Ilonának 7 gyermeke volt, kik közül 3 még kis korában elhalt.

Zsuzsánna leányuk 1759. máj. 7-ikén született, s Nagy Andrásához ment nőül.

Sára született 1769. aug. 5-ikén, Kalotsa Andrásné lett 1786. jul. 4-ikén, de már 1792. jan. 27-ikén meghalt.

Erzsébet sz. 1777. apr. 28. Muraközy János felesége lett.

Egyetlen emberkort ért fia V. Ferencz 1765. okt. 29-ikén született. A városnál tanácsos volt, de ideje legnagyobb részét gazdálkodásra fordította. Még anyja életében bérbe vette tőle 1792-ben az egész tetéltleni birtokot.

Az inárcsi birtokra nézve a zálogos szerződést Beleznay Miklós generalis özvegyével rokonaival együtt 1791. apr. 24-ikén 13 évre megújította, az előbbi zálogos összeghez még újabb 2000 frt auctiót véve föl.

V. Ferencz két ízben nősült. Először 1789. máj. 5-én Beretvás Mihály leányát, Sárát vette el. Tőle 5 gyermeke született, de közülük 3 kis korában elhalt.

Sára leánya, aki 1795. jan. 19-ikén született, előbb Szobonya János, másodszor pedig Gubody János felesége lett, s 1829. decz. 20-ikán halt meg.

III. Sándor nevű fia 1792. apr. 17-ikén született, s még 1810-ben életben volt, de nőtlenül maradék nélkül halt el.

Első neje halála után Sütő Sárát, Sütő János és Fekete Erzsébet leányát, ifj. Nyáry Lajos özvegyét vette el V. Ferencz, akinek ezen alkalommal 1000 frtot is móríngolt.

Sütő Sára nagyon erélyes asszony volt. Mikor férje halálával 1803. márcz. 21-ikén özvegyen maradott is, mindent elkövetett édes és mostoha gyermekei jogainak védelmére, s vagyonuk gyarapítására. Már 1810-ben egyezséget köt a család másik ágából származó V. Mihálylyal és VII. Istvánnal a Beleznayaknál zálogban levő inárcsi jószág kiváltására nézve; s a kiváltást 1822-ben tényleg keresztül is viszi, s minthogy V. Mihály és VII. István a kötött szerződés daczára vonakodnak hozzájárulni a kiváltás költségeihez, az egész birtok az ő kezén marad.

1821-ben az 1726-ik évi donatáriusok több utódaival együtt keresetet indított Nagy Körös város ellen Pótharasztja birtoka iránt. Ez a per nagyon sokáig húzódott sok költségbe is került, s végre is 1848-ban a felperes családok a pert beszüntették s vitatott jogaikról a város javára lemondtak.

1816-ban osztozott meg Sütő Sára testvéreivel szüleik hagyatékán, 1817-ben pedig József testvérükén; de Sütő Sára a maga osztályrészét több testvére, különösen Bertalan részének legnagyobb részben való megszerzésével is gyarapította.

1817-ben megszerezte a város a gr Aspermont családtól Alsó Tetétlent, s eladta az egyes lakosoknak. Sütő Sára mindjárt 1820-ban 62 és $\frac{1}{2}$ holdat vesz meg a birtokból 1395 frt 51 denárért, de még ugyanezen évben megszerzi itt azon részeket is, amiket a tanácstól eredetileg testvérei Sütő János és Bertalan és Mészáros Gulyás István vettek meg.

V. Ferencznek Sütő Sárától 2 leánya és egy fia született, de leányai még kis korukban elhaltak.

Fia VI. Ferencz 1803. april 5-ikén született. Ő már édes anyja életében is nagy segítségére volt neki a már igen kiterjedt gazdaság vezetésében, s anyja halála után is egészen az ő szellemében járva el szintén igyekezett a családi vagyon gyarapítására s ő is több részbirtokot vett meg Tetétlenen és Nyársapáton is. 38 éves korában halt el 1841. márcz. 18 án.

Neje Kalotsa András és dabasi Halász Terézia leánya Katalin volt, akit 1828-ban vett nőül, s aki 1850. jul. 30-án halt meg.

VI. Ferencz és Kalotsa Katalin házasságából 5 gyermek származott, három fiu és két leány. A leányok közül Amália, aki 1834. jan. 12-én született, Kajdacsai Saáry Gyulához ment nőül, s 1874-

ben halt meg; Terézia pedig, aki 1840. jul. 11-ikén született Vaikó Antalné lett, s 1872. jun. 3-ikán hunyt el.

A fiuk közül a legidősebb volt I. Elek, aki 1829. nov. 30-ikán született. Özv. édes anyja — testvéreivel együtt — őt is gondos nevelésben részesítette. Középiskoláit itthon elvégezvén, László öcsésével együtt egy évet Eperjesen, egyet Pozsonyban s egyet Debreczenben töltött, mindenütt a jogtudományok hallgatásával foglalkozva.

A szabadságharcz kitörésekor midőn a nemzeti kormánynak Pestről Debreczenbe kellett menekülnie, a még csak 19 éves ifju is odasietett, s felajánlotta szolgálatát a kormánynak. Csakhamar a Szalay László honvédeztredes által szervezett honvéd zászlóaljba lépett be mint élelmezési biztos, s ez állásában meg is maradt a szabadságharcz végéig.

A világiosi szomorú napok után hazajött, s özvegy édes anyjának segített a nagy terjedelmű gazdaság vezetésében. De a következő évben 1850. jul. 30-ikán édes anyja is elhunyt, s testvéreivel együtt teljesen árván maradván, a családi ügyek és a gazdaság vezetésének gondja az ő — mint a legidősebb testvér — vállaira nehezedett. Igaz, hogy eleinte úgy neki, mint testvéreinek nagybátyjok, Kalotsa László volt a gyámja, de ő gyámja beleegyezésével már 1852. május havában nagykorúsított, később pedig kiskorú testvérei fölötti gyámsággal is ő bízott meg.

Mint gyám, nagy körültekintéssel, pontossággal és ügyességgel vitte a családi vagyon kezelését.

Pörlekednie is kellett pedig csakhamar. Említettem ugyanis, hogy még 1810-ben a család másik ágából V. Mihály és VII. István testvérek egyezsége léptek az ő nagyanyjával, Sütő Sárával, V. Ferencz özvegyével az iránt, hogy az inárcsi jószág kiváltásának költségeit közösen fedezik, mikor azonban a kiváltás 1822-ben tényleg megtörtént, V. Mihály és VII. István vonakodtak a költségekhez hozzájárulni. Most 1853. július 22-ikén. V. Mihály és VII. István utódai, VI. Mihály, IX. János, IV. Sándor és IV. György zálogváltási pert kezdtek Farkas Elek és testvérei ellen. A per azonban 1854-ben a fe'peresek keresetének elutasításával végződött és az inárcsi jószág továbbra is ezen ág birtokában maradt. Azonban nem sokáig. 1864-ben ugyanis I. Elek már ekkor nagykorú testvéreivel Lászlóval és Balázsszal együtt — talán azon okból, hogy mind hármójukat vagyonuknak zöme Nagy Köröshöz kötötte, s hogy ha az inárcsi birtok három része osztatik, abból egy-egy felé aránylag csekély nagyságú rész jutott volna, amelynek távolból

való kezelése gazdaságilag is alig lett volna előnyös — a mintegy 370 kat. holdat tevő szép kis birtokot, amely a családnak előnevét adta, s amely mintegy 600 éven át okiratilag kimutathatólag részben vagy egészben folyton a család birtokában volt, több részletekben idegeneknek eladta.

Hogy I. Eleket ezen eladásnál éppen nem a tékozlási hajlam vezette, kitűnik abból, hogy ő nemcsak mint testvéreinek gyámja, a közös vagyont kezelte példás renddel és gondossággal, de később is a testvéreivel való osztozkodás után neki jutott részt példás szorgalmával, fáradságot nem ismerő kitartásával folyton szaporította, s az eredeti értékét sokszorosán meghaladó szerzeményekkel gyarapította.

De a mellett, hogy gazdaságát ilyen kiváló gonddal vezette, szelleme tovább képzésére is tudott időt szakítani magának.

Az 1860-as évek elején hosszabb külföldi utat tett balázsfalvi Kiss Miklós későbbi főispán társaságában Franciaországban és Angliában, s e közben nyelvismereteit gyarapította s a francia nyelvet teljesen elsajátította.

A városi közügyek intézésében is tevékeny részt vett. Mindjárt az u. n. kis alkotmány idején 1861-ben a főbírói székbe ültette őt, az alig 32 éves fiatal embert a közbizalom. Közhivatalt többször nem viselt ugyan, de mint városának — és a megyének is — egyik legelső virilis képviselője, egész haláláig élen érdeklődött úgy városa, mint megyéje közügyei iránt.

De ha városában nem viselt is többször közhivatalt: polgártársai bizalma még is több ízben fordult felé s a *város országos képviselőjéül* három ízben választotta meg. 1875-ben Deák-párti programmal, 1878 és 1884-ben pedig mint az u. n. mérsékelt ellenzék hívé. Az országgyűléseken ritkán szólalt ugyan fel, de a bizottsági munkálatokban tevékeny részt vett. Valóságos rajongó szerete ragaszkodott politikai vezéréhez gr Apponyi Alberthez, a kihez különben, valaminek a volt mérsékelt ellenzék többi vezérférfiaihoz, így különösen boldogult Szilágyi Dezsőhöz, Horánszky Nándorhoz, s Gultner Gyulához is mindhaláláig meleg barátság fűzte, s kik közül választások idején több ízben és többen le is jöttek Nagykőrösre, barátjuk megválasztását támogatni.

Mint buzgó református ember szolgálta és szokszor jelentékeny adományokkal is megerősítette elő egyháza ügyét. Évek hosszú során át volt az egyháznak presbitere, s 12 éven át pedig mint főgondnok vezette a népes gyülekezet dolgait.

Hogy sokoldalú tevékenységéről lehetőleg teljes képet adjak,

megemlítem még, hogy nemcsak a városi kaszinónak volt éveken át igazgatója, hanem emellett a városban több u. n. gazdász olvasó egyesületnek is elnöke.

Fáradhatlan munkás életét nőtelenül végezte be 1894. ápril havában.

VI. Ferencz és Kalotsa Katalin másodszülött fia I. László 1831. aug. 7-ikén született. Tanulmányait ő is Elek bátyjával együtt előbb itthon, majd Eperjesen, Pozsonyban és Debreczenben folytatta, míg a szabadságharcz kitörése őt abban meg nem zavarta. 1848. dec. havában a még akkor alig 17 éves gyermekifjú az alakuló Károlyi huszár ezredbe lépett, s ebben küzdte végig a szabadságharczot, előbb hadnagyi, majd főhadnagyi rangot nyerve.

A világozi fegyverletétel után, mint volt honvédet, őt is besorozták ugyan, de csakhamar megszabadult, mert már 1850. jun. 7-ikén a komáromi „Werb commando“ a még be sem osztott ujonczot mint „*real invalid*“-ot egész az elbocsátásáig szabadságolta.

Haza jöve ő is Elek bátyjával együtt a családi birtokon gazdálkodott. 1853. szept. 5-ikén pedig nagykorúsítatván a már előbb — 1853. aug. 27-ikén — megejtett osztály szerint neki jutott javak kezelését vette át.

Közhivatalt később sem viselt, hanem legfőbb gondját, s tevékenységének java részét mindhaláláig gazdaságának szentelte, s mint meggyeszerzte híres takarékos jó gazda a szüleitől örökölt ősi vagyont ő is igen szépen gyarapította. De e mellett, habár nem is mint tisztviselő, de mint a városnak egyik első virilistája és a megyének is ugyan ilyen czimen bizottsági tagja, úgy a város, mint a megye közügyeinek intézésében tevékeny részt vett, s városa társadalmi mozgalmaiban vezető szerepet vitt. Ösmerték egyenes, s őszinte bátor jellemét, a melynél fogva — ha szükség volt reá — az igazságot bárkivel szemben is leplezetlenül kimondta, és ez nagy tekintélyt biztosított neki polgártársai előtt, úgy hogy felszólalása a közgyűléseken nagyon sok esetben döntő hatású volt. Polgártársai bizalma is többször fordult felé s így az 1875-ben megalakult új kataszteri földadó bizottság is az ő elnöklete alatt folytatta és fejezte be működését. A bizottság munkálataiba azonban számítási hiba csúszott be, s midőn az előadó főjegyző erről a közgyűlésen jelentést tett, ő azonnal felállott, és kijelentette, hogy a több ezer forintba kerülő egész munkálatot a saját költségén újból megcsináltatja.

I. László kétszer nősült. Először 1860-ik évben Krail Irmát, Krail Pál és Trummer Mária leányát vette nőül, akitől azonban pár év múlva, 1867-ben elvált, s aki később először gr Somsich Imréhez, azután pedig Bercsényi Bélához, a nemzeti színház jeles művészehez ment nőül.

Másodszor 1883-ban nősült meg I. László; Balázs öcsse özvegyét kökényesdi Papp Jolánt, kökényesdi Papp Ábrahám miniszter főmérnök leányát vette el, akit azonban már nyolczadfél év múlva, 1891. febr. 17-én özvegyen hagyott.

I. Lászlónak csak második házasságából születtek gyermekei; névszerint II. László, sz. 1885. jan. 20., ki az érettségi vizsgálatot a nagykörösi főgymnasiunban pár év előtt jeles eredménnyel tette le, s hajlamát követve természetbuvárnak készül, s jelenleg a budapesti tudomány egyetem bölcsészeti karának hallgatója és VIII. Ferencz Elck, aki 1888. jun. 25-én született, s jelenleg gymn. tanuló. Ők ketten ma az Inárcsi Farkas család egyedüli élő férfi tagjai.

VI. Ferencz és Kalotsa Katalin legifjabb fia volt Balázs, aki 1838. szept. 11-ikén született. Ő tanulmányai befejezte után egész haláláig a családi jószágból neki jutott birtokon Alsó Tetétlenen gazdálkodott, s ott, mint passionatus kertész, a csinos uri lakás körül szép kis erdőt és gyümölcsöst létesített. Mint páratlan meleg szívé rokon és jó barát közszeretben állott. 1875-ben nősült meg, kökényesdi Papp Ábrahám leányát Jolánt vette el, kivel azonban csak alig pár évig élt együtt, mert a vaserejűnek látszó s élete delén levő férfit gyilkos kór támadta meg, s hosszas, kinos szenvedés után 1878. okt. 25-ikén életét is kioltatta. Házasságából, mint a táblázaton látható, két kis leány és egy fiu született, de a kik mind hárman még kis korukban elhaltak.

II. György ága.

Térjünk most vissza I. Ferencz negyedik fiára II. Györgyre. II. György születési évét nem tudjuk, minthogy azonban ő IV. Mihálynak, ki 1678-ban született, bátyja volt, az az előtti évek valamelyikére tehetjük. Halála évét sem tudjuk bizonyosan, csak azt, hogy „mivel az Isten nyavalyákkal látogatta meg“, már 1709. jul. 19-én végrendelkezett.

Felesége nevét sem ismerjük, csak annyit tudunk róla, hogy másodszor Lehotay Tamásné lett.

II. Györgynek egy leánya és egy fia volt. Leánya Judit 1720. jan. 23-ikán Német Ádámhoz ment nőül.

II. György fia III. György 1708-ban született. Katonai pályára szánta magát s 1743-ben — az akkori tanukihallgatások szerint — a Beleznay ezredben volt zászlótartó.

Már előbb 1734-ben unokatestvérével, IV. Jánossal úgy egyezkedett, hogy a „Farkas Familiát illető Fundusbeli portióját“ 80 Rh. forintért és egy jó paripa csikóért eladta neki, viszont azonban IV. János is kötelezte magát arra, hogy öcscsét az őt megillető többi javakba, s ezek között Inárcs megfelelő részébe is belebocsátja.

Birtokba is vette III. György e javakat, s 1774-ben Pest megyétől bizonyítványt is kapott arról, hogy a megye *birtokos nemesei* közé be van jegyezve. 1753-ban inárcsi birtokát, mely mint írja: a Farkas familiát illető jussnak. egynegyede, vagyis az egész pusztának egyhuszonegyedrészre, 2000 Rh. frtért zálogba adta gr. Keglevich Gábornak, míg 1774-ben ugyanezt a birtokrészt Beleznay Miklós generalisnak adja újból zálogba ugyancsak 2000 frtért 30 évre.

III. György kétszer nősült. Első felesége Gáspár Erzsébet volt, Gáspár Juliánnának, Pazoni Elek Salamonnénak testvére, aki 1760-ban halt meg. Másodszor már előrehaladottabb korában nősült meg III. György; 1777. márcz. 6-ikán vette nőül Nagy Ferencz özvegyét, Patay Juditot, aki őt 1781. jun. 17-ikén bekövetkezett haláláig hiven ápolta. III. Györgynek egyik házasságából sem származtak gyermekei és így javait 1781-ben kelt végrendeletében feleségére és rokonaira — s részben jótékony célra — hagyta.

IV. Mihály ága.

I. Ferencznek legifjabb fia IV. Mihály 1678-ban született. A városnál senatorságot viselt, s midőn 1735-ben Halász Péter Pero lázadása ellen a körösieket és a kecskemétieket felültette, a körösi második compagniának ő volt a hadnagya. 1742-ben a megye szolgabírája és esküttje előtt felsorolja, hogy mikor bátyjával III. Jánossal osztozott, micsoda javakat kapott. 1743-ban pedig több tanuval együtt azt igazolja, hogy III. György „a Beleznay ezred zászlótartója“ az ő testvérbátyjának II. Györgynek fia. 1744-ben Pest megyétől bizonyítványt kap arról, hogy a megye birtokos nemesei sorába be van jegyezve.

IV. Mihály 1748. ápril 12-én hunyt el.

IV. Mihály kétszer nősült; első nejének nevét nem tudjuk; másodszor 1738-ban Beretvás János leányát Erzsébetet vette el. Csak első házasságából születtek gyermekei, ugymint egy leánya Ilona, aki később Patayné lett és egy fia I. Pál.

I. Pál 1721. jun. 28-ikán született. — Atyja halála után a tőle örökölt birtokokat gyarapítani igyekezett, s 1759. febr. 1-sején unoka bátyjával IV. Jánossal együtt zálogba vette 300 frtért rokonuknak II. Gergelynek inárcsi rész birtokát, azonban 1765-ben az egész zálogos birtokot János bátyjának engedte át. 1769-ben pedig rokonaival u. m. IV. János, V. István és IV. Gáspárral együtt ő is zálogba adta a maga inárcsi részét Beleznay Miklós generálisnak 20 évre 2700 Rh. frtért. — Nem sokkal ezután 1775. jun. 18-ikán meg is halt.

I. Pál 1741. jun. 6-ikán vette el Gaál István főbirónak 1723-ban született leányát Erzsébetet, aki 1778. febr. 16-ikán halt meg. E házasságból négy leány született, u. m.:

Erzsébet, aki 1745. máj. 26-ikán született s Molnár Pálné lett s 1768. aug. 12-ikén halt meg.

Éva, született 1751. febr. 10. 1770. máj. 2-ikán Bartók Istvánhoz ment nőül.

Sára, aki 1752. nov. 3-ikán született s Molnár Mihály neje lett 1772. febr. 28-ikán.

Végül Anna, aki 1755. okt. 14-ikén született s Fülöp Jánoshoz ment nőül.

Okmánytár.

Az Inárcsi Farkas család itt vázolt rövid történetének kiegészítéséül itt közlöm a családi levéltár érdekesebb okmányait időrendi sorban, mellőzve azt a tíz db. okmányt, a melyeket már Szilágyi Sándor és Szilády Áron közrebocsátott a „Török-Magyarkori Okmánytár“-ban.

I.

1332. máj. 1. *A budai-felhévízi konvent bizonyáglevele azon egyezségről, a mit előtte egyrésztől Inárcsi Farkas fia Pál, másrésztől pedig Deme fia Mihály, Lázár fiai Miklós, Péter és György és Fene fia March Comes, s ugyancsak Fene fia Máthé Inárcs és Csíkos birtokára nézve kötöttek.*

Nos Frater Bartholomeus Prior et conventus Cruciferorum Ecclesiae Sanctae Trinitatis de Calidis Aquis, memoriae comendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit Universis, quod cum inter Paulum Filium Farkassy de Inárch, ab una Parte, item Micaelem Filium Deme, Nicolaum, Petrum et Georgium filios Lazari, ac etiam Comitem March, Filium Fene, et Mathee Filium ejusdem, Nobiles, de eadem Inarch, in Octavis B. Georgii Martyris, juxta continentiam priorum Literarum nostrarum Divisio fieri debuisset: Tandem Partibus coram nobis personaliter comparentibus, per compositionem proborum Virorum taliter dixerunt fecisse Divisionem inter ipsos, quod praedicti Michael filius Deme, Nicolaus, Petrus et Georgius filii Lazari tertiam Partem Possessionum ipsorum Inárch et Chikus vocatarum, ipsos Jure haereditario concernentium; Item Comes March, filius Fene, praeattacti, et Mathee filius ejusdem praeattacti de Possessione Inárch quartam partem et de terra Chikus, similiter tertiam partem prout nunc. ita etiam esset, et fuisset ratione consanguinitatis, seu proximitatis ejusdem

Pauli filii Farkassy, ac Praedecessorum ab antiquo, quas quidem partes Possessionum Inárch, et Chikus vocatarum, Ecclesiae Coemeterio, Sessionibus, Terris arabilibus, pratis foenetis, nec non, et omnibus aliis utilitatibus, et pertinentiis eorum universis, ab eadem spectantibus reliquissent, et resignassent, ac resignarunt coram nobis Paulo filio Farkassy supradicto, et per eum suis Haeredibus, Haeredumque suorum Successoribus cum omni plenitudine sui Juris, Jure perennali possidendas, ... in monte tenendas pariter et habendas, nullum Jus, sive Dominium de praedictis Portionibus praedictarum Possessionum per eosdem Paulo praedicto resignassent . . . . . Michäel filius Demee, Nicolaus, Petrus et Georgius filii Lazari, March filius Fenee, et Mathee filius ejusdem, ac sui haeredibus reservando; ita quod similiter, et pariter de Terris arabilibus, planitie triginta septem, quod vulgo *Stech* dicitur continentes, ac etiam in duobus Locis, quod vulgariter *medikemen* dicitur cessissent, Paulo memorato, taliter confessi, divisionem fecisse inter ipsos, excepta quadam particula Possessionis, quam quidem particulam Possessionis ad communem usum reliquissent, assummentes nihilominus et obligantes supra dicti Michael, Nicolaus, Petrus et Georgius March et Mathee et nec ipsi neque eorum Haeredes saepefatum Paulum filium Farkassy, et suos successores, ratione dictarum Possessionum Inarch et Chikus vocatarum, per ipsos resignatarum, ullo unquam tempore successive possint, aut valeant, aliququaliter inquietare, tali vinculo ligaminis nihilominus etiam interposito, quod quia idem Paulus saepefatus contra dictos Michael, Nicolaum, Petrum, et Georgium March, et Mathee . . . . . in suis . . . . . detractorem expensarum habuisset non modicam, ea propter, quicumque per dictum Paulum, vel suos successores inquietare, et molestare niterentur, ante Litis ingressum praedicti Michael, Nicolaus, Petrus et Georgius March et Mathee, vel filii ipsorum, Paulo praedicto, et suis Haeredibus decem Marcas exolvere tenerentur annumerare etiam, ut quam primum Nobis Literae praesentes reportatae fuerint, ad petitionem eorundem Literis nostris privilegialibus confirmemus. Datum in Octavis praedictorum B. Georgii Martyris. Anno Domini Millesimo Trecentesimo Trigesimo Secundo.

II.

1406. *Egyezéség a budai káptalan előtt egyrészről Inárcsi Mihály, Antal fia és unokatestvérének Balázsnak — Miklós fiának — leánya Elena, más részről pedig Inárcsi András, János fia között.*

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus, quod Michael filio Anthony de Inarch pro se personaliter et pro nobili puella Elena vo-

cata, filia condam Blasy, fily Nicolai de eadem Inarch fratris ut . . . . . fratrueis ipsius Michaelis fily Anthony sine cuius . . . . . onus et gravamen si ipse quoque temporis . . . . . in infrascriptis persistere nollet supra se assupmendo ab una, parte vero ex altera Andrea, filio Johannis de eadem Inarch . . . personaliter . . . . . presenciam prepositum extitit et confessionem per eosdém organo vivo vocis in hunc modum: quod ipsius ordinantibus ac componentibus probis et nobilibus viris pro eorum habenda pace laborantibus ut omnis litis ire et oly fomes de ipsorum medio radicans extirparetur, ipsique et eorum posteritates perpetua pace valeant gratulari. Super omnibus factis, dampnis nocumentis et quibuscunque malorum generibus . hu cusque inter ipsos motis et exortis, signanter vero super facto interemcionis ipsius condam Blasy fily Nicolai patris antedictae nobilis puelle Elene per ipsum Andream ut dicitur casualiter interfecti, taliter concordassent. Quod idem Michael filius Antony sua et praedictae nobilis puellae Elene in personis Eundem Andream filium Johannis de praescripto Inarch et per consequens Stephanum filium eiusdem redisset et commisisset expeditos imo idem Michael filius Antony in sua et praescriptae nobilis puelle Elene personis onus eiusdem et gravamen ut praescribitur super se recipiendo reddidit et commisit coram nobis. E converso autem idem Andreas filius Johannis praescriptae mortis seu interemptionis antenotaty Blasy fily Nicolai nobis eorundem partis retulerunt eisdem Michaeli filio Antony et nobili puelle Elene filie ipsius condam Blasy centum florenos quemlibet eorundem florenorum triginta tribus denar computando plene persolvisset et integro. In cuius rei testimonium praesentes litteras nostras patentas sigellique nostri munimine roboratas praenominatis Andreae filio Johannis de praescripta Inarch et Stephano filio eiusdem duximus concedendas. Datum sabbato proximo ante dominicam christi nati Anno domini millesimo quadringentesimo sexto.

III.

1408. *Egyed csongrádi főesperes és váczí kanonok bizonyítványa Brogy Erzsébet, Maglódy Kálmán felesége és fiai Ambrúzs és János s leánya Elena nemes Inárcsi Farkas Gergely ellen folytatott pöréről.*

Egidius . . . . . archidiaconus Chongradiensis et canonicus in ecclesia waciensi reverendique in Christo patris domini Vincencii episcopi eiusdem ecclesie vicarius in spiritualibus et causarum auditor generalis damus pro memoria juxta . . . . . citatorum et accusatorum . . . . . super ipsam . . . . . relatorum nobilem dominam Elisabetham consortem Colomanni Maglódy ac Ambrosium et Joannem filis nec non Elenam et filiae eiusdem dominae

Elisabeth de Brogy feria quarta proxima post festum Sophie contra nobilem Gregorium Farkas dictum de Inarch . . . . super fratr . . . . . coramque . . . . coram nobis pacem ad . . . . . respondere dedissent. Ipsa itaque feria quarta termino . . . . paricionis . . . . praefatum Gregorium Farkas citare . . . Elena et prisca filia eiusdem. In causa attracti legitimus . . . . . sufficienter coram nobis expectati non venerunt neque pro se aliquem . . . . . mittere curaverunt, sed se consuete . . . . . contra antefatum Gregorium Farkas convinci et aggravari permisserunt, quos etiam et nos convictos aggravat . . . . sed se rationabiliter non potuerunt excusare. Datum Wacie tertio die . . Anno Domini Millesimo quadringentesimo octavo.

IV.

1409. Egyed csongrádi főesperes és váczy kanonok Inárcsi Farkas Gergely kérésére megidézi Ráday Gergelyt és Mihályt, Inárcsi Farkas Jánost, ... Lászlót és nejét Szentkirályi Skolasztikát és Jakabházy Pált.

Egidius Archidiaconus Chongradieneis et canonicus in ecclesia waciensi reverendique in Christo patris domini Vincencii episcopi eiusdem ecclesiae vicarius in spiritualibus et causarum auditor generalis . . . . . vos in solidum in virtute salutare obedientiae et sub excommunicationis poena mandavi . . . quatenus receptis praesentibus statim nobiles Gregorium et Michaellem de Ráda et Johannem Farkas de Inarch et . . . . . Ladislaum una cum domina Scolastica conjuge eius de Zentkirály item similiter nobilem Paulum de Jakabháza ad instantiam nobilis Gregory Farkas de Inarch et providi Georgy Santhos de praefata Rada rationem . . . . . facturum . . . . forum ecclesiasticum concernere in nostram ad tertium diem festi . . . . Georgii martiris peremptorie . . . . . praesentiam, quos et nos harum serie citamus . . . . . die tertia iuridica fu . . . . . alias prima die iuridica ex . . . imminente sequenti, qua nos ad iura reddenda et causas audiendas pro tribunali sede . . . . . per se personaliter aut suorum praesentiam legitimam compareant, coram nobis praefatis querulentibus . . . coramque querimoniis de jure responsum et tandem seriem vestrarum executionem cum nominibus citatorum terminoque presentibus coram nobis compareandi assignato suo modo conscientiose rescribere praesentes in specie remittere Datum Wacie ferie quinta proxima post octavas pasce Domini Anno millesimo quadringentesimo nono.

Kivül: Nobis sincere dilectis honorabilibusque discretis viris Dominis de Brogy et de Sary ecclesiarum parochialium.

Pro nobili Gregorio Farkas de Inarch et alio intrascripto.

Citatoria
peremptoria.

V.

1409. *Nagykőrösi Benedek főesperes bizonyítványa az Inárcsi Farkas Gergely és Hartyány Jánosné Erzsébet, mint fölperesek és . . . . Miklós és Brogi Császár János és . . . . mint alperesek közötti pörben.*

Nos Benedictus de Nagykeureus archidiaconus . . . . . disciplinaeque . . . . . sacri infranominati subditus reverendique in Christo patris domini Vincency . episcopi eiusdem vicarius in spiritualibus et causarum auditor generalis memoriae commendamus per prasentes, quod de Anno dñi infrascripto septima die July nobis ad iura reddenda et causas audiendas pro tribunalis sede . . . . In causa et causis quae inter nobiles Gregorium Farkas de Inarch ac dominam Elisabetham consortem Johannis de Hartyan ut actores et principales ab una, ac nobiles Nicolaum . . . . . et Johannem Császár dictos de Brogy ultima in causa attractos et exadversos principales ex altera de et super . . . . . testamentariis ac rebus parafernalibus eorumque . . . . . mota et . . . . . per eosdem Gregorium Farkas et dominam Elisabetham auctoribus dictis et attestantibus . . . . . praedictis et praememoratis attractibus copys earundem per nos decretum ad excipiendum contra personas et iuxta testimonium vigesimum tertium diem eiusdem duximus praefigandum et . . . per praesentes Datum Wacie ipso die termini antenotati Anno Domini Millesimo quadringentesimo nono

Franciscus de . . . . .
notarius.

VI.

1418. *Dámoni Balázs, Hartyány Albert, Kalocsai Lázár és Báthai Mátyás Pestmegye szolgabíráinak bizonyítványa arról, hogy előttük Inárcsi Karácsony György is fiai Gáspár és Balthazár, másrésről pedig Rádai Farkas János és Pál egy inárcsi akolra nézve hogy egyeztek meg.*

Nos Blasius de Damon, Albertus de Harthian, Lazarus de Kalusa et Mathias de Bathe iudices nobilium comitatus Pesthiensis memorie commendamus per praesentes quod nobilis Georgius Karachon de Inarch ac Gaspar et Balthasar filii eiusdem coram nobis personaliter constituti sponte ac libere confessi sunt in hunc modum: Quod quivis nobiles Johannes et Paulus Farkas dicti de Rada . . . . . Georgius Karachon ac Gaspar et Balthasar filios eiusdem ratione . . . . . orti peponum ac ovile et bostar sive akol dicti in . . . . . praefatorum Johannis et Pauli Farkas in Sal . . . . . praedictae possessionis Inarch in dicto comitatu Pesthiensi . . . . . con-

structore coram nobis in causam . . . . . Tamen praefati . . . . . Gaspar et Balthasar Karachon nolentes . . . . . ortus peponum ac ovile et akol litis . . . . . ne alioquin anima ipsorum pro . . . . . in futuro . . . . . componatur . . . . . ac ovilis et akol . . . . . testimonium retulissent et semper perpetuam . . . . . Johannem et Paulum Farkas . . . . .

Datum in illius loco . . . . . in festo beati Martini episcopi et confessoris. Anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo.

VII.

1420. Pest megye szolgabirái megerősítik Hartyány Albert szolgabíró társuknak azt az ítéletét, a mit azon határsértési pörben hozott, a melyet Rádai Farkas János mint Farkas Mihály gyámja Inárcsi Ráday Bálint ellen indított.

. . . . . Iudium Comitatus Pesthiensis Damus promemorie quod cum . . . . . proxime post Dominicam Oculi proxime praeteritam sub . . . . . sedis nostrae . . . . . tractandis et concludendis diversis negotiis istius nostri Comitatus . . . . . ursitate Nobilium convenissemus Tunc Nobilis Albertus Hartyány nostrum de medio aliorum in nostram exurgentem praesentiam . . . . . stitiae administrationis per ipsum inter Nobilem Johannem Farkas de Rada . . . . . ab una et Nobilem Valentinum Ráday de Inárch veluti in causam . . . . . juxta morem et consuetudinem istius nostri comitatus celebratam ac per . . . . . gationis in sedem nostram Judiciariam nostram scilicet in praesentiam praenotatum hoc . . . . . claravit, quod cum ipse Iudex his superioribus temporibus ad Legitimam . . . . . libati Joannis Farkas ad Possessionem *Bessenyew* vocatam accessisset . . . . . Valentinum Ráday Idem Ioannes Farkas tamper Tutor Nobilis Michaelis . . . . . orphani in praesentiam eiusdem Judicy citari fecisset et ad facies Prati . . . . ., una cum nonnullis Nobilibus attestasse, tunc idem Joannes Farkas libati Michaelis Farkas tamper ut praemittitur Tutor et nomine Tutorio contra . . . . . Valentinum Ráday in causam Attractum proposuit eo modo: Qualiter ipse . . . . . praescriptae Possessionis *Bessenyew* in dicto comitatu Pesthiensi habito *Sármellék* vocato foena falcasset et Annotatus Valentinus Ráday ipsa foena falca'a abinde potentialiter asportasset; quo audito saepefatus Valentinus Ráday personaliter respondit ex adverso, quod ipse foena ipsa non de terris ipsius orphani sed de Terris suis proprys importasset annotati autem jam Actor . . . . . in causam Attractus responsiones et propositiones . . . . . comprobare velle asseruissent et mox ipse Actor Testes suos coram praelibato Iudice infrascriptos astitisset. Item primus Testis et caeteri tandem nomina-

tim inferius scripti Nobiles Michael Busdy et Gregorius Nyilas, Laurentius Belicey, Paulus Sáfár, Joannes Zakar et Georgius Oltsay ad fidem eorum Deo debitam fassi sunt unanimiter ut Pratum illud et terra illa unde foena ipse in Causam Attractus importasset semper pro ipsius Michaelis Farkas et tandem ipsius Orphani fuisset saepe attactus Valentinus Ráday in Causam attractus in testificatione sua defecisset, pro eo his perceptis idem Albertus Hartvány Iudex saepe nominatum Valentinum Ráday in Causam attractum contra annotatum Actorem in centum florenis partim nobis et Partim Actori comisisset fore convictum qua quidem Judicy declaratione per annotatum Judicem facta a nobis de verbo ad verbum sane accepta et intellecta annotato . . . . . in Causam Attracto non veniens neque mittens causam ipsam per ipsum Judicem declaratam in omnibus suis punctis clausulis et articulis roboravimus imo roboramus harum nostrarum vigore et testimonio Litterarum mediante Datum in Illew Loco sedis nostrae Judiciariae Die et termino quibus supra Anno Domini Millesimo Quadringentesimo vigesimo.

VIII.

1450. Inárcsi Farkas János Inárcson egy puszta fundusát egy darab erdővel és réttel együtt a budai káptalan előtt zálogba adja 20 forintért Csévi Farkas Péternek és fiának Ferencznek.

Nos capitulum ecclesie Budensis memorie commendamus quod Johannes Farkas dictus de Inarch coram nobis personaliter constitutus sponte confessus extitit in hunc modum: quominus ipse pro quibusdam suis factis expedicionis quendam fundum curie sue desertum, ab inferiori parte domus Blasii filii Georgii de eadem Inarch in comitatu Pesthiensi existentis situm, cum omnibus utilitatibus, signanter, quod silva *Elewlsewerdew* vocata et quodam prato Gevrel vocato aliisque cunctis utilitatibus, salva terra arabili, Petro Farkas de Chew et per eum Francisco filio eiusdem pro viginti florenorum puri boni et iusti ponderis plene ab eodem etiam Petro habitis et receptis impignorasset ymo impignoravit coram nobis tamdiu possidendum, quousque de praedictis florenis idem Petrus omnimodo haberet satis faciens assumens. Idem Johannes Farkas annotatos Petrum et Franciscum in pacifico dominio dicti fundi Curie et pertinencie eiusdem contra quosvis usque temporis redempcionis contra quosvis conservare et expedire laboribus propriis et expensis harum litterarum nostrarum testimonio mediante. Datum feria quinta proxima post festum beatorum Viti et Modesti martyrum. Anno Dmni millesimo quadringentesimo quinquagesimo.

IX.

1453. *Inárcsi Farkas János egy inárcsi fundusát a budai káptalan előtt elzálogosítja 12 arany forintért Inárcsi Gergelynek — Ágoston fiának — és Inárcsi Andrásnak, János fiának.*

Nos capitulum ecclesiae Budensis memoriae commendamus quod Johannes Farkas dictus de Inarch coram nobis personaliter constitutus confessus extitit in hunc modum: Quominus ipse pro quibusdam suis necessitatibus ipsum ad presens urgentibus avitandis quendam fundum curie sue in eadem Inarch in comitatu Pesthiensi propter ecclesiam parochialem sancti Gregorii martiris habitum cum omnibus utilitatibus, scilicet terris silvis . . . . aquis stagnis, fluviis aliisque cunctis utilitatibus ad eundem undique de . . . . Gregorio filio Augustini et Andree filio Thomae de eadem Inarch pro duodecim florenis puri auri boni et iusti ponderis plene ab eisdem habitis et receptis impignorasset ymo impignoravit coram nobis tamdiu possidendum, quousque predicti duodecim floreni eisdem Gregorio et Andree . . . . impendere posset. Satisfaciens assumpsit nihilominus idem Iohannes Farkas eosdem Gregorium et Andream in pacifico dominio dicti fundi curie et suarum utilitatum contra quosvis usque tempus redemptionis conservare et expedire laboribus suis propriis et expensis . . . . ut si medio . . . . antenotati Gregorius et Andreas in facie eiusdem fundi curie aliqua edificia et renovationes facerent, extremo tempore redemptionis idem Johannes Farkas de laboribus eorundem iuxta aestimaciones proborum omnium modorum impendere debeat satisfactorius harum litterarum nostrarum testimonio mediante Datum in festo Seti Gregorii pape Anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo tercio.

X.

1464. *Inárcsi Farkas János fiait Gergely és Imre tiltakoznak a budai káptalan előtt az ellen, hogy atyjuk inárcsi birtokát bármi módon elidegenítse.*

Nos Capitulum Ecclesiae Budensis memoriae commendamus Quod Gregorius filius Johannis Farkas dicti de Inarch in sua ac Emerici filii eiusdem carnalis personis nostram veniens in praesentiam praefatum Johannem Farkas patrem eorundem a venditione impignoratione aut quavis alia alienatione porcionis eorundem et dicti Johannis patris eorundem possessionarii in possessione Inarch praedicta in comitatu Pesthiensi existente habita Petrum vero de Chew . . . . . filium eiusdem ac Valentinum et Petrum Karáchon de dicta Inarch necnon Nicolaum de Hartyán et alios quoslibet

ab emptione . . . . . occupationeque et detentione atque quovis . . . . . colore in dominium eiusdem portionis possessionariae intromissione usu fructuationis et quarumlibet utilitatum eiusden perceptione seu percipi factione qualiscumque facti . . . . publice et manifeste perhibuit coram nobis testimonio praesentium mediante Datum feria tertia proxima post festum beatorum Viti et Modesti martyrorum Anno Dni Millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

XI.

1467. Pest Mátyás király bizonyságlevele arról, hogy Pilisy László fiai Tamás és György az ő beleegyezésével milyen egyezségre léptek Inárcsi Farkas Gergely, Péter és Mátyás testvéreikkel Pilis birtokára nézve.

Nos Mathias Dei gratia Rex Hungariae Dalmatiae, Croatiae Memoriae comendamus. Quod Thoma et Georgio, filys Ladislai de Pilis ab una; Parte siquidem ab alia Gregorio Farkas de Inarch, eodem etiam Gregorio onera et quaelibet gravamina Petri et Matthiae fratrum suorum carnalium in negotio infrascripto super se ipsum assumente coram nobis personaliter constitutis, pernosdem Thomam et Georgium sponte confessum extitit pariter et relatum in hunc modum. Quodquia praefati Gregorius Farkas ac Petrus et Mathias fratres ejusdem in linea consagvinitatis attinerent et ex hac ratione portiones ipsorum possessionarium a quondam Egidio de Pilis Avo eorum in eadam possine Pilis, in cotlu Pesthiensi existente habita, Jure successorio devolutae, eosdem aequali Jure concernere dinoscuntur, medioque tempore praefato quond. Egidio, ab hoc seculo migrans, eaedem portiones possessionariae habitatoribus destitutae remansissent, quas tandem ipsi Thomas et Georgius, non parcendo viribus et expensis ipsorum populosas effecissent. Ob hoc ipsi matura Deliberatione intra se praehabita, cedentes eisdem Gregorio et Petro ac Matthiae zelum quem erga eosdem gererent et haberent, ostendere frater-nalem, una cum eisdem taliter uniti et concordati extitissent. Ut ipsi praescriptas portiones possessionarias, in praefata possione Pilis habitas a praefato quond. Egidio avo ipsorum, ad eos devolutas, octavo die festi Beati Jacobi apostolis proxime affuturo per octo probos et nobiles viros per ipsos praescriptas partes aequali numero eligendos coram testimonio Capti Budensis Eccls; Quod per Caplum. illuc ad id, serio primum transmitti jubemus, in rectas et coaequales partes bipartiendas, ac eosdem Gregorium, Petrum et Matthiam in Dominium eorum pacifice intromittere debeant et teneantur, tali vinculo mediante. Quod si ipsi scilicet Thomas et Georgius, hujusmodi possessionariam divisionem, eisdem Gregorio, Petro et Matthiae, modo praemisso dare, ac eosdem in dominium earundem intromittere nollent

ex hinc ipsi solum vigore praesentium . . . . . contra eosdem Gregorium, Petrum et Matthiam in viginti quinque Marcis gravis ponderis, salva portione, iudicarium ante litis ingressum, deponere convincantur et convinci debeant ipso facto. Ita tamen et sub hac conditione; Quod iidem Gregorius, Petrus et Matthias, eisdem Thomae et Georgio, juxta legitimam aestimationem et dispositionem ipsorum octo proborum hominum, de expensis et laboribus eorundem, in facto dictarum portiorum, possessionariorum facta pecuniaria solutio . . . . . satis facere teneantur. Ad quae si partes praemissae personali eorum . . . . . alias vero praedictos oneribus sub praescriptis inse assumptis obligarunt coram nobis. Harum nostrarum vigore et Testimonio literarum mediante. Datum in Civitate nostra Pesthiensi, in ipsa Dominica Laetare, Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Sexagesimo Septimo.

XII.

1478. Buda. A budai káptalan jelentése Gúti Ország Mihály nádorhoz Farkas Gergely és társainak a pilisi jószágba való beiktatásáról s az ekkor történt ellenmondásokról.

...Magnifico Domino Michaeli Orszagh de Guth, Regni Hungariae Palatino, et Judici Cumanorum Amico ipsorum honorando, Capitulum Ecclesiae Budensis Amicitiae debitum incrementum. Vestra noverit Magnificencia, Nos Lras Vras Introductorias, Statutorias et Evocatorias, honore quo decuit recepisse in haec verba. Amicis suis Rndis Capitulo Ecclesiae, Budensis Michael Orszagh de Guth Regni Hungariae Palatinus, et Judex Cumanorum. Amicitiam paratam cum honore, Dicitur Nobis, in Personis Gregory Filij quondam Joannis Farkass de Inarch, ex Nobili condam Dna Elena Filia quondam Dnae Dorothee Filiae dni Agidy de Pilis procreati, nec non Nobilium Dnar. Elenae Filiae quondam Ladislai de eadem Pilis, ac alterius Elenae Filiae quondam Joannis Fily Aigidy de Bugh, nec non Ursulae Filiae quondam Andreae Fily Michaelis de eadem Bugh sororis scilicet praefati Gregory Farkass, Quomodo ipsi in Dominium Portionum ipsorum possessionariorum in Possessione Pilis vocata, in Comitatu Pesthiensi existentem habitar. a praefato quondam Aigidi de Pilis Avo Scilicet ipsor. in eos Iure hereditario devolutarum, legitime vellent introire, Super quo Vras Amicitias praesentibus petimus diligenter quatenus Vestrum Mittatis hominem pro testimonio Fide dignum, quo praesente Clemens, vel Franciscus, aut Paulus, seu Antonius Gálffy, de Lemb, sive Nicolous de Rada, alijs absentibus homonoster, ad faciem praescriptae Possessionis Pilys vocata consequenterque die harum possion. Possessionar. in eos habitar. vicinis et Commetaneis ejusdem uniter inibi legitime convocatis et praesentibus accedent, introducat praefatum Gregorium Farkass ac Dnas. praenottas in dominium earum statuatque easd.

eisd. cum cunctis utilitatibus earund. et pertinentys quibuslibet praemisso juris titulo ipsis incumbentibus perpetuo possidendis si non fuerit contradictum. Contradictores vero si qui fuerint evocet eosd. contra annotatos exponentes Nra. in praesentia ad terminum competentem Rationem contradictionis eor. reddituros. Et post haec hujusmodi Introductionis, statutionis et evocationis seriem, cum contradictor, et evocator. si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutioni intererunt, nominibus ac termino assignato nobis amicabiliter rescribatis. Datum Budae Feria quarta proxima post festum beati Ambrosy doctoris Anno Dni Millesimo quadringentesimo Septuagesimo Octavo. Nos itaque petitionibus Vestris obtemperantes uti tenemur, una cum praenominato Clemente de Lemb homine vestro, Nostrum hominem videlicet Honorabilem mag. Gregorium de Ujlak socium et concanonicum nostrum ad praemissam introductionem et statutionem faciendam nostro pro testimonio fide dignum, duximus destinandum. Tand. id. ex inde ad nos reversi, nobis conformiter retulerunt. Quomodo ipsi feria sexta proxima post festum Beati Ambrosy Confessoris praedictum proxime praeteritum ad faciem praescriptae possessionis Pilys vocatae consequenterque dictarum portionum possessionarium in ean. habitarum vicinis et commetaneis ejusdem inibi legitime convocatis et praesentibus accedent dum praefatum Gregorium Farkass ac Dominas praenotatas in dominium earund. introducere easdemque eisdem cum cunctis utilitatibus earundem et pertinent. quibuslibet praemisso juristitulo ipsis incumbent. perpetuo possiden. statuere voluissent, nunc Georgius de Pilis et Bekes de Pand in persona nobilis Dnae Ursulae filiae quondam Thomae de praedicta Pilis nec non Józsa de dicta Pand in persona nris Dnae Apolloniae filiae dicti Thomae de Pilis eidem statutioni, contradictionis velamine obviassent, eidemque contradictionis, inhibitionis ibidem et eodem die praefatas Dnas Ursulam et Apolloniam filias dicti Condam Thomae de praefata Pilys contra annotatos exponant. ad octavas festi beati Michaelis Archangeli ventur. Vestram evocasset in praesentiam, rationem contradictionis earum redditur. Datum Sexto Decimo Die Diei Evocationis praenotatae Anno Dni Supradieto.

(L. s.) Lect.

XIII.

1478. Nagylaki Jaxyt István és Demeter elősmerik, hogy Inárcsi Farkas János azon inárcsi részjóságát, a melyet ezelőtt nekik zálogba adott, tőlük visszaváltotta.

Nos Stephanus et Demetrius Jaxyt de Nagylak memorie commendamus tenore presencium, quod in annis elapsis nobilis Johannes Farkas urgente necessitate porcionem possessionariam in possessione Inarch existentem et

habitam nobis propriis nostris pecuniis impignoraverat. Tamen idem dictus Johannes Farkas dictam porcionem possessionariam de manibus nostris propriis suis pecuniis redemit, in quibus nobis impignoraverat. Super quibus eidem Johanni Farkas has nostras patentes dedimus, ut liberam habeat facultatem dictam porcionem possessionariam vendendi aut quo sue placuerit voluntati faciendi testimonio presencium mediante, presentibus perlectis restitute. Datum in Naglak feria tertia ante festum Galli confessoris, anno Dnni millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo.

XIV.

1486. Báthory István országbíró bizonyítványa arról, hogy Inárcsi Farkas Gergely és fiai János és Pál, továbbá Inárcsi Farkas Balázs és fiai Péter és Bernáth, továbbá Inárcsi Antal, István és Tóbiás testvérek, valamint Maglódy Márton felesége Anna asszony és Inárcsi Sebestyén Mátyás özvegye Apollonia tiltakoznak az ellen, hogy Inárcsi Sebestyén Pál bizonyos inárcsi és bessenyői jószágot Karácsony Jánosnak és Miklósnak és Ráday Pálnak eladjon.

Nos Stephanus de Bator, iudex curie Serenissimi principis domini Mathei dei gracia Regis Hungarie, Bohemie, Dalmacie, Croacie etc. Memorie commendamus, quod nobiles Gregorius Farkas de Inarch in sua, ac Johannis, Pauli filiorum, necnon Blasii filii Farkas de eadem Inarch fratris carnalis, suorum, ac Petri et Bernaldi filiorum eiusdem Blasii Farkas, item Antonius de dicta Inarch, similiter in sua ac Stephani et Thobie fratrum suorum condisionalium, necnon Martinus Maglody de iam fata Inarch, consimiliter in nobilis domine Anne suae consortis et Petri filii suorum, ac domina Apolina, relicta condam Mathei Sebesthyen de prefata Inarch . . . . . ac nobilis puella Agathe nostram venientes in presenciam, permodum protestacionis . . . . . nobis significare . . . . . quod prout ipsi percepissent Paulus Sebesthyen de predicta Inarch, totales . . . . . quod dictarum dominarum Anne, consortis dicti Martini Maglody et Apoline . . . . . Mathei Sebesthyen, nec non Petri filii ipsius domine Anne et puella Agathe filie . . . . . predictorum in possessionibus Inarch praedicta et Besnyew in comitatu Pesthiensi . . . . . omnem voluntatem . . . . . dictorum protestantium, Johanni et Nicolao Karachon, dicto . . . . . et Gregorio nec non Johanni similiter Karachon dictis et Paulo de Rada, nescitur, quo . . . . . vendere et alienare vellet in preiudicium et dampnum prefatorum protestantium valdemagnum . . . . . porciones possessionarias eisdem Pauli possessionibus in prefatis habite, eosdem protestantes, rationem . . . . . magis ipsos protestantes, quod dictos Johannem et Nicolaum . . . . . ac alios predictos necnon . . . . . ad emendum et ad se ipsos recipiendum concerneret. Unde facta protestatione, iidem . . . . . Paulum Sebesthyen a vendicione et alienacione . . . . . ac Georgium et Gregorium necnon

Johannem et Paulum ac alios quoscunque ab . . . . . perpetuacionem ac statuifaccionem earundem porcionum possessionariarum in dictis possessionibus habitare . . . . . dictarum dominarum Anne et Apoline, nec non Petri filii ipsius domine Anne et puelle Agathe . . . . . usuque fructuum et quarumlibet utilitatum dictarum porcionum possessionariarum perceperint seui . . . . . iam facte et in futurum fieri prohibuit et contradixit publice et manifeste . . . . . testimonio presencium mediante. Datum Bude in festo ad vincula beati Petri apostoli, anno Dmni millesimo octingentesimo octuagesimo sexto.

XV.

1487. Borsvay Benedek, Pest megye alispánja és ugyanazon megye szolgabírái előtt Inárcsi Farkas Gergely pilisi rész jószágából négy jobbágytelek egyharmadrészét zálogba adja Leébi Pálnak és Ferencznek.

Nos Benedictus de Borswa vicecomes et iudices nobilium ac iurati electi comitatus Pesthiensis memorie commendamus, quod Gregorius Farkas de Inarch personaliter coram nobis constitutus est confessus in hunc modum: quominus ipse pro quibusdam suis necessitatibus ipsum ad presens sumpme urgentibus evitandis, directam terciam partem quarundam quatuor sessionum iobagionalium suorum in possessione Pilis vocata in prefato comitatu Pesthiensi existentium, habitarum simul cum universis utilitatibus et pertinentiis ad easdem de lure spectantium et pertinere debentium, Paulo et Francisco de Leeb pro quinque florenis auri puri Hungaricalibus veri et iusti ponderis plene ab eisdem, ut dicit, habitis et receptis pignori obligasset ymo obligavit et impignoravit coram nobis tali modo: ut dum quando prefatus Gregorius Farkas at sui heredes dictam terciam partem dictarum sessionum iobagionalium a prefato Paulo vel Francisco vel heredibus ipsorum redimendi haberet potestatem et facultatem . . . . . idem . . . . . ipsorum pecuniis eidem Gregorio Farkas vel suis heredibus remittere debeant et teneant, assumens nihilominus prefatus Gregorius Farkas prelibatos Paulum et Franciscum in pacifico dominio earundem contra quoslicet causidicos et impetitores propriis suis laboribus et expensis tenere et protegere testimonio presencium mediante. Datum in . . . . . sedis nostre indicarii feria quinta proxima post festum beati Gregorii pape, Anno millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo.

XVI.

1495. Zápolya István nádor bizonyítványa arról, hogy

Inárcsi Farkas Gergely és fia Pál kiket neveztek meg előtte procuratoraik gyanánt.

Nos Stephanus de Zapolya, comes perpetuus terre Scepusiensis, regni Hungarie palatinus et iudex comanorum memorie commendamus, quod nobiles Gregorius Farkas de Inarch et Paulus filius eiusdem coram nobis personaliter constituti in omnibus causis ipsorum et earum articulis tam per ipsos contra . . . . . coram quovis iudice et iusticiario regni ecclesiastico videlicet et seculari . . . . . per . . . . . motum vel movendum se se mutuo item Thomam de Edeles, Barnabam de Babon, Benedictum de Jakabháza, Michaellem Korláth de Benye, Ladislaum Erasmum de Zenthivan et Gallum Illyésy de Rada fecerunt, constituerunt et ordinarunt ipsorum veros et legitimos procuratores rationis atque firmiter se promittentes habituros quicumque per eorum alterum aut predictos ipsorum procuratores simul vel . . . . . exhibitorum . . . . . exhibitorum pre . . . . . actum, factum et procuratum fuerit in causis ipsorum prenotatis. Datum feria quarta proxima ante festum beate Sophie vidue anno Dmini Millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto.

XVII.

1516. A budai káptalan jelentése Szentgyörgyi Péter gróf országbíróhoz arról, hogy parancsára Inárcsi Farkas János és Pál, Gergely fia panasza folytán megidézték Karácsony Györgyöt, Gáspárt és társaikat, mint akik Inárcsi Farkas János és Pál inárcsi birtokának egyes részeit erőszakkal elfoglalták.

. . . . . proenobilis et magnifici domini . . . . . Petri comitis de sancto Georgio et de Bozyn iudex curie vestre serenitatis, ingnisi . . . . . evocator et in . . . . . amicis suis reverendis capitulo ecclesie Budensis. Comes Petrus, comes de sancto Georgio et de Bozyn iudex curie serenissimi principis domini Lodovici Dei gracia regis Hungarie, Bohemie, amiciciam paratam cum honore. dicitur nobis in personis nobilium Johannis et Pauli, filiorum nobilis Gregori Farkas de Inarch . . . . . circa festum beati Petri apostoli ad vinculas in anno pro . . . . . trans . . . . . preteritum nobiles Georgius Karachon ac Gaspar, necnon Balthazar, filii eiusdem de pretacta Inarch, ac Martinus et Georgius, filii condam Gregorii similiter Karachon de eadem Inarcs. Nescitur, unde moti certam partem loci cuiusdam sessionis nobilitarie ipsorum exponentes, deserte in iam dicta possessione Inarch in comitatu Pesthiensi existente ac sita a manibus ipsorum exponentes pro se ipsis minus iuste et

indebite ac preter omnem viam iuris occupassent ac in facie eiusdem porcionis occupate unam domum . . . . . pro seipsis erexissent et construi fecissent. Ceterum circa festum penthecostes proxime preteritum predicti Georgius Karachon ac Gaspar et Balthasar filii eiusdem ac Martinus necnon Georgius filii prefati condam Georgii similiter Karachon de predicta Inarch ignoratur . . . . . respectibus simillime aliam partem loci prescripte sessionis . . . . . et opibus circumdedisset, preterea cuncta . . . . Ambrosii pape . . . . . cuius iam octava vel citra . . . . . preteritum. Nobiles Emericus ac Matheus Agosthon de prefata Inarch nescitur quo motivo ducti enactam partem alterius sessionis nobilitarie deserte ipsorum exponentes prope domum et etiam dictorum Emerici et Mathei Agosthon in dicta possessione Inarch existente in prelibato comitatu Pesthiensi adiacentem preter omnem viam iuris a manibus prefatorum exponentes pro seipsis occupassent, atque in eadem quarta parte quoddam pomerium ac stabulum edificari fecissent, postremo circa festum beati Gregorii pape in anno domini, cuius nunc quarta, vel citra instaret revolutio preteritum, prenominati Georgius Karachon ac alii prescripti, necnon nobiles Johannes Raday, ac Valentinus et Michael, filii eiusdem de pretacta Inarch, Quedam viginti quinque iugera terrarum arabilium dictorum exponentes penes quoddam pratum, sive fenile Chykos appellatum, in territorio eiusdem possessionis Inarch in dicto comitatu adiacens et habitum a manibus prefatorum exponentium, pro se ipsis minus iuste et indebite ac preter omnem viam iuris occupassent occupataque tenerent et possiderent, eciam modo, potencia mediante in preiudicium et dampnum prefatorum exponentium, valde magnum super quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter . . . . . vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Matheus Lázár de Inarch, aut Johannes Pálffy, vel Emericus Rany de eadem, sive Andreas Saary, sive Nicolaus Sandor de Broghy, sive Johannes Gerehrt de eadem, necnon Thomas de Wany sive Gallus de Rada, aliis absentibus homo regius prius premissor . . . . . evocet memoratos Georgium Karachon ac Gasparum, necnon Balthasarum filios eiusdem et alios supranominatos contra . . . . . exponentes iuxta contenta generalis decreti. Superinde editi et stabiliti ad vicesimum secundum diem a die evocationis, hincque ex . . . . . fierent computantes regiam in presenciam rationem de premissis reddituri efficacem, litis pendentis si qua foret inter ipsos . . . . . ibidem eisdem ut sive ipsi termino in predicto coram prefato domino nostro rege compareant, sive . . . . . inquisicionis, evocacionis . . . . . ut fuerit expediendum, dicto domino nostro regi suo modo . . . . . rescribatis. Datum Bude, die dominico proximo post festum beate Anne matris Marie, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto. Nos itaque petitionibus prefati . . . . . comitis Petri in omnibus acquiescere volentes, uti tenemur, una cum

prenominato Gallo Rada, homine vestre serenitatis, nostrum hominem videlicet discretum Johannem presbyterum rectorem altaris beati Nicolai episcopi et confessoris in dicta ecclesia vestra fundati, premissa fidelia exequentes, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinantes. Qui tandem exinde adnos . . . . . nobis uniformiter retulerunt eo modo: quod ipsi feria secunda, proxime prefatum in praescripto comitatu Pesthiensi, similiter precedentibus ab omnibus, quibus decens et opportunum fuisset, palam et occulte de prenarratis diligenter inquirendum omina premissa et quevis premissorum singula. Sic et suo modo facta fuisse et esse rescivissent prout videlicet et quemadmodum prefato domino comiti Petro dictum extitisset, tenorque litterarum eiusdem clare contineret per omnia prescriptarum, factaque huiusdem inquisitionis. Idem homo vestre serenitatis, dicto nostro testimonio presente, die in eodem memoratos Georgium Karachon, ac Gasparum et Balthasarum filios eiusdem, item Martinum et Georgium filios dicti condam Gregorii similiter Karachon, necnon Emericum et Matheum Agosthon ac Johannem Raday atque Valentinum et Michaelem filios eiusdem Johannis Raday in porcionibus ipsorum possessionariis in possessione Inarch predicta habitis, contra antenotatos exponentes iuxta contenta generalis decreti, superinde editi et stabiliti ad tricesimum secundum diem a die evocationis huiusdem ex hac facte computantes vestram regiam evocasset in presenciam rationem de premissis reddituri efficacem litis pendentis si qua foret inter ipsos non obstantes Insinuantes ibidem et eisdem, ut sive ipsi termino in predicto coram vestra serenitate compareant sive non, eadem ad partis comparentis instantiam id faciet in premissis quod iuri videbitur expediri. Datum octavo die diei inquisitionis, evocationis et insinuacionis predictarum. Anno Domini supradicto.

XVIII.

1517. gf. *Szentgyörgyi Péter országbíró parancsa a budai káptalanhoz az iránt, hogy azon idéző levelet, a melylyel Inárcsi Farkas Pál és János kérelmére az előző évben Karácsony Györgyöt és társait megidézték, másolatban adják ki.*

Comes Petrus, comes de Sancto Georgio et de Bozin, iudex Curie, Serenissimi Principis et Domini Lodovici Dei gratia Regis Huugarie et Bohemie. Honorabili capitulo ecclesie Budensis amicitiam paratam cum honore. dicitur nobis in personis nobilium Johannis et Pauli filiorum condam Gregori Farkas de Inarch qualiter his superioribus diebus ipsi exponentes nobiles Georgium Karachon de Inarch predicta necnon Gasparem et Balthasarem filios condam Gregorii similiter Karachon ac Emericum et Matheum Agosthon necnon Johannem Raday ac Valentinum et Michaelem filios eius-

dem de antefata Inarch ratione certorum negotiationum ad tricesimum secundum diem contra se in curiam regiam legitime evocari fecissent et quamvis iidem exponentes litteras nostras super ipsa evocatione relatoria ipsorum parte sub vestro sigillo emanatos extraxerint, tamen eadem littere relatorie nunc ab ipsis exponentibus quodammodo alienate et deperdite forent, quarum paria in vestra sacristia, sive conservatorio ecclesie vestre more solito reposita haberentur et locata. Quibus prenominati exponentes pro ipsorum iurium defensione ad presens plurimum forent necessarii, pro quo vestram amicitiam presentibus petimus diligenter.

Quatenus acceptis presentibus, paria prescriptarum litterarumstrarum supra prescripta evocatoria relatoria in vestra sacristia sive conservatorio ecclesie vestre diligenter requiri et reinveniri facere, requisitorumque et reinventorum tenores in transumpto litterarumstrarum, eisdem exponantur. Item ipsorum ad cautelam sub vestro sigillo extradare velitarum cavendi tamen, ne fraus aut dolus in hac parte oriatur aliqualis, secus non facturi, communis iusticie ob rescriptum presentibus perlectis exhibentur restitutis. Datum Bude, sabbato proximo post festum visitacionis gloriosissime virginis Marie, anno millesimo quingentesimo decimo septimo.

XIX.

1540. Pestmegye szolgabirái és rendei megerősítik Hartyány Oszvald szolgabírónak azon ítéletét, a melyet Rádai Farkas Gergelynek Rádai Bizony István elleni perében hozott.

Nos Georgius Szirmai de Egreskataya, Elias Sándor de Bogy, Michael Thewrewk de Thethen et Ioannes Csury de Tharcha Iudices Nobilium Nec non universitas nobilium comitatus Pesthiensis damus pro memoria Quominus nos feria quarta proxima post festum Philipi et Jakobi apostolorum proxime praeteritum ad co . . . . sedis nostri Iudiciarii commissemus ac pro Moderamino Iudicio . . . . pro tribunali consedissemus Extunc Nobilis Oszvaldus Hartyány . . . . Iudium huius comitatus nostri Pesthiensis nostram veniens in presentiam confessus est nobis et retulit in hunc modum: Quominus ipse ad instantiam et legitimam petitionem Nobilis Gregory Farkas de Rada In eadem Possessione Rada in hoc comitatu iudicio nostro Pesthiensi habita die domini proxima ante festum beate Margarethe virginis proxima praeterito transacti Moderativo Iudicio litigantium pro tribunali una cum nonnullis Nobilibus consedisset. Ubi memoratus Gregorius Farkas contra Nobilem Stephanum Bijony de data Rada sigillo eiusdem Iudium legitime citatos proposuisset eo modo. Quominus circa festum Visitationis Beatissimae Virginis Marie proxime praeteritum Idem Stephanus Biony nescitur quibus respectibus in propria terra Actorem in eadem possessione Rada in isto

nostro comitatu existente habita irruisset ibique divis verberibus affecisset
 . . . . . in eiusdem actoris praeiudicium et . . . . valde magnum
 Quibus sic . . . . in causam attractus in sua responsum extitit ex adverso
 eo modo. Quominus ipse non irruisset neque verberasset. et . . . . penitus
 in manibus innocens esset alligationibus itaque ut Responsis premissis
 expandit . . . . ac diligenter . . . . . Idem Iudlium una cum
 nonnullis Nobilibus penes se in Iudicio ut ex animo . . . . . restitutus
 ut existen praelibato in . . . . . Cottus Iudlium ad quindecim
 diem praemissae Iustitiae computandae ipsi facti sententiose Nobilibus
 (igy) . . . . . Super quoquidem Iudicii praefati Iudlium memoratus
 in causa attractus non contentus causam praescriptam . . . . .
 . . . renisionem et . . . . . in sedem nostram iudiciariam . . . . .
 universitatis nobilium in . . . . . apellasset . . . . . Nos igitur fassione et
 relatione praefati Iudlium exaudita et intellecta praescriptum iudicium prae-
 libati Iudlium veluti bono et iusto modo factum et venerandum laudamus
 approbamusque et ratificamus Super quoquidem iudicio nostro memoratus
 in causa attractus non contentus sententiam praescriptam in curia regia . .
 . . . personaliter in . . . . . appellaverat . . . . . Sed nihilominus
 primam secundam tertiam et quartam sedem nostram . . . . .
 transmissere pariter ut . . . . . iuxta cons . . . . .
 . . . . . neglexisset praefato actori iuris sui . . . . . latam nostram senten-
 tiam sub sigillis nostris extrandam duximus et concedendam. Harum nostrarum
 vigore et testimonio litterarum mediante Datum in Illew loco sedis nostri-
 iudiciarii feria quarta proxima post festum Viti et Modesti Martirorum Anno
 dni Millesimo Quingentesimo quadragesimo.

XX.

1640. *Kőrös. Inárcsi Farkas Gáspár elsorolja, hogy nénje Santa Bán Balázsné hagyatékából micsoda javakat engedett át másik nénje férjének Lovas Lászlónak, amiknek fejében birja ő Lovas László birtokát — egy házhelyet Inárcson — zálogban.*

MEMORALIAE.

En Kőrösön lakozo Inárcsi Farkas Gaspar adom tuttara az mindeneknek az kiknek illik hogy ez az yoszagy az mely Santa Ban Balasnerol my reánk maradot Farkas Györgyre es Farkas Gaspara, tehát az isten nekünk akor is adot volt annit hogy az ky utan mink el elhetünk tehát attuk egy szegyen Nenek kezében az mely Nenenk volt Lovas Laszlo felesége, nevezet szerint az yoszagy meny volt, szama ez ugy mint kez penz volt szaz egesz forint, het marha volt tehen fele marha, szaz yuh volt egeszben azért

ezeket az megh nevezöt yoszagokat attuk Lovas Laszlo kezeben. ilyen ok által hogy az száz forintnak legyön esztendőről esztendőre tiz tiz forint az usoraya, az het szam tehen fele marhat minden tenyeszetivel, az száz yura semit sem kivantunk volna hanem akár mikor csak az száz yunak kellett volna elő allany, azért ezek az dolgok mind megh leven, az haborusagy reank következett az yoszagot Lovas Laszlo ide tova mind el prédalta, azért ezek mind nala maradtanak. Azert en Körösön lakozo Farkas Gaspar ezekert ez fellyül megh nevezet yoszagokert, tartom az Lovas Laszlonak az inacy pusztaban levő yoszagot, ugy mint egy hazahelyet, Azert ennek utana az ky azt az inacy yoszagat keresnye az Lovas Laszlo yoszagat tehát ezeket megh irt yoszagokat ugy mint az száz forintot usorayaval az het szam marhat tenyeszetivel, s az száz ihot epen allasa elő s annak utanna legyön aze az Lovas Laszlo yosza Inaczban, de az migh azok elő nem allanak tehát adigy en Farkas Gaspar senkinek nem engedöm azt az hazhelyet, Inaczban: Azert en Inacy Tot Sebestyen az ky voltam Tot Mathé fia hitöm szerint mondom, hogy az en apam hazanal adtak ky az levelit is ennek a yoszagnak. —

Anno 1640.

P. H.

XXI.

1647. márcz. 19. Pozsony III. Ferdinánd király ujitott nemes levele Farkas István, Mihály, Gáspár és Ferencz testvérek s unokaöccseik János és Mihály részére.

Nos Ferdinandus tertius dei gratia electus Romanorum Imperator semper augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque, Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Marchio Moraviae, Dux Luxemburgae ac superioris et inferioris Silesiae, Wirthenbergae et Thecae, Princeps Sueviae, Comes Habsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kiburgi et Goritiae, Landgravius Alsatie, Marchio sacri Romani Imperii supra Anasum, Burgoviae, ac superioris et inferioris Lusatiae, Dominus Marchiae, Sclavonicae, Portus Naonis et Salinarum. Memoriae commendamus tenore praesentium, significantes quibus expedit, universis Quod nos cum ad nonnulorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem, nostrae propterea factam Majestati, tumvero attentis, et consideratis fidelitate, ac fidelium servitiorum meritis Fidelis nostri, *Nobilis Stephani Farkas*, quae ipse sacrae primum Regni nostri Hungariae Coronae, ac deinde Majestati nostrae, pro locorum, et temporum varietate, atque occasionum exigentia, fideliter exhibuit, et impedit ac imposterum quoque pari fidelitatis et con-

stantiae studio, sese exhibere et impendere velle pollicetur. Cum igitur ab id tum vero ex gratia et munificentia nostra Regia, qua quosque de nobis, et Republica Christiana benemeritos, ac virtutis colendae studiosos, Antecessorum nostrorum, Divorum quondam Hungariae Regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monumenta, quae, ad maiora quoque praestanda eos incitare possent, decernere consuevimus. Eundem itaque *Stephanum Farkas*, ac per eum *Ioannem* et *Michaelem*, fratrueles, necnon alterum *Michaelem*, *Gasparum* et *Franciscum*, similiter *Farkas* fratres suos carnales et uterinos, antea quoque *Nobiles*, sed quorum litterae et litteralia superinde instrumenta, temporum iniuria, deperdita esse perhibentur, de Regiae nostrae potestatis plenitudine, et gratia speciali, denuo in coetum et numerum verorum, atque indubitatorum Regni nostri Hungariae et partium eiusdem subiectarum Nobilium duximus cooptandos annumerandos, atque adscribendos, Annuentes, et ex certa nostra scientia, animoque deliberato concedentes ut ipsi, quemadmodum antea ita imposterum quoque, omnibus illis gratys, honoribus, indultis, privilegijs, iuribus, praerogativis, libertatibus, et immunitatibus, quibus coeteri veri, antiqui et indubitati Regni nostri Hungariae, partiumque ei subiectarum Nobiles hactenus quomodolibet, de iure vel consuetudine usi sunt et gauisi, utunturque, et gaudent, uti, frui et gaudere possint et valeant, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universae valeant atque possint. In cuius quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae et clementiae, ac liberalitatis testimonium, veraeque et indubitatae Nobilitatis signum haec Arma siue Nobilitatis insignia. Scutum vudelicet militare erectum, coelestini coloris, fundum eius viridi trijugi monticulo occupante, in quo integer Lupus divaricatis posterioribus pedibus cauda supra dorsum eleuata, naturali effigiatus colore erecte stare faucibusque ingestum per medioc agnellum intertenere erectis auribus anterioribus pedibus ad rapiendum protensis in dextram Scuti partem conversus esse cernitur. Scuto incumbentem galeam militarem craticulatam siue apertam Regio diademata alterum Lupum, priori per omnem conformem inguinitenus proferente ornatum. A summitate vero siue cono galeae, laccinys siue lemniscis hinc flauis et coelestinis ill. scutitex albis atque rubicundis in Scuti extremitates sese diffundentibus, Scutumque ipsum decente exornantibus, pro ut haec omnia in principio seu capite praesentium literarum nostrarum pictoris manu et artificio proprijs suis coloribus delineata esse conspiciuntur. Eidem *Stephano Farkas* ac per eum *Ioanni* et *Michaeli Farkas*, fratrueilibus, nec non alter *Michaeli Gasparo* et *Francisco* itidem *Farkas* fratribus suis carnalibus et uterinis, ipsorumque haeredibus ac posteritibus utriusque sexus universis gratiose renouanda duximus et concedenda. Decernentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes ut ipsi, sicut antea, ita imposterum quoque futuris ac perpetuis semper temporibus eadem

Arma siue Nobilitatis insignia, more aliorum Regni nostri Hungariae partiumque ei subiectarum Nobilium, sub eisdem iuribus, praerogatiuis, indultis, libertatibus ac immunitatibus, quibus ipsi vel natura vel antiqua consuetudine usi sunt et gavisi, utunturque et gaudent ubique in proelys, certaminibus, pugnis, hastiludys, torneamentis, duellis, monomachys alyisque omnibus et singulis et quibusdam exercetys militaribus ac Nobilitaribus, nec non sigillis, velis, cortinis aulaeis. annulis, vexillis, clypeis, tentorys, domibus atque sepulchris, generaliter vero in quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub verae, vetustae ac syncerae Nobilitatis titulo quo eos ac haeredes ipsorum utriusque sexus universos ab omnibus cuiuscunque status conditionis, dignitatis ant praeeminentiae homines existant, insignitos et ornatos dici, nominari, haberique ac reputari volumus, et mandamus ferre, gestare, illisque in aevum uti frui, et gaudere possint, ac valeant, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universae valeant atque possint: Imo nobilitamus, damus, et concedimus praesentium per vigorem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras secreto Sigillo nostro, quo ut Rex Hungariae utimur impendenti communitas eidem *Stephano Farkas* ac per eum *Joanni et Michaeli* fratruelibus, nec non alteri *Michaeli, Gasparo et Francisco* similiter *Farkas* fratribus suis carnalibus et uterinis haeredibusque et posteritatibus ipsorum utriusque sexus, universis iam natis, ac deinceps quoque nascituris, gratiose renouandas duximus et concedendas. Datum per manus Fidelis nostri nobis dilecti Reverendi Georgy Szelepcheny electi episcopi Wesprimiensis, locique eiusdem Comitatus perpetui, Consiliarii nostri, et Aulae nostrae per Regnum nostrum Hungariae, Cancellarii in Arce nostra Posoniensi die decima nona Mensis Martii Anno domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo septimo. Regnorum nostrorum Romani undecimo, Hungariae et reliquorum vigesimo secundo, Bohemiae vero Anno decimo nono. Reverendissimis ac venerabilibus in Christo Patribus ac Dominis Georgio Lippay de Zombor, Metropolitanae Strigonensis Archiepiscopo, Colocensis et Bachiensis ecclesiarum canonice unitarum Sede vacante, Georgio Jakussith de Orbawa, Agriensis, Benedicto Kisdy el^o Varadiensis, Stephano Simandy el^o Transylvaniensis, praefato Georgio Szelepcheny, el^o Wesprimiensis, Georgio Szechény el^o Quinqueecclesiensis, Georgio Draskowith de Trakostyán Iauriensis, Ladislao Hoszútothy, Vacziensis, Ioame Prösky, Nitriensis, Fratre Andrea Francisci el^o Sirmiensis, Fratre Georgio Bialewith Tininiensis, Sigismundo Zongor, el^o Csanaadiensis, Fratre Ioanne Chrysostomo de Sancta Petronilla, el^o Rosonensis, et Petro Mariany el^o Segniensis et Modrusiensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Item Spectabilibus et Magnificis comite Ioanne Draskowith de dicta Trakostyan, praefati Regni nostri Hungariae Palatino, Comite Paulo Pálfi ab Erdőd Iudice Curiae nostrae Regiae, praememoratorum

Regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae, Slavoniaeque Banatu vacante, Comite Stephano de Csaak, Tavernicorum, Comite Nicolai a Zrinio, Agazonum, Comite Georgio Erdeödy de Monyorokerek, cubiculariorum, comite Ladislao de Csaak, Ianitorum, comite Adamo de Battyan, Dapiferorum, Comite Adamo Forgach de Ghymes Pincennarum, Comite Francisco de Nádasd Curiae nostrorum Regalium per Hungar. Magris. et Paulo Pálfi de Erdöd comite Poseniens. alysqe multis Regni nri. Hungar. Cottus tenentibus, et Honores

Ferdinandus

m. pr.

Georgius Szelepchény el Eppus

Wesprimiensi.

m. pr.

Georgius Orossy

m. pr.

Rávezetve:

Presentes literae Armales per suam sacratiss. Caes. et Reg. Mattem Dominum Dnum nostrum clementissimum Egr. Stephano Farkas et fratribus eiusdem super nova collation. et priori restauration. nobilitatis concessae, solemniter sunt publicatae feria secunda proxima post festum B. Emerici ducis sub termino sedis iudicar. Cottum Pestiens. Pili-sie. et Albensis sedis Soolth incorporator. In praesidio Filekiens. celebrat. Anno Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo.

Iohannes Laskari

jur. Notar. sedis m. pr.

XXII.

1648. Kőrös. Farkas István, Ferencz és Gáspár levele arról, hogy János bátyjuk árváit az ősi vagyonból micsoda rész illeti.

My Kőrösön lakozó Farkas István, Farkas Ferencz, Farkas Gáspár ag-iuk emlikezetül mindeneknek az kiknek illik. Mivelhogy Az my Istenb. id-vözült Farkas Gaspar Atiankfay leven Ugian ezen megh nevezet Atianktul s Anianktul szarmazot Farkas János Batiankat, az kivel egi testverők vol-tunk, azt a megh Nevezet Batiak Urunkat Farkas Jánost In. az testi halál által az arniek vilagbul ki szolította, es ő kigmnek arvay maradtak, mint hogi osztozatlan Atiffiak voltunk, az igazsagh ezt mutatvan, Az Atianktul az my ioszagunk maradot, minden ingo-ingatlan, az Böcsületös Varostul Em-börsiges Esküt Emböröket kirtünk (illien ok es modal) hogi az mili Josza-gunk nekünk maradot az fellieül megh jrt mód szerent, mindenekbül az my fellieül megh jrt Farkas Janos Batiank Urunk arvayra nizendő reszt igazan mindenik'öl kyagiak. Melieket ő kigmek megh czeleködve, és lelkiismerettel

elsőben az Batiank Farkas Janosné számára való negied részt az Batiank Urunk számára nízendő Joszagból ky szamítottak es igazan kyattak. Annak utanna mindenekezt öszve foglalvan, minden ingó ingatlan Joszagukat az arvaknak, az Mezey kerlek és szőlő örökségben kívül Az My kezünkben summa szerent öszve foglalvan, tett az arvak részere nízendő Marhaknak az árra, ingó és ingatlan, az felliől megh jrt mezey örökségben kívül. Negi szaz harminczöt Magiari forintot. Ez megh nevezet summat ig veven My kezünkhöz, hogi migh In. az arvakat fel neveli, adigh gongiat akariunk mint igaz Attiaffiak viselni. In. ő sz. Fölsege az arvakat Emberkori állapotban iutatvan, mint igaz vereknek tartozunk az felliül megh jrt summat megh fizetni s mind az Mezey örökségből való részhez szabaditany. Ismet az arvak számára való iosagból az Aniuik keziben attunk ket ökröket tizen niaz Tallerban, ismet ket Tehenekeket huszon negi forintba; ez felliul megh irt summan felliul A^o 1648.

Voltanak ielen ez felliül meg jrt Vegezesünkben illien Böczületes Uraink Körössy Feő Biro Godan Dömötör Ura'n Katona Benedek Uram Szabó Janos Uram Pahi Lukacz Uram Notarius Péter Deak. Janos Kovacz Uram Akori Kis Biro Uram. Fekete Marton Uram Nömös szemeliők Olah Miklos Uram Fekete Andras Uram.

Körös város régi pecsétje.

Alább; Adtunk ez felliül megh irt adósságiban majd kétszáz tizenhat forintokat illien Uraimék elüt Ugi Mint Madarasz Gaspar Fekete Andras Melegi Miklós Uram kezében Az massyk amik részébül attunk Fijas Palne keziben . . . . eőtöd magaval valló marhat Farkas Janos arvainak számokra, az kik az marhat megh böczülik Illien Embörséges emberek, Fekete Andras, Sz. Janos Kovacs.

XXIII.

1652. marc. 5. Miskolcz. Szinthay Márton leányával együtt egy körösi házhelyét eladja azon lakó jobbágyának Czirják Pálnak 65 imperialis talléron.

En Szintai Márton Leányommal Szintai Erzsébeth Asszonyal és vőmmel Szabo Istvannal egyetemben attunk olyan Levelet az mi jámbor Jobbagyunkk Körösön Lakozo Czirják Pálnak, Hogy a mi házban most lakik, mely régen Kiss István háza volt, avval a pusztá helyel mely az udvarban vagyon, ki régen Kováts Istvan teleke volt mely nekünk is igaz ősinktől maradott rész Jóságunk volt. Adjuk ez meg Nevezet Czirják Pálnak örök áron Hatvanöt Imperialis Tallerocon minden hozza tartozando örökségével Er-jeivel kaszálló réteivel, szántó földével, Malom helyével ha volna, egy szóval minden nével nevezendő örökségével valamelyek ezekhez a megneve-

zett Fundusokhoz tartoznak. Adjuk pedig Fiuról Fiura akar fia akar leánya legyen. Akarjuk pediglen oltalmazni a mi töllünk vett örökségben Czirják Pált minden Törvény szerént való háborgatók ellen. Sőt magunk is nem akarjuk háborgatni, sem másokkal nem háborgattatjuk. Ennek pedig nagyobb bizonyosságára adjuk kezünk írását Pelsetünkkel megerősítvén mind azok előtt az emberseges emberek előtt, kik pecsétek és kezek írassa jelen vagyon ez levelünkön. Ezek után Isten velünk Datum Miskolcz 5 martii 1652. Esz. Szabó István k. k. v. Szintay Márton mpr. P. h. Szintay Erzsébeth mpr. P. h. Coram me Iohanne Győri mpr. P. h. Coram me Demeter Sáfár mpr. P. h.

XXIV.

1652. szept. 14. Miskolcz. Görei Szabó Istvánné Szinthy Erzsébet nagykőrösi jobbágysai közül Páhy Lukács fiait, Mihályt, Istvánt, Gergelyt és Jánost 300 magyar forintért felszabadítja.

Anno Domni 1652. die 14 Mens. Septembris.

Én Borsod vármegyében Miskoltzon lakozó Görey Szabó István Felesege Szintai Örsebet Recognoscalom ez jelen való levelemnek rendiben hogy tudniillik az minemű jobbágiomat az alföldön Nagy-Kőrös nevű Varasban az előbb való esztendőkhben ugymint Pahy Lukaczot fiayval edgyüt attam volt Rosnon lakozó Szabo Janosnak és Miskoltzon lakozo Csizmadia Gergelynek bizonyos summa penzen, melly specifikat jobbágyunkat In. az vilagbul kyszólitvan, azon jobbágyunkk fiay requirálvan engemet ugi mint Pahy Mihaly Pahai István, Pahai Gergely, Pahai Janos, nekikis megh engellem es örökösse való szabadságot attam in perpetuo, modo inrevocabili, minden hozza tartozo javayval edgyütt, nevezet szerént: az magok fundusaval mellion Mathe Janos es Szöcz Janos s az magokke volt epitelve, Fekete Mate es Fekete Andras nemes embörök hazay szomszedsagaba valot attam, inscribaltam harom szaz magyar forintokban ki valthatatlanut es megh masolhatatlankeppen magokat Felesegeiket, s ket agon levő giermeköket, az ide alab megh irando mod es allando conditiok szerint, hogy tudniillik az orszagh törvénye szerint való evictiotis en Fölyjül denotalt Szintai Örsebet magamra és az kik lehetnenek maradékimra valalom minden törvénybeli háborgatók . . . . . tevők és Impetitorok ellen, az mellyet hogy a nem effectualhatnek, őket megh nem oltalmazhatnam, avagi oltalmazni nem akarnám, tehát vigore harum edgy akkorbeli Varmegynk Ordinarius Vice Ispaniat cum sibi adjunctis juratis Assessoribus vel Judlium secum adjungendis csak magok lako hazatul ki hivan az laesa pars sine commissione et exmissione cott. es azon denotalt harom szaz forintot minden ingo bingo javajimból a hol mi joszagom talaltatnek statim et de facto simul et semel anni erő ja-

vaymat örökössön exequaltathassak abscissis omnibus juridicis remediis nequ. obst . . . . . terminis prorogatis, hanem ezek ellen az executio szabadsaga megh lehessön. Mellynek nagiab erősségere attam ez kezem irasaval megh erőssitetőt peöczetes levelemet fölbomalhatatlanul és megh másoltathatlanul az ide alab megh irt böczületös Vármegienek szolgabiraia es assessory elöt Datum in Oppido Miskolcz die et Anno supra notatis. Szintai Örsébet k. k. v. P. h. Coram me Michale Poroszlai Judlium Cottis Borsodiens. m. pr. P. h. Coram me Stephano Kecskemeti m. pr. P. h. Coram me Ioanne Eotvös m. pr. P. h.

XXV.

1653. jun. 27. Érsekujvár. Etyeky Judit, Gyöngyösi Nagy Tamás özvegye azon inárcsi rész jószágot, amit ő Inárcsi Nagy Andrástól 80 magyar forinton birt, zálogba adja Farkas István, Mihály és Ferencz testvéreknek.

En Etieky Iuditt az Nehay Nemzetes és Vitezlő Gyöngyösi Nagy Thomas uramnak meghagiott özvegye. Adom tudtokra es emlekezetüll mindeneknek az kiknek illik Hogy bizonyos szüksegenre pizve bocsatotam ky kezemböll azen Inarchy nevü Praediumbely Portiomett Iure redemptibili; az möllyett Nemzetes es vitezlő Inacy Nagy Andras Uramtül ő kglmetüll birtam Zalogban nyoczvan magyar forintban: möly Pest varmegyeben vagon: Az möly megh nevizett Inach nevü Portiomra vettem föll az Nemes es böczületes Körösön lakozo *Farkas Istvany* Uramtül és Eöthetüll *Farkas Mihálytull* és *Farkas Ferencztull* nyoczvan magyar forintott; ugy hogy ő kglmek megh nevezett *Farkas Istvany*, *Farkas Mihaly* és *Farkas Ferenc* Uraimek maradoky és Legatariusi, utriusque Sexus universi, mindennemő portióival, és pertinentiaival, ugymint Földeivel, Retieivell, halaszo vizeivel, Malmaival, és egy Szoval minden rendbely Proventusival Szabadon birhassanak, usqu. ad tempus redemptionis dum et quando; magamra Veszem enis az Evictiott, minden legitimus impetitorok ellen az megh irt Sumuaigh. Möly dolognak nagyobb el hitelere és erősségere attam ezen levelemett pechetemmel megh erősitven illyen böczületes Nemes Szemíliek ugymint Császár Gergely, Szana Mihály, Csasar Istvany, Szana Istvany, Tott Geörgy, Kerekes Mihály, Körösy Szabo Mihály, Szabó Andras, Szivos János Diak, ... Istvany es töb böczületes Körösön es Kecskemeten lakozo Úraimek előtt. Actum in Praesidio Ersik Uyvariens die Vigesima Septa Iuny Anno Millesimo Sexcentesimo quinquagesimo Tertio.

P. H. Coram me Michaele Hagon, P. H. Szanna Mihali, P. H. Coram me Joannum Szivos, P. H. Szanna Istvan, P. H. Csasar Gergely, P. H. Csasar Istvan, P. H. Coram me Andras Szabo, P. H. Tot Görögy, P. H. Kristof Mihali
Pergament . . . . 10 czimeres gyürü pecséttel.

XXVI.

1653. april 2. Szkáros. Lovas László inárcsi birtokát 160 magyar forintért, két negyedfü tulokért, két bokor (pár) karmazsin csizmáért és egy vég májszin aba posztóért örök áron eladja Farkas István, Mihály és Ferencz testvéreknek.

En Szendrőben Lakozo Lovas Laszlo adom emlekezetül mindazoknak az kiknek yllyk ezen levelemnek rendiben, hogy en nemy nemü el Tavoztatthattalan szüksegemre nezve vettem föl Az Nemzetes Körösön lakozo Farkas Istvan uramtól, Farkas Mihálytól, Farkas Ferenc Uraimektől szaz halvan magyary Forintokat Pest varmegyeben Inarch nevü pusztá praediumbely ezide alab specipcalando Attyamfyaynak egeszben valo Reszekre, az mint ennekem Testamentomban hattak egy szoval cum omoibus pertienttys ez itt alabb megnevezendő Attyamfyai. elsőben az Lovas Janos Battyam Reszere, Unokay részere, Lovas Kata asszony részere, masodszor az nehai Pest varmegyeben Inarcz nevü faluban lakozo Lazar Balintnak, meg maradtolt Arvai Lazar erssebett, Lazar Katus, es azoknak eöcsök Lazar Istvan battyam Uramreszekre nézendő portiojokra. Masodszor. Ugyanezenfelül meg irt szazhatvan magyary Forintokkal együtt vettem kezemhez husz Tallért erő két negyedfü Tulykot, két Bokor karmasin csizmát es egy vég abat, mayszinütt. Az evictiott penig magamra Assummalom Hogy en felül megirt Körösön lakozo Farkas Istvan Uramat. Farkas Mihaly, Farkas Ferenc Uraymekat es eökgylmek maradékit ez felül meg irt attyamfiay es azoknak maradeki ellen tartozom meg oltalmazny. hogy Ha eök-gylmkett valaki akarna Haborgatny azonfelül meg irt attyamfyay közül, Hogy ha penig nem oltalmaznam avagy oltalmazny nem akarnam; eökgylmkett Tehat tartozom ezen felül meg irt summat eökgylmeknek, meg adny, hogy ha peniglen meg nem adnam. vagy meg adny nem akarnam, Tehat ugyanezen levelemnek erejivel ezen Felül meg irt Pest varmegyenek egyyk szolgabyrayatt esküttel egygyütt csak maga hazatol is ky hiyhassa. es ezen pest varmegyeben levő any erő joszagomatt el foglalhassa. melynek nagyobb bizony sagara, es erőssegire attam ezen petsetes levelemet. magam kezem irasaval megerösitettem az ide alabb sub Sub scrybalando nemes személyek előtt. Ugy mint Ifyabbyk Runyay Soldos Istvan, Syny Andras, Nagy Balas, Szkarosy Farkas Istvan, Szendrőben lakozo Nagy Janos. es Szkaroson lakozo Beke Istvan Uraymek előtt. datum in Szkáros, dye 2 Aprillis Auno 1653.

Idem qui supra Ladislaus Lovas mpr. P. h. Coram me Step Soldos P. h. Szinj Andr. P. h. Coram me Basilio Nagy P. h. Nagy János P. h. Coram me Stephano Farkas de Szkaros P. h. Beke István P. h.

7 czimeres ostya pecséttel.

XXVI.

1654. febr. 26. Ónod. Inárcsi Nagy Zsuzsánna, Nagy Lukács özvegye eladja inárcsi rész jöszágát 24 aranyért Farkas István, Mihály és Ferencz testvéreknek.

Nos infracriptae personae memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Q. nobilis Susanna Nagy de Inarch, nepos . . . quond. Ladislai ./. de dicta Inarch, relicta quondam Lucae Nagy coram nobis personaliter constituta, omnia ac quaelibet gravamina quorumlibet suum. proximor. et consanguinior. ipsor. super se assumens proposuit et sponte profata est in hunc modum: quod ipsa bona et mature deliberatione praehabita totalem portionem possessionar. in dicta possessione Inarch, in comitatu Pestiens. exist. habitum simul cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis quibus libet terris selt. arabilibus, cultis et incultis, agris pascuis pratis foenetis silvis nemoribus, aquis fluviis, piscinis, piscaturis, molendinis, et eorundem locis, montibus, vallibus, vineis vinearumque promontoriis et quarumlibet utilit. et pertinen. suor. integritatibus quovis nominis vocabulo vocitatis ad eandem portionem ipsius de iure ab antiquo spectant. ac pertinere debent. nobilibus Stephano Farkas, Michaeli, et Francisco Farkas Körösiens. ac consortibus ipsorumqu. filiis ac filiabus jam natis et in futuro nascitur. ipsorumqu. haeredibus ac posteritatibus universis pro viginti quator auris puris hungaricalibus veris et iusti ponderis pleni jam levatis et perceptis dedisset vendidisset ac assumpsisset imo dedit, vendidit ac assumpsit coram nobis iure perpetuo ac irrevocabiliter . . . possiden. pariter ac haben. nullum ius nullum iuris ac dominy proprietatem, quod videlicet et quam eadem Susanna Nagy de Inarch hactenus in eadem portione ipsius habuisset aut in futuro habere sperasset sibi ipsi aut alys quibusvis peramplius reservan. sed totum et omne ius omnemque iuris etc dominy proprietatem in praefatam Susanne Nagy haeredis et posteritatis eiusdem universor. pleno iure assumen. oneribus modo praemisso in se assumente memoratos Stephanum, Michaellem et Franciscum Farkas, consortes filios filias atque haeredes eorundem universos in pacifico domino dictae portione. possessionar. contra quoslibet . . . tueri protegere proprio ipsius labore et expensis, cuius rei memoriam firmitatemqu. perpetuam praesentes litteras nostras subscriptione ac sigillo ipsiuset nostris assignatas ad fassion. praenominatae Susanne Nagy duximus . . . Datum in Ónod circa dominicam imo. Anno ac die infra denotatis.

In Ónod die 26 mensis Febr. Anno 1654.

P. h. Inarchi Nagy Susanna.

Én előttem Bogaczi Mihály előtt. Én előttem Nagy Pál. Andr. Szigeti

Jullium cott. Borsodiens. Coram Stephano Pap En előttem Kovács Mihály előtt. En előttem Vér Kis János. Nicolao Csani iur. assor. Cottus Borsodiens. mpr.

XXVIII.

1655. jun. 6. Mahmud aga nyugtája 10 tallérról, amit Inárcs 1655. évi bére gyanánt fölvelt Farkas Istvántól.

MAGYARUL:

Ezen írásnak oka a következő: Inárcs nevű Khász pusztát Farkas István Körösön lakó alattvalónak, mivelés végett 10 ezüst tallérért az 1065. (1655) év végeig haszonbérbe adtuk. Miután a haszonbért lefizette a kincstár részéről ezen tekezést kapta, hogy ezen puszta birásában senki meg ne háborítsa. 1065-ik év Sabán hava idején (= 1655. jun. 6).

Mahmud aga.

Kivülről magyarul: A. 1655. Az inárcsi pusztát 10 tallérban Mahmud agától.

XXIX.

1671. decz. 15. *Körös. Farkas Mihály és fia ifj. Mihály Feketén levő mezei kertjüket 34 tallérért örök áron eladják Erdöss Mihálynak.*

Anno 1671. Die 15. Decembris.

Én Körösi Nemes Farkas Mihály az én Fiammal Farkas Mihokkal együtt agyuk emlékezetül mindeneknek a kiknek illik az mi levelünknek rendiben kiváltképen penig az mi vérszerint való mind két ágon levő Közel és távol levő Nemzetségünknek Legetariusinknak utrisisque Secus maradékinknak vala-kiket most és jövődöben ezen dolog akármi uton módon concernálna avagy concernálhatna, s illethetne Elsöbben is mindenek ellen mi magunkra vállalván az Evictiót hogy mi ez mi Feketén levő mezei kertünket melynek szomszédi Nemes Kovács János Fiai Sánta Balázs a kit in Anno 1667. 29 augusti szükségünk miatt Nemes Erdös Mihály uramnak adtunk volt zálogban, mostan már avval is nagyobb szükségünkötől kinszeritetvén mert Török markából változtunk vele, ugyan azon mezei kertünket cum omnibus appertinentibus Irevocabiler örök áron ugymint Harmincznégy Talerokon adtuk és vallottuk Nemes Erdös Mihály Urunknak és Posteritasinak ugyan Körös városa Közönséges házánál soha semmi nemű just és proprietast magunknak és maradékunknak fönn nem tartván eö kegyelme és Posteritasi mint saját örökjüket Succesive hirhassák Legalhassák és Testálhassák a kinek akarják. Melynek örök emlékezetére és állandó meg maradására adtuk eö KeGYelmének és maradékinak ez levelünket Saját kezünk Irásával . . . .

Költ Körösini Die Anno Proteus.

Én Farkas Mihály adtam örögben

Coram me Petro Buda

P. H.

Farkas Mihok

Coram me Michalle Tergenyei

P. H.

XXX.

1676. marc. 4. *Nagy Körös. Király János özvegye Lantos Judit eladja a Feketén levő kertjét 72 frtéért Szabó Jánosnak.*

A. 1676. die Mart. 4. Én Körössön lakó Király Janosnak megh hagyatot özvegye Lantos Judit Asszon, az eregbik Fiamal Király Istvannal és leanyom Király Susannával, kisebbik Fiam Király Jancsival együtt Adom Ertesere mindenekk az kikk illik ez levelünknek rendiben hogy mi adtuk az Körössi Feketén levő Mezei kertünket, az mely maradot az Atyamrol Lantos Istvanrol, melynek egyik szomszedgya Adam Gergely, mas felöl Gall Jancsi,

Harmadik szomszedgya Kopa Gyeorné, bizonyos áron, ugy mint Hetvenkét Forinton Ugyan Körös varosaban lako Sepsei Szabo Janos Uramnak és Fiainak örökben hogy én soha se magam se fiam se leanyom soha eő kigyelmitül se maradékjatul soha ki nem váltom, sem ki nem váltatom, sőt penigh ha valamely posteritassom eő kigyelmet azon kert öregseghnek kivaltasaert haborgatna vagy magatul vagy maradékjatul ki akarna váltani ezen contractualis levelünket fel akarna bontani, Tehat Elsőbben ugyan anyi penzt kötünk kötelet mint az ki az kertnek . . . . . mint az Hetvenkét Forint mely vinculumnak a fele legyen az Birake Fele penz az Szabo Janos Urame avagy maradekie es ugy foghasson. Törvényösen hoza, melyről adtuk kezünk irasaval megh erősitetet kötes levelünket Ilyen Emberseges Emberek előtt ugymint Körössön lakó Halynal Janos és Olah Janos Uraimek előtt.

Sőt Penigh masoktól is Megh oltalmazunk minden impeditorok ellen mind magat s mind maradekit eő kigyelminek scilicet Szabo Janos uramat.

Kiraly Janos megh maradot özvegyének Lantos Juditnak keze köröszat vonasa Coram me Stephanus Kiraly mpr. Coram me Johannes Olah P. h. Coram me Johannes Halynal P. h.

XXXI.

1693. márc. 21. Győr. Jobbágy Ilona egyezsége gyermekeivel azon zálogos összegben, amelyet Gindli Orbántól inárcsi zálogos jószágukért kaptak.

Mi Nagy Győrben Lakozo Czene Istvan és Veres Egyhazon Lakozo Jobbágy Ilona megholt Czene Gergelynek özvegye es Főton. Lakozo Czene Ilona valyuk ezen levelünk rendiben es adgyuk tuttokra az kikk illik hogy szegeny Urunk es Atyánk halála utan rank maradott Inárcsi pusztá zálogkeppen harmad fel szaz nemet forintban mivel az haborutul fogva azon pusztának avagy azon harmad fel szaz forintnak ekkoraig is semmi hasznat nem vehettük kihez kepest Körössön Lakozo Farkas Ferencz hagyatott fiainak recommentiojára akikk is ugyanazon Inárcs nevü pusztá öröke, megszanvan bennünket Győrön Lakozo Nemes és Vitezlő Gindli Urban uram eő kegyelme Letötte azon harmad fel szaz forintot az mely penzt is Istenessen es Atyafisagossan, magunk Atyafiai között elosztottunk es el igazitottunk ilyen okon mibe ennekem Jobbágy Ilonának, Ugymint Istenben elnyugodott Czene Gergelynek hagyatott Özvegye alkalmas praedentia Lehetet volna azon penz mivel szeginy Atyamtul es több Istenben elnyugodott Atyamfiatul penz es joszag ram maradott es meg halt Czene Gergelynek kezihez szolgáltattam kivaltképpen eőt Ökör árát akkit nyilván tuggyuk hogy azon pusztának arabán oda adtuk de megis edes Anya leven gyermekemmel több reszt nem kivanok netnis Vöttem fel, mind attöbbi jók meg az haboruban Uram életiben elvesz-

tek, száz nemet forintot, fiam pedig Czene Istvan mivel azon pusztán el vesztette egészséget és hideg miatt tisztesség mondvan allabai el szakadoztak, és koldulásra jutott, engettük neki száz nemet forintot felvenni Czene Ilona leányomat az mi illette mind osztatlan javaibul meg Uram eltében kihazasítottunk és ép keze Laba leven attunk azon pezbül eötvén nemet forintot öis meg eligedett vele, azért ha rövid vagy hosszú idő mulvan, ennekem Jobbágy Ilonának halálom történnek elmaradna halalom után többirt mostani Uramat Veresegyházi deakot az két gyermekeimnek többrül nem tartozik számot adni, nem is követhetnek avagy többet nem vehetnek, mivel sehonnan több rám nem maradt ha pedig az szükség úgy hozza míg elég elköltöm csak el leszen költve és így ha nem marad semmit ne keresshessenek és Uramat ne haborgassak, hogy ezen mi atyafiuságos és igaz vigezis kösztünk iltiben, és halálunk után allando és megmasolhatatlan Lehessen. töttünk Levélben akki ezt meg masolni és felbontani akarja anyi száz forintot először tegye le és azutannis csak constalyon és allando Lehessen hogy pediglen mindenik tuga magát ehez alkalmaztatni és el se feletkezzek az jó atyafiságos vegezisről töttünk egy masnak hasonló irast három reszről úgy hogy mindenkinél egy-egy contractus alyon, ezen Level adás lött pediglen ilyen emberseges emberek előtt, amint ide alab subscribalando nevökörül kitezik magunk pediglen mivel irast nem tudunk pecsetünk sincsen a mngunk nevünk melle magunk kezünkkel kereszt vonast töttünk.

Költ Nagy Györben Die 21 Marty 1693.

Jobbágy Ilona k. ✕ v. Czene Istvan k. ✕ v. Czene Ilona k. ✕ v. Veresegyházi Mihály deak. Coram me Ioanne Závor Cottus Iauriensis iurato Assessore mpr. P. h. Coram me Orbano Gerendei iaurensis Cottus iurato assessore mpr. P. h, Szabados Andras iaurensis. Abraham Iónas Nyulensis.

XXXII.

1716. márc. 9. Nagy Kőrös. *Farkas János, Gáspár és Mihály testvérek kiváltják Inárcsnak azon részét, amelyet még 1673-ban elzálogosított Mihály bátyjuk Tóth Gergelynek és Lukácsi Bálintnak, Lukács Bálint fiától, Tóth Gergely utódánál azonban meghagyják a zálogos részt.*

Mi Farkas János, Farkas Gáspár és Farkas Mihály Testvér Atyafiak, recognoscallyuk ezen Levelünknek rendiben: Hogy in Anno 1673 Die ultima May Nemes Pest Vrgyeben levő Kőrös mező varosságban, Nehay Nemes Kővér István, Baracsi Balás, Sigmond Márton és Bicskei András nevű Nemes személyek előtt költ Contractusnak ereje mellett Nztes Farkas Mihály Atyánk fia özvedgye Nemes Lenghi Katus asszony eő kglme Fiával Ifju Farkas Mihály Atyánk fiával ezen N. Pest vrgyében lévő Inacs nevű örökös Pusztánk-

ban levő rata Portiojukat el zalogositván Nehay N. V. Tóth Gergely Urunkk eő kglmének és Lukácsi Bálint Atyánkfiának in Tall. 250 — két százötven egész Tallérokban, azon rata Portiot minek utanna meg irt N. Vrgye Ordinarius Vice Ispannya Törvényes Comissioja mellett magunk szükségere kívántunk volna ki váltani; admonealtattuk N. és V. Toth András Urunkat eő kglmet annak rendi és módgya szerint, melly admonealtatásunkra, maga mellé vevén eő kglme fent Titulalt Lukácsi Bálint Atyánkfia eő kglme Legitimus successorat ugyan Ifju Lukácsi Bálintot, Anno Loco et Die Dat. Praesen. mentünk magunk közt és ide alab coramizalando Nemes személyek előtt ez ide alab következő Punctumokra.

1 mo Titulalt N. és V. Tóth András Atyánkfiát eő kglmét ugy Isten jóvoltából most élő és ez után leendő utriusque sexus Posteritassit és Legitimus successorit illetvén azon pénzből Tallér 125 — Száz huszonöt Tallér, azon pénzt eő kglmének és Praescriptusinak meg nem adgyuk, hanem eő kglmét és Praescriptusit azon Pusztának uraságában elszenyvedgjük; tali tamen cum conditione, hogy ha valaha vagy mi vagy maradékinak azon Pusztát ki akarnánk váltani, meg kínálván eő kglmet és Praescriptusit annak rendi és módgya szerint, tartozzunk ugy maradékinak is tartozzanak eő kglmének és Praescriptusinak az eő kglme maga saját házánál lefizetni 125 — százhuszonöt egész tallérokot.

2 do. Lukácsi Bálint Familiát a mi illeti: minthogy most is élő Bizonyságokból világos és magunk is jól tudgyuk, hogy meg irt Farkas Mihály Atyánk fiának nem mind egész pénzt (mint megirt Tót Gergely atyánkfia adott) hanem hol Tehenet, hol Lovat hol készpénzt, kedvezvén mind a kölcségnek mind a fáradságnak, adunk eő kglmek Plenipotentiarissza Ifju Lukácsi Bálint eőglme kezében 125 — száz huszonöt Tallerokat, mellyek is tesznek Florenos Rhenenses 187 Denaros 50.

3 tio. Casu quo. Olcsay Gaál János Atyánkfia via Iuris kereskedne valami Portiot ezen Praediumban, N. V. Tóth András Atyánkfián eő kglmén, eő kglmét sem maradékit bele nem bocsattjuk, hanem (kit nem remenlünk) ha convincalna is megirt N. V. Tóth András Atyánkfiát, csupán csak az első punctum szerint magát eő kglmet és Praescriptussit el szenyvedgjük. Melynek állandób voltára adgyuk ezen saját kezünk keresztvonásával s nevünk subscriptiojával meg erőssítettett contractualis Levelünket. Datum in Oppido Körös die 9 Marty A 1716.

XXXIII.

1728. apr. 21. Pest. *Inárcsi Farkas István, mint az egész Inárcsi Farkas család teljhatalmu meghatalmazottja egyezséget köt a Farkas család nevében a Keglevich grófokkal Inárcs birtokára nézve.*

Nos Comites Josephus et Gábríel Keglevich de Buzin ab una et Stephanus Farkas de Inárcs, qua etiam vigore Plenipotentialem sub Dato Pesthini die 25 Novembris Anno 1726 emanatarum Fratrum suorum Gaspari quippe et Michaelis, non absimiliter Ioannis et Francisci omnium omnino Farkas de fata Inárcs, Legitimus Plenipotentarius Partibus ab altera. Damus pro memoria significando quibus expedit universis; Et quidem 1mo Ego Stephanus Farkas in me considerando quomodo Praedecessor et Avus antelatorum Illustrissimorum Dominorum Comitum Comes Nicolaus Condam Keglevich de dicta Buzin adhuc in Anno 1669 super fassione Francisco Kátaiana intuita universorum Bonorum Kátaianorum ac inter reliqua etiam Praedii Inárcs in Comitatu Pestienſi existen. habit. dicto condam Nicolao Comiti in Conventu sancti Ioannis Baptistae de Iaszov per eundem Franciscum condam Kátai celebr. Regium impetrando Consensum semet in praefatum Praedium introduci et statui fecisset, tempore autem eiusdem Introductionis et statutionis antenati nostri contradictionis velamine obviassent, respectu eius, licet quidem et hodieum memorati Domini Comites Keglevich Dominium eiusdem Praedii minime adivissent, attamen Ius suum modalitate praevia aquisitum via Iuris stabilire, semetque indubie triumphaturos sperassent. Hinc non obstante eo, quod idem Praedium ultra saeculum Antenati nostri inperturbate ac Continuo, pacificoque Dominio possedissent, ab illoque praedicatum suum Gentilitium semper habuissent atque etiam nos haberemus; serio intra nosmet ipsos omnia perpendentes litem dubii eventus cum praenotatis Dominis Comitibus ingredi haud voluimus, exeoque vigore praesentis fassionis et irrevocabilis Transactionis Praedecessorum nostrorum, praementionatae statutioni interpositam contradictionem extoto revocamus, annihilamus et mortificamus, imo etiam quidquid cum vel absque intentione aut voluntate nostra aut qualitercunque circumventi nobili Familia Gellért vel aliis quibuscunque hominibus in saepefato Praedio Inarch qualicunque sub Titulo cessissemus aut resignassemus praesentium per vigorem pro irrito invalido et nullius penitus firmitatis esse pronuntiamus, per consequens antelatorum Dominorum Comitum iuri fassionali, consensuali et statutionali eorumque haereditati nihilunquam obesse declaramus prouti haec omnia quae de iure terty acta facta scripta fassa aut transacta etiam in Loco authentico proxima occasione palam publice et manifeste nos revocatuſ et irrevocabiliter annihilatuſ christiana Fide nos obligamus.

Quorum ex intuitu etiam, Nos Comites antelati integri Praedii Inarch unam ratam sextalitem cum omnibus appertinentiis, utilitatibusque pro rata ejusmodi sextalitate deservibilibus praenuncupatis Dominis Gasparo et Michaeli non secus et Ioanni, Stephano ac Francisco Farkas de antelata Inarch, eorundemque Haeredibus et Posteritatibus Masculini sexus cedimus, tradimus et transferimus iure perpetuo ac irrevocabiliter tenendam, habendam et possi-

dendam nullum Iuris aut Domini proprietatem quoad eandem sextalitem pro nobis aut successoribus nostris reservanda, praeassumptae evictione, Prouti etiam hanc Transactionem nostram in Loco authentico nos celebraturos sub verbo honesto appromittimus. Cuius maiorem in fidem praesentes ab utrumque dedimus testimoniales. Pesthini die 21° Aprilis Anno 1728 Comes Iosephus Keglevich mpr. P. h. Comes Gabriel Keglevich mpr. P. h. Coram me Martino Szeleczky Viceiudice Curiae Regiae et suae Maiestatis sermae consiliario mpr. P. h. Coram me Stephano Nagy Itae Tlae Iudriae In. Nat. mpr. P. h. Stephanus Farkas de Inarch, qua etiam Plenipotentarius mpr. P. h.

XXXIV.

1728. aug. 4. Pozsony. *Gr. Pálffy Miklós nádor Farkas János és társai részére nádori adományt ad 5 Szinthy-féle telekre Nagykőrösön.*

Nos Comes Nicolaus Pálffy ab Erdöd Perpetuus in Vöröskéö etc. Regni Hungariae Palatinus, iudex Cumanorum, Aurei velleris Eques Comitatum Poseniensis Perpetuus, Pest, Pilis, et Solt vero Supremus Comes, Arcis Regiae Poseniensis Supremus aequae, ac Hereditarius Capitaneus, Sacratissimi Principis, ac Dni, Domini Caroli Sexti Dei Gratia Electi Romanorum Imperatoris, semper Augusti ac Germaniae, Hispaniarum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniaeque etc; Regis, Archi — Ducis Austriae, Ducis Burgundiae etc; Actualis Intimus Consiliarius, Camerarius, Generalis Campi Mareschallus, unius Regiminis pedestris Ordinis Militiae germanicae Colonellus, Consilii Regii Locumtenentialis, et Tabulae Septemviralis Praeses, ac perdictum Regnum Hungariae Locumtenens Regius. Memoriae Commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod Nos cum ad nomullorum iustantem Supplicationem apud Nos propterea factam, tum vero attentis, et consideratis Fidelitate, fideliumque Servitiorum meritis Egregiorum *Ioannis, Stephani et Francisci*, Filiorum alterius *Ioannis*, Filii *Francisci* Senioris, Filii *Casparis* olim *Farkas*, nec non *Michaelis* Filii prefati senioris *Francisci*, Filii dicti *Casparis*, uti et *Gregorii*, Filii iunioris *Casparis*, Filii dicti Senioris *Francisci*, Filii eiusdem olim *Casparis Farkas*; praeterea Adami Kalocsa de Csikvár Item *Ioannis* Filii *Gregorii* Csete; non secus et *Ioannis*, Filii alterius *Ioannis*, Filii condam *Michaelis* Oláh; demum etiam *Michaelis* Erdössy; qua ipsi sacra imprimis Regni Hungariae Corona, ac diende praelibatae quoque saerae Caesareae, Regiaeque Maiestati Domino Domino Nostro Clementissimo pro locorum, et temperorum varietate, atque Occasionum exigentia fideliter, et constanter exhibuerint et impenderunt, ac imposterum quoque pari Fidelitatis, et Constantia fervore se se exhibituros, et impensuros pollicentur. Moti praeterea pietate, Benigni-

tate, quā erga Consortes memoratorum Adami Kalocsa de Csikvár, Nobilem Dominam Annam Siros, Filiam Michaelis, Filii Condam Ioannis Siros; et Michaelis Erdőssy, Elisabetham Biró, Filiamque eorundem Elisabetham Erdőssy ducimur. Totates, et integros quinque Colonicales Fundos, in Oppido Kőrös Comitatus Pesthiensi adiaccute habitos, quos videlicet Egregius Condam Martinus Szinthey, et Filia eius Elisabetha, qua Haereditarii Dominus, et Domina Terrestres, modernorum Possessorum praespecificatis Praedecessoribus, adhuc in Annis, quidem memorato Condam Michaeli Oláh unum in vicinitate eorum Domorum ex una Parochialis, ex altera vero Partibus. Stephani Herczeg, die decima octobris Millesimo, Sexcentesimo, trigesimo; *Caspari* autem olim *Farkas* alterum Georgii Kenyér dictum vigesima tertia May, Millesimo, Sexcentesimo, trigesimo nono; demum praefato condam Ioanni Siros Michaelis Magyar vocatum, ac in vicinitate eorum Michaelis Szabó ab occidente, et Gregorii Herczegh ab oriente tertium vigesima secunda Martii Millesimo, sexcentesimo quinquagesimo primo; porro mentionati Ioannis Csete Matris Helena Patri Paulo Condam Czirják, in quo idem eorum residebat quartam quinta Martii Millesimo, Sexcentesimo, quinquagesimo secundo; et Lucae condam Páhy in vicinitate eorum Domorum Martini, et Andreae Fekete decimo quarta septembris Millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo secundo quintam; huius autem Successores suprafatis Michaeli Erdőssy, et *Stephano Farkas* vigesima nono Iunii, Anni praesentis Millesimi, septingentesimi, vigesimi, Octavi, in, et pro certa Summa pecuniaria, cum assumpta Evictione, Iure perpetuo, et irrevocabiliter dedissent, vendidissent, et imperpetuassent, quosve memorati Emptores, eorundemque Successores usque in hodiernum diem Continuo usu, et Dominio cum omnibus Appertinentiis imperturbate possedissent, et possiderent, in iisdemque residerent. Quia vero memorati Martini Condam Szinthey omnes descendentes imo omnis Familia Szinthaiana in Suo semine iam defecisset, per consequens non tantum Evictio eiusdem cessasset, verum et iura eiusdem in sacram Regni Coronam, consequensque ad Collationem Regiam aut Nostram Palatinelem iuxta antiquam, et approbatam Regni huius Hungariae Consuetudinem, ac Legem, rite legitimeque devoluta perhiberentur, et redacta. Totum item et omne Ius Regium si quod praefata saera, Caesarea. Regiaque Maiestas in antelatis quinque Fundis etiam aliter qualitercunque haberet, aut iidem suam ex quibuscunque Causis, viis modis et rationibus concernerent Maiestatem simul Cum cunctis suis utilitatibus, et pertinentiis quiblibet, Terris scilicet arabilibus cultis et incultis, agris, pratis, campis, pascuis, foenetis, foenilibus, sylvis, nemoribus, dumetis, montibus, collibus, vallibus vineis, vinetis, vineorumque Promonthoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, piscinumve clausuris, et aquarum decursibus, macellis, educillis, moleudinis, et eorundem locis; generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum

suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad eosdem de Jure, et ab antiquo spectantibus, et pertinere debentibus, sub suis veris metis, et antiquis limitibus existen habit, praemissis sicuti praefectui stantibus seque habentibus memoratis *Joanni, Stephano, Francisco, Michaëli et Gregorio Farkas*. nec non Adamo Kalocsa de dicta Csikvár, Conthoralique eiusdem Annae Siros, item Joanni Csete, et Ioanni Oláh, ac denique Michaëli Erdőssy, con-ortique eiusdem Elisabethae Biro, ac Filiae Elisabethae Erdőssy, Haeredibusque, et Posteritatibus eorundem universis; Autoritate Nostra Palatinali, et Locumtenentiali qua pleno Jure fungimur, si et in quantum ad alicquam Ecclesiam Dei, aut suae Maiestatis Arcem non pertinerent, et numerum triginta duarum Sessionum Colonialium non excederent, dedimus, donavimus, et contulimus, imo damus, donamus et conferimus Jure perpetuo et irrevocabiler tenendos, possidendos, pariter et habendos; salvo Jure alieno; praesertum vero Ecclesiarum Dei. Harum Nostrarum vigore, et Testimonio Literarum mediante. Quas praefati Sacre, Caesare, Regiaeque Maiestas in formam Privilegii sui redigi faciet, dum eidem sua Maiestati Sacratissima in specio fuerint reportatae. Datum in Curia Nostra Posoniensi, die quarta Mensis Augusti; Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo Octavo.

Comes Nicolaus Pálffy

Step: Dragsituus

P. H.

XXXV.

1736. aug. 30. Berlin. Szabadságlevél Farkas István porosz testőr huszár kapitány részére.

Seine Königl.iche Majestät in Preussen. p. p.

Unser allergnädigster Herr lassen hiermit aller auswärtigen Potentaten, Hohe und Niedere Bediente auch sonsten Jedermänniglich, welchen dieses fürkommen möchte, gebührend ersuchen: dero sämtlichen Befehlshabern aber jedes Orths befehlen Sie allergnädigst, Gegenwärtigen, den Rittmeister von Farkasch vom Leib Corps Husaren, welchen sie die Permission ertheilet, in eigenen Angelegenheiten eine Reise nacher Ungarn zu thun aller Orthen sicher und unangefochten pass und repassieren in übrigen auch demselben allen befordersamen guten Willen erweisen zu lassen: Wie nun Se. Königl. Maj. solches in dergleichen und andern Fällen um die Auswertigen zu erwiedrigen erböthig so vollbringen daran die Ihrigen was dero ernster Befehl und Wille ist.

Berlin den 30. August 1736.

Aláírás.

Reise-Pass vor den Rittmeister v. Farkasch vom Leib Corps Husaren zu seiner Reise nach Ungarn.

XXXVI.

1737. aug. 17. Berlin. *Elbocsátó levél Farkas István porosz testőr huszár százados részére.*

Nachdem Seine Königliche Majestät in Preussen, unser allergnädigster König und Herr dem Rittmeister von Dero Leib Corps Husaren Stephan von Farkas auf sein allerunterthänigster Ansuchen die Dimission aus Dero Krieges Dienste allergnädigst zugestanden und ertheilet: Auch thun Sie solches hiermit und Kraft dieses attestieren und bezeugen auch zugleich in Gnaden, dass jetzt gedachter Rittmeister von Farkas die gantze Zeit seiner obgehabten Krieges-Dienstes und bey allen darin fürgefallenen Krieges-Begebenheiten sich jedesmahl getreu tapfer und unverweislich aufgeführt und bewiesen habe, dergestalth, dass Allerhöchst-Dieselbe damit beständig Allergnädigst wohl zufrieden gewesen und dessen Persohn daher Jedermanniglich nach Standes Erfordern hierdurch gebührend recommendiren. Dis zu Urkundhaben Seine königliche Majestät diese Dimission Eigenhändig unterschrieben und mit Dero Insiegell bedrücken lassen. Es geschehen und Begeben Berlin den 17. Augusti 1737.

L. S.

Aláírás.

Dimission von den Rittmeister
vom Leib Corps Husaren
Stephan von Farkas

XXXVII.

1739. márcz. 31. *Niczky Ferencz a királyi tábla birája egy körösi telkét átruházza Farkas Jánosra és nejére Varga Sárára.*

Alább is irttak egy részről én Nitzky Ferencz Felséges Urunk Tekéntetes Királyi Táblájának Assessora mint Principalis Acquisitor, ugy is mint Kedves Feleségemnek Tekéntetes Ramocsaházi Krisztina Aszszonyomnak Plenipotentariussa, vallom ezen Levelemnek rendiben: Hogy minekutánna ezen mostan folyó s alább irt esztendőben Januarius havának tizedik napján a Tekéntetes Leleszi Conventben mink ketten Nagy-Körös városában levő Örökös Portionkk örökséget Ntzes Vzlő Farkas János Uramra s Kedves Házas Társára Ntzes Varga Sára Aszszonyra, és több Társaira Pereppaliter transferáltuk vala s következőképpen ő kglmek arról költ fassionk szerint említett Nagy-Körös városa Biraitul s Communitásatul kiakarták volna váltani, akkor a megnevezett Communitas, hogy azon Portionak zálogos birodalmában megmaradna, nem keveset törekedett, aminthogy közben lett ve-

tésemre praeattingált Farkas János Urám ő kglme és több Cointeralt Tarsai abbéli fassionalis Jussát nekem vissza is bocsátottak az iránt minden további Praetensióját cassálván ő kglme is. Annakokaért: visszatérven örökségem abból nevezetessen Szalai Pálné Teleke örökséget, akin ezen kivüls laknak Kis Miklós, Vese Mihály és Vég István és többen, ő kglmének s kedves Házas Társának Varga Sára Aszszonynak és két ágon Levő Successorinak és Legatariusinak örököszen és megmásolhatatlanul praesentium per vigorem adom, ajándékozom, transferalom és actu resignalom cum universis appertinentiis, excepto tamen educilli et Macelli beneficiis, melly Telekben semmi Just és Juris Proprietást magunkk és Maradékinkk fent nem hagyunk, hanem azon megirt Teleket mint tulajdon örököket nem csak birhassak hanem adhassák és hagyhassákis a kinek akarják azon örökös Jussal mellyel mi adtuk ő kglmekk mellyet annak modgya és rendi szerint valamellyik Tekéntetes Káptalanban avagy Conventben tartozunk örököszen és megmásolhatatlanul bévallani. Más részről pedig én Farkas János és Varga Sára viszsza adván modo praevio a nekünk fateált örökséget és abbéli Jussunk renuncialván, minden Praetensionkat, a kit fentarhattunk volna cassáljuk s mortificálljuk contentáltatván a megirt Telekk örökségével, az evictiot azonban én Niczky Ferencz magamra, Feleségemre Ramocsaházi Krisztina Aszszonyra és successorimra felvettem. Kirül adgyuk egymásnak ezen contractualis Levelünket Datum Nagy-Körös Die 31 Martii Anno 1739 Niczky Ferencz mpr. P. h. Farkas János mpr. P. h. Varga Sára manu mariti P. h. Coram me Emerico Relkovics P. h. Coram me Michaele Sigray P. h.

Rávezetve:

Hogy ezen Contractusban s egyszersmind Perennalis Transactionban specificált Teleket, a mennyire tudniillik azon Telek és rajta levő épületek igasságosan extendáltatnak és eddig Titulo hypothecae a Tekint. Ramocsaházy Familia jussa után birtunk vala, felvén a proportione arra esett és előre már adatott zálogos summanak kétszáz hatvankét Magyar Forintokbul és huszonkél kispénzekből id est hg. f. 262 dn 22 álló részét Nemzetes Farkas János redimens urk et quibus competeret sensu et intellectu praevia translationis birandót resignáltuk, praesentibus recognoscálljuk. Signat. Nagy Körös die 1^a Aprilis 1739. P. h. Nagy-Körös Mező Városa Birája és Tanácsa Per Stephanum Patuki ordin. iuratum notarium mpr.

XXXVIII.

1739. október 20. Nagykörös. *Inárcsi Farkas Jánosné Varga Sára végrendelete.*

Atyának Fiunak és Szent Lélek Istennek nevében Amen.

En nehaj meghboldogult édes Atyám Varga Jakab úr eökglme természet szerént való Leánya Varga Sára, kedves Férjem Nemes Farkas János úr eökglme tizenhét esztendőök elfojása alatt igaz Hitves Társa.

Mivelhogy Isten szabados uralkodása szerint ez nemzetséges büntetésben sok vétkeimért a pestises Miridgyel engemet is meghlővelle, nem tudván az eö sz. Felsége mérges nyilai miatt életemet-é? vagy halálatomat inkább remenlhessen, azért jóllehet testem nyavalyákkal tellyes, de lelkem gondolatában épp és tsendes lévén, hogy házamat mégh éltemben jó rendben hadgyam minden kényszerítés nélkül szabad és oly Lelkiismérettel mellyel az én Istenem cleibe menni akarok tészek illy Testamentaria Dispositiöt.

1°. Valamiket édes szüleimről succedaltam és succedálnék vagy is jövendőben succedálhatnék és valamit házassági életünkben coaquiraltunk ingót és ingatlant mindeneket hagyok kedves Férjem Nemes Farkas János Urk és tüllem született Farkas Sándor és Farkas János Fiaimnak.

2°. Hogyba pedigh nevezett Fiaim Farkas Sándor és János megh halnának, tehát akkor és nem elébb Férjem Farkas János úr tartozik Mackay Paál gyermekinek kiket szült meghboldogult Eötsém Szivos Erzsébeth Asszony, fizetni 200 — id est kétszáz Rhénes forintokat fizetni. Mely Testamentaria Dispositiöt hogy minden czikkeken szabadon és minden kényszerítés nélkül ekképen tett légyen fent irt Varga Sára Asszony Nemes Farkas János úr Hitves Társa, attestálljuk és Petsétünkkel megherősittyük Nagy-Körös 20^a 8 ris 1739, Beretvás János mpr. P. h. Sigray Mihály mpr. P. h. Laskai János mpr. P. h.

XXXIX.

Pozsony, 1741. jun. 20. Inárcsi Farkas István őrnagyí kinevezése.

Von der zu Hungarn und Hoheimb Königl. Maj. Erzherzogin zu Österreich, Unserer Allernädigsten Frauen wegen; dem Stephan Farkas in Gnaden anzufügen wasmassen erst allerhöchst erwenhte Königl. Maj. demselben nachdem die Gesandtschaft Pest in Hungarn zu mehrerer Anzeigung ihrer gegen Ihro Maj. habenden Treu, auch der pro Servitio publico Tragenden besonderen Liebe und die in das Herzogthum Schlesien feindlich eingeruckte Königl. Preysische: und Chur. Brandenburgische Truppen ein Corpo Miliz zu Pferd unter dem umittelst verstorbenen Herrn Obristen Peter Hallás aufgestellt und zu leistenden Kriegsdiensten in gedachtes Herzogthum abgeschicket hat, in gnädigster erwägung dieser zu beförderung Ihrer allerhöchsten Dienstes abzillenden Umständen und deren von Ihm Farkas bey spontanen (?) Corpo zu pferd als Obristwachtmeistern angenommenen, auch in dieser Qualität würcklich angetrettenen und beistanden Feld-Krieges-Dien-

ten mithin in militärisch allbereith erlangten erfahrenheit, auch darüber von diesem Hof. Mittel Beschehen gehorsambsten Vortrag, den Character Ihres Königl. Obristwachtm. gnädigst beygelegt haben.

Welche allerhöchste Königl. Resolution J. Namen also demselben zur nachricht und seiner weithern Direction hiemit ohne erhalten wollen; und aus Verbleiben allerhöchst gedacht. May. demselben mit Königl. gnaden gewogen.

Per Regiam Majestatem
Ex Consilio Bellico
Pressburg d. 30. Junii 741.

Aláírás.

XXXX.

1742. aug. 8. Farkas Mihály tanuvallomása arról, hogy mikor János bátyjával megosztózott, bátyjának készpénzben és házi állatokban micsoda osztályrész jutott, s bátya mikor halt meg.

Infrascripti praesentibus testamur et recognoscimus Quod nos Loco, Die, Annove datarum praesentium penes Iudiciariam Perillustris ac Grosi Dni Stephani Huszár I. Comitatum Pesth, Pilis et Solt arliter uniturom Substituti Vicecomitis pro Parte ac ad Instantiam Generosi Domini Ioannis Farkas exaratum ac Nobis exhibitam Commissionem sequentem erga subinserta De eo Utri Puncta unius ab infra nominati Testis praevis deposito Corporali sub Iuramento exceperimus Fassionem: Quorum quidem De eo Utri Punctorum Tenor esset sequens.

De eo Utrum

Primo: Vallya megh letelt Hiti szerint a Tanu, hogy a midőn ő kegyelme Farkas János Uramnak az Édes Attyával néhai Öreg Farkas János Urammal edgy testvér lévén meghosztózott vala, mie jutott készpénzből, Lovakból, Szarvas Marhákból, Juhokból. Jármas és heverő Eökrökből említett öreg Farkas János Uramnak; Secundo: Mennyi Ideigh élt még nevezett öreg Farkas János Uram az vigben vitt Osztály után a Tanu aztatis Hiti után vallya meg. Testis Nobilis Michael Farkas in Oppido Privilegiato Nagy-Körös residens praevis deposito sub Iuramento fassus est: Ad 1^{mum}. A midőn a Tanu néhai Öreg Farkas János Urammal ugymint edgy testvér Bátyjával megh osztózott volna, akkoriban jól emlékezik a Tanu, hogy említett Öreg Farkas János Uram részére jutott kisz pénzben 500 id est öt Száz Tallér, ngy Kancaza Ló, kik közül kettőnek valának nyári csikai, Öreg

Számu Tehen és Tinó Marha 40, Rúgott Borjú pediglen (amennyire emlékezik) Tiz vagyis tizenöt, kik között hány Tinó vagyis Öszű Borjú lehetett nem tudhatta Juha azomban (amennyire emlékezik) mind eszességgel apraját nagyát esze számlálván említett Öreg Farkas János Uram részére jutott száz darab, Jármos Ökre pediglen hat jutott. Heverő Ökrök Osztályra valók nem lévén.

Ad 2^{dum} A mennyire emlékezhetik a Tanu mintedgy másfél Esztendeigh vala néhai Farkas János Bátyja Ura Életben véletlenül eönnön Száraz Mal-mában Ló rugás által történvén szörnyű halála a megh osztzkodásuk után.

Super quo modo praemisso per Nos excepta Testis Supra nominati Fassionis praesentes nras pro futura Dni Isntantis Ioannis Farkas Jurium Tuitione et cautela deserviturus sub Syngraphis propriis et Sigillis extradandus esse duximus Literas Testimoniales. Datum in Oppido Nagy-Körös die 8^a Mensis Augusti Anno 1742.

P. h. Emericus Kostyán praelibator. I. Cottum arliterunitor. Iudex Nobilium mpr. P. h. Ioannes Friebaisz eorondem I, Cottum Iurassor mpr.

XXXXI.

1746. jun. 5. Péczel. Inárcsi Farkas Istvánné Fáy Zsuzsánna végrendelete.

Én alábbis megh irt Fáji Susanna adom tudtára mindeneknek, az kiknek illik; Hogy én előttem viselvén ez Világnak változó sorsát, s tudván, hogy egyszer bizonyosan megh kölletik halnom, ámbár az óram bizontalan, és méltó tekintelben vévén, hogy mostani férjem Inárcsi Farkas István Uram engemet magának Házas Társul vévén, mivel én nékem saját Jóságomban inkább tetzett Laknom, abban kedvemem nem szegvén, minden külső Országokban Fölséges Lengyel és Borussia Királyok szolgáltyában takarétott keresményit nemcsak Házaamhoz hozzáam hozta, de mindazt rész szerént örökös Jóságomnak megtartására és azon volt Gazdaságának folytatására, rész szerént Betegeskedésim alkalmatosságival magamra el is költötte, e mellett hadi és Civilis Tisztségeit és szolgáltyait, e melyekből feles jövedélme és szerencsájének gyarapodása Lehetett volna, roám és szüntelen való betegeskedésemre nézve elhadgyván és félre tévén, éjjeli és nappali nyughatatlan-ságot mellettem szenvedett, beteg ágyamban ápolgatott és gyámolt, a mint most is naponként minden izetlenség nélkül szivessen ápolgat és gyámol. Ezekre való nézve mivel hiv igaz fáradozását én elegendőképpen meg nem szolgálhatom és hálálhatom sem hátramaradott szerencséjt és mellettem örökös Jóságom mellett sajáttyábul tett kölcségit egyképpen vissza nem téríthetem s jó lelkiismerettel meg hálálatlan nem hadgyhatom, adom, ajánlom és ajánlom és hadgyom eő kegyelmének mindennemű emlétett Farkas István

kedves férjemnek mindennemű akármí nével nevezendő akár hol levő ingó Jóságomat, tudnia illik: Ruháimat, Házi eszközömet, ezüst Arany Portekájmat, Gyöngyeimet, Clenodiumomat, szarvas és apró Marhámat, Ingatlan egész Jóságomnak, úgymint: Szántóföldgyejmnek, Rétte imnek, Koresmájmnak Mészárszékejmnek, Malmajmnak mostani örököszen bíró akármí nével nevezendő Helségbeli Reszejmnek, azon egész esztendőbeli jövedelmét, robotával edgyütt, a melyben az Ur Isten eő szent Fölséginek fogh tetszeni, hogy az Árnyék világbul kiszólicson, úgy hogy akár honnet jöt és jövendő engemet illető Kész Pénzemet mind ezeket emlétett Kedves Férjem holtom után nekem succedálva nem különben szabadon birhasson, maga tetszése szerént élhessen és azokat, mint maga sajáttját oda fordithassa, ahova akarja. És átok alatt eő kegyelmít abba senki se háborgassa. Melynek nagyobb bizonyágára és erejre ezen utolsó akaratomat és adomány Levelemet saját kezem írássával és élő Pecsétemmel erősíttem Péczelen 5° Juny 1746. P. h. Fay Susánna mpr.

XXXXII.

1746. szept. 19. Pest. Bró Sztáray Imre nyugtája 1000 frtról és 100 aranyról.

En alább meg irt Nagy Mihály Báró Sztáray Imre praesentibus recognoscalom: Hogy én Nemzetes vitézlő Farkas János és Ifju Beretvás István Uréktul Nagy-Körös Mező Várossában lévő jószágomnak örököszen tett eladásának megalkudolt áraban mostanában percipiáltam f. 1000 Rhen. az az Ezer Rhen. Forintokat és az közönséges alkun kívül Száz Körnőczy Aranyakat, melyek titulo discretionis adattak. Addig is mig a hátra lévő 4000 Forintok említett Farkas János, Beretvás István és több a Fassioban Notificált személyek által letéetnek adtam ezen Interimális Recognitiomat Pesten 19 Septembr. 1746.

P. h. Báró Sztáray Nagy Mihály Imre mpr.